

El Santo Evangelio Según San Juan Ja Loil It Jel Tzamali Ja Jastal Stz'ijba Can Ja San Juani

Ja ma' yala jastal ay ja Diosi pax ni cristianoila

¹ Ja cuando mi tox cujlaji ja satq'uinali, ti xa ni ay ja yen ja ma' yala cabtic jastal ay ja Diosi. Tey ba stz'eel ja Dios Tatali, como Dios ni ja yen chomajquili. ² Ti ni culan soc lajan ja Dios ja yora mi tox cujlaji ja satq'uinali. ³ Yuj ja yeni, c'ulaji spetzanil ja jastic ay ja ba luumi soc ja ba satq'uinali. Mi ni jun cosa ba mi sc'ulan ja yeni. ⁴ Ja yeni yaa sac'anil spetzanil ja jas sac'an ay ja ba luumi, pero yip ni yena. Jaxa sac'anil yaa ja yeni, ya ijlabanuc ja spensar ja cristiano ba oj snaa ja cosa ba lequi soc ja ba mi lecuqui. ⁵ Anima ti aye ba yoj q'uiq'uinal ja cristiano; yena ni huan ijlabanel ja ba sc'ujolei. Mix bob macxuc ja yijlabi. ⁶ Ajyi jun huinic jecubal yuj ja Diosi, jaxa huinic jahui, Juan sbiil. ⁷ Ja yeni jac yal ja smeranili, ja' ni huan xa staajel ti' ja yen ja ma' huax ya ijlabanuc ja sbej ja cristiano siquiera oj c'uajuc yi ja jas huan yaljeli. ⁸ Porque ja Juani, mi yenuc ya ijlabanuc ja cristiano. Ja yeni, quechan jecubal ba oj yal cabtic jastal ay ja ma' huax ya ijlabanuc ja jbejtiqui. ⁹ Pero ja ma' meran huax ijlabani, huax cho ya ijlabanuc ja sc'ujol ja cristiano, oj xa ni q'ue ya chijcajuc ba sat ja cristiano ja ora jahui. ¹⁰ Ti ni ay ja ba mundo ja yen ja ma' jac yal cabtic jastal ay ja Diosi. Yuj ja yeni, c'ulaji ja mundo pero ja cristiano mi snaahue machunc'a. ¹¹ Ti co jan ja ba mundo ja ba sc'uluneji. Ay svida ja cristiano pero ja' yuj ja yeni, pero iday, mi ni c'ulaji casoa. ¹² Pero mi spetzanilunque. Ay ma' sc'ulane recibir, jaxa yenlei,

sc'uane nia. Ti alji yabye que oj xa ochuque cuenta como jastal yuntiquil ja Diosi. ¹³ Pero tuc juntiro. Mi jachucuc como jastal jun cualquiera nanal tatal. Ja yenlei huas sc'ana oj ajyuc yuntiquile, jayuj huax manxi ja yal untiqui. Pero ja ma' huas sc'uan meran ja Diosi, och ta ni mero yuntiquil ja Diosi. ¹⁴ Ja yen ja ma' yala cabtic jastal ay ja Diosi pax cristianoil. Ja quenticoni, ti ajyiticon soc chaboxe tiempo. Quilaticon jastal huax lijpi, jaxa yateli, jel tzamal juntiro. Quechan único ja yunin ja Dios Tatali huax bob lijpuj ja jastal quilaticoni. Jel yaj juntiro ja sc'ujoli soc puro meran ja jas yala. ¹⁵ Ata huabilex jastal taaji ti' yuj ja Juan ja ma' huax yaa bautismo ja tiempo jahui. Ti yala ja jastal iti: —Ja huinic iti, ja' ni huanon staa'el tia. Cala ni que ti oj jac tzaan ja ba jpatic ja queni, pero ja mero smeranili, ti ni ay ja yeni porque cuando mi to la manxiyoni, ti xa ni ay ja yena, xchi ni ja Juan ja tiempo jahui. ¹⁶ Ja yeni mi ni jas huas sc'ulan yi paltaa, jaxa jas yioji, jel juntiro ja spavor jmocitiqui. Mi ajtaben ja sbendicion huax yaa quitiqui. ¹⁷ Eso sí, ja mandar jumasa, yen yaa quitic ja Moisesi, pero ta mi c'a jauc jac ja Jesucristo, mi ni oj naatic jastal jel yaj huax yabyotica, mi ni oj cabtic ja smeranila. ¹⁸ Mi ni nunca ma' yila ja sat ja Diosi, pero ja yunin jel yaj huax yabi, ti ni ay ja ba stz'eel ja Tatal Diosi. Yena ni sea quitic jastal ay ja Diosi.

*Ja Juani, jel tzamal ja jastal staa ti' ja Jesucristo
(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)*

¹⁹ Ja jmojticon judioil jumasa ja ba Jerusaleni, ti secahue ja jpagreticon soc ja levita jumasa ja ma' ay yatele ja ba templo. Jecjiye ba oj huaj sobe yi ja Juan machunc'a ja yeni. ²⁰ Ja Juani ti yala claro leca: —Ja queni, mi quenucon ja Cristo ja ma' jecubal yuj ja Diosi, xchi. ²¹ —¿Machunquiluca huen ba? Entonces ¿huen ama

aluman-Dios Eliasa? xchiye. Ti yala ja Juani: —Pues miyuc. Ti cho sobohue yi otro vuelta: —Entonces, ¿huen ama aluman-Dios it t'ilan ni oj to jacuqui? —Miyuc, xchi ja Juani. ²²—Pues ala cabticon mach aya ba, porque t'ilan oj snaa ja ma' secahuoticoni. Ala cabticon jasunc'a ja hua chol huana ec' ja il ba, xchiye. ²³Ti yala ja Juani: —Pues quena ni ja ma' jel bi tzatz oj c'umanuc ec' ja ba ch'ayan lugar:

Ja jastal huaxa jamahuex ja bej ja cuando oj jac ja ma' ay yateli, jach oja huaex puesto ja hua c'ujolexi porque oj xa jacuc ja Cajualtiqui, la chiyon ni ec'a. Najate jach ni yala ja aluman-Dios Isaías que jach oj cale, xchi ja Juani. ²⁴Ja huinique jahui, ja' ni jecubale yuj ja fariseo jumasa. ²⁵Ti cho sobohue yi ja Juani: —Entonces ta mi c'a huenuc ja Cristoa soc mi ni ja aluman-Dios Eliasi, soc mi ni ja aluman-Dios jau oj to jacuqui, ¿jasyuj huaxa huaa bautismo ba? ²⁶Ti yala ja Juani: —Eso sí, meran nia, huan nix ca yii ja' ja cristianoa. Pero ay ma' ti xa ay jmocctic ja quentiqui pero ja huenlexi, mi to xa naahuex sbaj. ²⁷Ja quen ja huego, ti ayon ja ili pero majlayic, jechel chabe ay ma' oj jacuc, jaxa yeni, como bajtan xa ni ay yuj ja queni. Pero mi ni oj maconucon yuj oj sop yi ja xanabi, xchi ja Juani. ²⁸Ja ora jau jobji yi ja Juani, ti ni aye ba jun lugar Betábara, ja' ni ja ba mojan ja sti ja nihuanja Jordani, ja ba lado spunto ja ba huax el q'uen ja c'ac'u, ja ba huan nix ya yii ja' ja cristiano.

Ja Jesusi, lajan bi soc yal chej yila ja Diosi

²⁹Jaxa ba xchabil c'ac'u ja Juani ti yila ti jacum ja Jesusi. Ti yalaa: —Q'uelahuilex, yena ni ja ma' oj yaa sbaj como jastal ja chej huax aaxi ja ba sti sat ja Diosi. Yena ni oj xch'ay spetzanil ja smul ja cristiano. ³⁰Yena ni ja ma' huanon staajel ec' tii. Cala ni huabyexa que oj to jacuc ja

ma' mas tzatz yuj ja queni, jaxa yeni ti ni aya desde ora manxiyoni. ³¹ Jach ni ja quen, mi huax naa machunc'a ajyia pero jac ca yii ja' ja cristiano ba spetzanil ja israeleño ba oj bob snae sbaj. ³² Icha quila ta jastal co jan ja Espíritu Santo ja ba satq'uinali, entero splanta jastal jun paloma. Ti can t'ucan sbaj ja yeni. ³³ Pero mi tox naa machunc'a ajyia, pero ja ma' secahuon oj ca yii ja' ja cristiano, yen yala cab que cuando huax quila huax co jan ja Espíritu Santo, ti bi oj can t'ucan sbaj jun huinic, jaxa huinic jahui, yena ni bi ja ma' oj yaa quitic ja Espíritu Santo, pero con todo yip. ³⁴ Pero quila ta nia, jayuj ja yaani, testigoon nia que yena ni ja yunin ja Diosi, xchi ja Juani.

Ja ma' slea bajtan ja Jesusi

³⁵ Jaxa ba xchabil c'ac'u, ja Juani cho tey otro vuelta ja ba mismo lugari, cho tey chahuane ja snebumani. ³⁶ Cuando yila ec' ja Jesús ja tihui, ti yala ja Juani: —Q'uelahuilex, yena ni ja ma' oj yaa sbaj jastal ja xchej ja Dios tac. ³⁷ Jaxa chahuane snebuman jahui, cuando yabye ja jas yala ja Juani, ti snochohue ja Jesusi. ³⁸ Ja Jesusi, ti sutu sbaj ja ba spatiqui. Huaj to yil que ti nochan soqui, ti yalaa: —¿Jasunc'a huaxa leahuex ba? Ti yala ja yenlei: —Maestro, ¿ba culanaa? ³⁹ Ti yala ja Jesusi: —La ilahuic. Ti huajye soca. Ti yilahue bay ja snaji, ti ec' yujile ja c'ac'u soc ja yeni porque och ta c'ac'u c'otye ja ba snaj ja Jesusi. ⁴⁰ Jaxa june ja yenle ja chahuane jau ja ma' yabye ja jas yala ja Juani, ja ma' huaj nochan soc ja Jesusi, Andrés sbiil, ja' ni ja yijtz'in ja Simón Pedro. ⁴¹ Jaxa Andrés jahui, ti huaj slee jan ja sbanquil Simoni, ti yalaa: —Jtaaticon ta ja ma' huantic ni smajlajeli, ja' ni ja Mesiasi, xchi c'ote. (Jaxa biilal Mesiasi, ja' ni ja Cristoa.) ⁴² Jayuj ja Andresi, huego yiaj och ja Simón ja bay ja Jesusi. Jaxa Jesusi, cuando yila, ti yal yaba: —Huena ni ja Simona, pero ja' ni atat ja Jonas

tac. Pero ja huego, oj tucbes ja hua biili. Oja biiluc Cefas, x'utji, jaxa biilal Cefasi, Pedro ni huax el ja ba jc'umaltiqui.

Ja Jesusi slea ja Felipe soc ja Natanaeli

⁴³ Jaxa yoxil c'ac'u, ja Jesusi huas sc'ana oj huajuc ja ba Galilea. Cuando huajume xa, ti staa bej ja Felipe: —¿Mi ma xa c'ana oj huajan jmoc? xchi ja Jesusi. ⁴⁴ Ja Felipe, ja' ni suinquil ja chonab Betsaida, ja' ni ja xchonabile ja Pedro soc ja Andresi. ⁴⁵ Jach ni ja Felipe, ti huaja. Huaj slee jan ja Natanaeli. Ti yalaa: —¿Huan ma xa naa machunc'a quilaticon? Quilaticon ta ja ma' huax taji ti' ja ba libro ja ba huax taxi ja smandar ja Moisesi, huax cho staahue ti' ja aluman-Dios jumasa chomajquili, ja it ma' sbiil Jesusi. Ja stati, ja' ni ja José ba Nazareti, xchi. ⁴⁶ Ti yala ja Natanaeli: —¿Yuj ama ay jas oj bob el lec ja ba Nazaret ba? —Pues la ilahuile, xchi ja Felipe. ⁴⁷ Cuando oj xa c'otuque ja bay ja Jesusi, ti och loil soc ja ma' tey ba stz'eeli: —Ja Natanael jahui, mix bob slola ja cristiano. Mero israeleño nia, xchi ja Jesusi. ⁴⁸ —¿Jastal lec huaxa naa jbaj ba? xchi ja Natanaeli. —Pero quilahua cuando ti aya ba yibel ja higo. Ja Felipe mi to ni huax c'ot ja ora jahua. Mi to ni jas huax yala huaba, xchi ja Jesusi. ⁴⁹ —Entonces Cajual, ja huena ni yunin Diosai. Huena ni srey ja israeleño jumasa, xchi ja Natanaeli. ⁵⁰ —¿Huan ama xa c'uan yuj ja jas cala huab que quilahua ba yibel ja higo? ¡Majla huile! Oj to ahuil jitzan cosa mas nihuan que yuj ja iti ⁵¹ Porque ja queni ti coelon jan ja ba satq'uinali. Oj to ahuil jastal oj jamxuc ja satq'uinali. Oja huil jastal huax coi huax q'ue ja ángel jumasa ja bayoni, x'utji ja Natanael yuj ja Jesusi.

Ja Jesusi huaj ba jun ch'ac abal ja ba Cana sbaj Galilea

2

¹ Ti ec' otro oxe c'ac'u masa. Ti ajiy jun ch'ac abal ja ba jun hacienda Caná tey ba Galilea. Jaxa snan ja Jesusi ti ni ay ja tihua. ² Ja Jesusi soc ja snebuman jumasa ti locjiye ja ba ch'ac abal jahui. ³ Jaxa ch'ac abalanum jumasa, ch'ac ja yalel tz'usub huane yuujeli, jayuj ja snan ja Jesusi ti yalaa: —A cal, mi xa jas ay ja yalel tz'usubi, xchi. ⁴ —Pues ja huen naney, mi ahuoacheluc. Ja queni mi to staa ja yoraili, xchi ja Jesusi. ⁵ Pero ja snan ja Jesusi ti yal yab ja atjum jumasa ja ma' tey ba sc'ab spetzanil ja atel jau ba q'uini: —C'ulanic spetzanil ja jas oj yala huabyexi, x'utjiye. ⁶ Jaxa tihui ay yioje huaque tinaja, c'ulubal soc luum. Huax maconi yujile ja jastal huas sac'a ja sc'abe ja ba sreligione ja judio jumasa. Jaxa cada jujune ja tinaja jahui, huax och mojan ochenta litro, ma cien. ⁷ Ja Jesusi ti yal yab ja atjum jumasa: —But'uhuic soc ja' ja tinaja jumasa iti, xchi. Ti sbut'uhue leca. ⁸ Ti yala ja Jesusi: —Ja huego, a eluquex t'usan. Iajic och yi ja banquihal jumasa, x'utjiye. Jach ni sc'ulanea. ⁹ Jaxa banquihal ti sc'ulan probar ja sbaal ja tinaja. Huaj to yabi, yalel tz'usub nia. Mi jac sc'ujol ba jaca. Quechan ja matic huan ateli, eso sí, snaahue porque yena ni sbut'uhue ja jai. Jayuj ja banquihal ti spaya jan ja quem ja ma' huan nupaneli. ¹⁰ Ti yalaa: —Pero culan ni cujtic jpetzaniltica, ja' ni mero bajtan huax el ja yalel tz'usub ja ba mas lequi, jaxa cuando cuajtic ta jitzani, huax el ja ba mi lecuqui. Pero ja hueni, ¡huan tox hua el jan ja ba mas lequi! xchi ja banquihal. ¹¹ Ja jastal it sc'ulan ja Jesús ja ba hacienda Caná ja ba Galilea, ja' ni ja mero sbajtanil seña sea jastal sc'ulan ja milagro. Ilji jastal jel nihuan ja yipi, jaxa snebuman jumasa, ja mero ora jahui, ti sc'uane juntiroa. ¹² Jaxa ec' ja iti, ti xa huajye ja ba chonab Capernaum. Ti smoj ja snani, soc ja yermano jumasa, soc ja snebuman jumasa. Ti tejc'ajiye chaboxe c'ac'u.

Ja Jesusi snutzu el ja ma' huan xchonjel cosa ba templo

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)

¹³ Ja syalsq'uinale ja judio jumasa jel xa mojan ay ja ora jahui jayuj ja Jesusi ti huaj ja ba Jerusaleni. ¹⁴ Jaxa ba templo, huaj to yile, ti huan chonjel ja huacaxi, soc ja cheji, soc ja paloma, jaxa ma' huas sc'ulan cambiar ja taq'uini, ti saculcule ec' ja ba smesaei. ¹⁵ Cuando yila jas huan ja cristiano ja Jesusi, ti stz'acba jun maq'ue tz'uuma. Ti ch'ac snutz el ja ba fuera spetzanil ja cristiano soc ja xchejei soc ja suacaxei, jaxa ma' huas sc'ulan cambiar ja taq'uini, ti ch'ac sutbuc ele ja smesaei, jaxa staq'uinei, sactantan ch'ac huajuc. ¹⁶ Jaxa ma' huan xchonjel ja paloma, ti alji yabyea: —¡A eluquex ja cosa jumasa iti! ¡Mi lom xa c'ulanex mercadoil ja snaj ja jTati! ¹⁷ Ti jac sc'ujole ja snebuman jumasa ja ba huax yala ja ba slibro ja Diosi: Ja hua naji, lajan soc oj ch'acuc ja satq'uinal ja huax quilai.

Jel yaj juntiro huax cabi,

xchi ni ja ba yabal ja Diosi. ¹⁸ Entonces ja judio jumasa ti yalahuea: —Jaxa hueni, ¿jas seña oja jee quiticon ba oj naaticon que ay achol ja jas huax jac ac'uluc ja ili? ¹⁹ Ti yala ja Jesusi: —Pues jemahuic el ja templo it ba, ti oja huilex ja ba yoxil c'ac'u, yajc'achil xa ni ti tec'an ec'a. ²⁰ Ti yala ja judio jumasa: —¡Janec' c'a to ni ja hueni ja huaxa huala quechan oxe c'ac'u oj hua q'ueuqui! Ja templo iti, cuarenta seis jabil sc'ulan ja ma' sc'ulanei, jaxa hueni huana yaljel que quechan oxe c'ac'u oj hua q'ue yajc'achil! xchiye. ²¹ Pero ja jas yala ja Jesusi, mi ni jauc huas staa ti' ja templo jahua. Ja' ni huan staa'el ti' ja scuervo. ²² Jayuj yaj ni cuando cham ja Jesusi, cho sacui, ja snebuman jumasa ti jac sc'ujole ja jas yala ja ora jahui. Ti sc'uane lec ja jas tz'ijbanubal ni ja ba yabal ja Diosi soc ja jas yala ba sti ja Jesusi.

Ja Jesusi huas snaa jastal ay ja sc'ujol ja cristiano

²³ Ja Jesusi ti ni ay ja ba Jerusalén ja el jul ja syalq'uinali. Jaxa ora jahui, jel c'uaji ja yeni porque ja cristiano yilahue ja milagro sc'ulani. ²⁴ Pero ja Jesusi jacan jacan ay. Mi mojxi xchiq'uel sbaj soc ja cristiano jumasa jahui ²⁵ Porque huas snaa jastal ay ja sc'ujolei. Mi t'ilanuc ay ma' huax aluni yab jastal ay ja sc'ujolei, como huan ni snaa ja yena.

Ja Nicodemo huaj yil ja Jesusi

3

¹ Ay jun fariseo Nicodemo sbiil, jaxa yeni, ja' ni june ja ma' ay yatel yujile ja judio jumasa. ² Jun actual ti huaj ja ba snaj ja Jesusi, ti yalaa: —Maestro, huax naaticon que Dios ni seconeja ja hueni ba oja jee quiticon porque ¿machunc'a oj bob sc'uluc ja milagro jastal huax bob ac'uluc ja hueni? Mi c'a jauc tey amoc ja Diosi, ¿jastal oj bob ajee ahuij ja jastal iti! xchi ja Nicodemo. ³ Ti yala ja Jesusi: —Huax cala huabi, jel xa tzatz huan mandar ja Dios ja huego, pero ta mi c'ax ajc'achbi ja huala pensari, caso oj jac ac'ujol ja iti. Huas sc'ana oj paxan ajc'ach cristianoil, lajan soc oj manxan otro vuelta. ⁴ Ti yala ja Nicodemo: —Pero ¿jastal oj bob manxucon otro vuelta? ¿Pero viejoon xa tac! Entonces ¿lajan soc oj cho smanon otro vuelta ja jnan ta jachuqui! xchi ja Nicodemo. ⁵ Ti yala ja Jesusi: —Pero ja mero smeranili, ta mi c'a la c'ocxi ba oja hui ja', mi c'a xa huaa baj ba yen oj stucbesa ja Espíritu Santo, mi ni nunca oja huab yajbal ja smandar ja Diosi, ⁶ Porque ja hua hualtzili huax ajc'achbi yuj ja Espíritu Santo. Eso sí, ja hua cuerpoi jac ni yuj ja hua nan atati ⁷ Pero ja hua hualtzili, ¿yuj ama jel tuc huax cala huab que t'ilan oj ajc'achbuc ba? ⁸ Ja jastal iti, ja' ni mero smoj ja iq'ui. Huaxa huabyex huax jac ja sruidoili. Lom xta xuui huax jaqui pero mi huaxa naahuex ba huax jaca

soc mi ni ja ba huax huaji. Ja' ni mero oj slaj cuando huax ya ajc'achbuc ja yaltzil jun cristiano ja Espíritu Santo. ⁹ —Pero ¿jas sbej ja jastal jau ba? xchi ja Nicodemo. ¹⁰ Ti yala ja Jesusi: —Ja hueni jun nihuan maestroa ja ba Israeli, iday, mi huaxa naa jas sbej ja iti. ¹¹ Oj cala huab ja mero smeranili. Ja jas huax cala, yuj ni huax naaa. Huan nix naa ja mero smeranila, pero ja huenlexi, mi xa c'uanex ja jas huax calai. ¹² Ja queni, ja' huanon staa'jel ti' ja jastal huan eq'uel ja ba mundo iday, mi xa c'ulan entender, jjauc to ma oja c'uluquex entender ta ja c'a huax cala huabyex jastal ay ja ba satq'uinali. ¹³ Porque ja queni ti ni coelon jan ja tihui. Mey otro ma' coel jan ja ba satq'uinali, quechan ja queni. ¹⁴ Eso sí, ti coyon jan ja ba satq'uinali, iday, ay ni jas oj ec' kujila. Huaxa naahuex jastal sc'ulan ja Moisés cuando ya locan ba jun te' ja chan jau c'ulubal soc taq'uin. Ti yaa locan ja ba ch'ayan lugar jahui. Jach ni mero oj c'ulajuc qui ja quen chomajquili ¹⁵ Jaxa spetzanil ja ma' huas sc'uanon ja queni, mi ni oj ch'ayuca. Oj ni staa ja svida jau ba mi ni nunca oj ch'acuqui, xchi ja Jesusi.

Ja Diosi jel yaj sc'ujol ja cristiano

¹⁶ Como ja Diosi, jel yaj huax yab juntiro spetzanil ja cristiano, jayuj seca con ja único yunini. Jaxa spetzanil ja ma' huas sc'uan ja yeni, mi ni oj ch'ayuquea. Oj ni stae ja svida jau ba mi ni nunca huax ch'aqui. ¹⁷ Porque ja Diosi mi seca con ja ba mundo ja yunini ba oj xch'ay snaajel ja cristiano. Seca con ba oj huajuque libre soc ja smulei cuando huax c'uaji ja yeni. ¹⁸ Ja ma' huas sc'uan ja yunin ja Diosi, mi ni ch'ayeluca pero ja ma' mi sc'uani, ch'ayel xa ni aya porque mi ni huas sc'uane ja yunin ja Diosa. ¹⁹ Jayuj ch'aye'le xa nia porque mi ni huas sc'uanea. Yena ni huax ya ijlabanucotica, jayuj jac ja ba mundo tac, pero iday, ja cristiano mi ni modo huas sc'anahue. Huas sc'ulane gusto

mas ja q'uiq'uinali porque ja yatelei, puro ni malo. ²⁰ Mi ni modo huas sc'ana oj ochuque ja bay ja yijlabi porque mi sc'anahue oj chicnajuc ja jas malo huane sc'ulajeli. Jayuj jel coraja huax yilahue ja yijlab ja yeni. ²¹ Pero ja ma' huajel sc'ujol soc ja smeranili, ti xa ay ba mojan stz'eel ja yijlab ja ma' mi cualquierauqui ba oj iljuc que tey soc ja Dios ja yenlei, jaxa jas huas sc'ulanei, toj ni aya.

Ja Juani cho och yal jastal ay ja Jesusi

²² Jaxa mas tzaan t'usani, ja Jesusi soc ja snebuman jumasa ti huajye ja ba lugar Judea. Ti tejc'ajiye t'usan ja tihui porque huax ya yii ja' ja cristiano. ²³ Jach ni ja Juan chomajquili, cho ti huax ya yii ja' ja cristiano ja ba Enoni, mojan ja ba stz'eel ja Salim porque ja tihui, jel tzamal ja jai. Jaxa cristiano huane xta jaquel ba oj aajuc yile ja'. ²⁴ Jaxa ora jahui, mi to nix aaji och preso ja Juana. ²⁵ Entonces ay chaboxe ja snebuman ja Juani ti ochye c'umal soc chaboxe ja judio ja ma' jel to tzatze soc ja sreligionei. Ja' huane yaljel jastal bi mas lec oj sc'uluquei cosaque chapan oj ajuyque cuando huax jac sc'ul mandar ja Cristo ja ma' huane smajlajeli. ²⁶ Jaxa snebuman ja Juani ti huaj sobea: —Tat Juan, ata huab jas yala cabticon ja tantic jmojtíc judioil jahui, que ja huinic jau ja ma' ti aji amoc ja ba nihuanja Jordán, ja it ba lado huax el q'uen ja c'ac'u, ja' ni ja ma' jel huaxa taa ti', pero ja huego huan xa bi yaajel yi ja' ja cristiano, jaxa cristiano, lom xta bix nololi ec' sbaj ja yeni, xchiye nia. ²⁷ Ti yala ja Juani: —Pues lec nia porque mi ni june ma' ay jas oj bob yuj ta mi c'a jauc huax aaji yi yuj ja Diosi. ²⁸ Porque ja huenlexi ja huabyex ni ja jas cala. Calá ni que mi quenucon ja Cristo ja ma' oj ni jacuqui. Eso sí, bajtanon ja ba sti sati, pero mi Cristoucon ja queni. ²⁹ Q'uelahuilex jun nupanum. Ti huax aji ba stz'eel ja aq'uix ja ma' huan nupanel soqui pero ja yamigo

ja nupanum jahui, ti ni huan maclajel yuj ja ma' jel gusto huax ilji yuji. Jaxa queni ja' mero jmoj ja amigoal jahui. Jel alegre huala huajyon huax cabi ³⁰ Porque ja yen ja mero Cristo t'ilan ni jel nihuan oj huajuca, jaxa queni, t'ilan ni oj ch'inbucona.

Ja jastal ay ja ma' ti cojan ja ba satq'uinali

³¹ Como ja yeni ti coel jan ja ba satq'uinali. Quechan ni yen mas nihuan que spetzanil ja cristiano, jaxa quentic ti aytic ja ba mundo iti. Jbajtic nia. Ja' ni huax loiltatic ja jas ay ja ba luumi. Pero ja Cristo, como ti coel jan ja ba satq'uinali, quechan ni yen ja mas nihuani. ³² Ja' ni huan sloiltajel ja jas yiluneji soc ja jas yabuneji pero iday, mi ni june ma' huas sc'uan ja jas huax yalai. ³³ Pero ta ay c'a ma' huas sc'uan merani, yuj ni huax yab slugaril que meran ja jas huax yala ja Diosi. ³⁴ Ja Cristo, como jecubal ni yuj ja Diosi, yena ni huan staajel ec' ti' ja yabal ja Diosa. Ac'ubal ni yi ja Santo Espiritu, pero con todo yip. ³⁵ Ja Dios Tatali jel yaj huax yab juntiro ja yunini, jayuj ac'ubal yip ba yibc'abal oj yaa spetzanil ja jas ayi. ³⁶ Jaxa ma' huas sc'uan ja yunin ja Diosi, staa ta ni ja svida ba mi ni nunca oj ch'acوقي. Pero ja ma' mi sc'ana oj sc'uuc ja yunin ja Diosi, mi ni oj staa ja vida jahui. Quechan ni oj sc'ul recibir ja castigo jau ba mi icben sbej ja sbaj Diosi, xchi ja Juani.

Ja Jesusi taji yuj ja samariteña

4

¹ Jaxa fariseo jumasa ti yabye que jel xa aaye ja cristiano ti xa nochan ec' soc ja Jesusi, jaxa Juani, jel xa t'usan ja ma' nochan ec' soqui, jayuj jel xa t'usan ja ma' huax ya yii ja' ja yeni. Pero ja Jesusi, jel ja ma' huax ya yii jai. ² Eso sí, ja mero smeranili, mi yenuc mismo huax ya yii ja' ja cristiano, ja' ni ja snebuman jumasa. ³ Jaxa Jesusi,

cuando yab ja jas huane yaljeli, ti xa el ja ba Judea. Ti cumxi ja ba Galilea. ⁴ Pero ja bej yiaji, ti huax ec' ja ba Samaria. ⁵ Ti c'ot ja ba jun hacienda sbiil Sicar ja ba stz'eel ja sluum ajyi ja Jacobi, ja' ni ja luum jau ja ba sc'ulan can dotear ja yunin Josei. ⁶ Ti ni ay ja pozo jau it jotobal chaan lequi, jaxa cristiano huax ya sbiiluque ja spozo Jacobil. Jaxa Jesusi, como huan ni bejyel jana, jayuj jel xa yajtic c'ot ja ba pozo jahui. Ti och culan ja ba sti ja pozo. Mojan culan c'ac'u. ⁷ Ti culan ec' ja tihui cuando c'ot jun ixuc, suinquil ja Samaria. Jac ba oj ya eluc ja jai. Ti yala ja Jesusi: —Nana, ¿mi ma oja q'ueb qui t'unuc ja huala aali? xchi. ⁸ Jaxa snebuman jumasa ti huajele ja ba yoj hacienda ba oj smane t'usan ja jas oj yabyei. ⁹ Jaxa ixuc jau suinquil ja Samaria, ti yalaa: —¿Jastal lec huaxa c'ana qui ja jai? Ja hueni judioa nia, jaxa queni, samariteñaon. (Jach yala jastal iti yuj ja mi ni huax yaa sbaje caso soc ja judio.) ¹⁰ Ti yala ja Jesusi: —Ja lec huanuc to xa naa jasunc'a oj yaa hui ja Diosi ma huanuc to xa naa machunquilucon ja queni, entonces mi quen oj c'an ahui ja jai. Huen oja c'an qui, jaxa queni oj caa hui ja ja' jau huax yaa sac'anil ja cristiano, xchi ja Jesusi. ¹¹ Ja ixuqui ti yalaa: —Pero tata, ja hueni mi jas ahuij ba oj hua el soc ja jai porque ja pozo, jel chaan juntiro. ¿Ba oj jacuc ja ja' jau oj yaa sac'anil ba? ¿Ba oja huui ba? ¹² Ja Jacob ja ma' ec' pax ta cujtiqui, yaa can quiticon ja pozo iti. Ja' ni yuaj yalel ja pozo it ja yeni soc ja yuntiquili, soc ja xchanste jumasa. ¿Yuj ama mas nihuan ja huen soc ja Jacob ba? xchi ja ixuqui. ¹³ Ti yala ja Jesusi: —Pero meran huax cala huabi, spetzanil ja ma' huax yuaj ja ja' iti, tola vida taquin sti oj ajyuquea ¹⁴ Pero ta huan c'ax yuaje ja ja' oj caa ja queni, mi ni nunca oj tacjuc stiea. Lajan soc jastal jun satja cuando huan bojtet tola vida ja ba svida ja ma' oj yii ja ja' oj caa ja queni. Oj ni aajuc ja svida ba mi ni nunca oj ch'acuqui, xchi ja Jesusi.

¹⁵ Ti yala ja ixuqui: —Cajual, aa qui ja ja' jahui cosaque mi xa oj to tacjuc ja jti ja quena. ¡Bob ta mi xa ni oj to cho jac quii ja ja' ila! xchi ja ixuqui. ¹⁶ Ti yala ja Jesusi: —Cax paya jan ja hua tatami ti la jacyexa. ¹⁷ —Pero mey jtatam tac, xchi ja ixuqui. —Pues ay ni sbej huaxa huala que meyuc ja hua tatami ¹⁸ Porque joe ni huinic ecya ta soca, pero ja ma' ahuioj ja huego mi ni atatumuca. Jayuj ja jas ahuala, ti ni ay t'usan ja smeranili, xchi ja Jesusi. ¹⁹ Cuando ch'ac yab ja jastal iti, ti yala ja ixuca: —Cajual, jac ta jc'ujol. Ja huen, mero aluman-Diosa. ²⁰ Jaxa ma' ec' pax ta cujticon ja quenticoni yalahue cani que ti bi oj jac jc'umucticon ja Dios ja ba huitz iti, pero ja huenlex ja judioexi, huaxa hualahuex ja ba Jerusaleni, ti bi sbej oj c'umaxuc ja Dios ja tihui, xchi ja ixuqui. ²¹ Ti yala ja Jesusi: —Meran huax cala huab nana, c'uanon. Oj jacuc ja c'ac'u ja huenlexi cuando oja c'umuquex ja Tatal Diosi, pero mi sbejuc oj jacanic ja ba huitz iti soc mi t'ilanuc oj huajanic ja ba Jerusaleni. ²² Ja huenlex samariteño jumasa, mi huaxa naahuex jasunc'a huaxa c'uanexi. Ja quenticoni huax naaticon machunc'a huax c'uanticoni porque ja ma' oj sc'ul librar ja cristiano ja' ni ja yintil ja judio jumasa. ²³ Pero c'ot ta ni ja c'ac'u ja ma' meran huas sc'uan ja Diosi, malan soc ja ba sc'ujoli oj sc'uuc ja Diosi. Oj sc'uuc pero mero smeranil. Como jach ni huas sc'ana oj c'uajuc ja Tatal Diosa. ²⁴ Ja yeni, ic' ason ni ay ec'a, jayuj huas sc'ana que oj c'uajuc pero soc spetzanil ja sc'ujol ja cristiano, pero meran, xchi ja Jesusi. ²⁵ Ti yala ja ixuqui: —Huan nix naa que oj ni jacuc ja Mesiasi. Cuando xac ja yeni, oj ni yal cabtic ja mero sbeja, xchi ja samariteña. (Jaxa biilal Mesiasi, ja' ni ja Cristoa.) ²⁶ Ti yala ja Jesusi: —Pero ja ma' huaxa taa tii, yena ni ja ma' huana loil soc tac, xchi. ²⁷ Cuando jach to huane yaljeli, ti c'otye ja snebuman jumasa. Yajni yilahue ti huan loil soc jun ixuc, cham yabye. Quechan naca

sq'uelalaane. Mi ni ma' sobo yujile jasunc'a huan sleejeli, soc mi sobohue jasunc'a sloil soc ja ixuc jahui. ²⁸ Entonces ja ixuqui ti yaa can ja xch'ub ja tihui, ti huaj ja ba yoj hacienda. Cuando c'oti, ti yal yab ja cristiano: ²⁹ —Cax ilahuic jun huinic. Ch'ac ta yal cab spetzanil ja jas ch'ac ta jc'uluqui. ¡Saber ta mi yenuc ja Cristo! xchi. ³⁰ Ti ch'ac huaj yile ja bay ja Jesusi. ³¹ Cuando ti to huajum ja ixuc ja ba yoj hacienda, jaxa snebuman jumasa ti xa yalahue yaba: —La xa Cajual, la xa huaacotic. ³² Ti yala ja Jesusi: —Ja queni, ay quioj t'usan ja juaeli pero mi xa naahuex ja huenlexi. ³³ Cuando yabye ja it ja yenlei, ti och sob sbajea: —Seguro ay ma' ac'uni yi ja suaeli, xchiye. ³⁴ Ti yala ja Jesusi: —Oj cala huabyex jasunc'a ja juael ja queni. Ja' ni huala but'iyon yuj cuando huax c'ulan ja jas huas sc'ana ja ma' seconejon coní, jayuj oj ni ch'ac jc'uluc ja yatela ³⁵ Y jel xa ni ja yatela. Mi oj slaj jastal ja stiempe sachjel ja alaji: Quechan xta chane ixau, ti oj ajyuc ja jach'oji, la chiyex. Pero mi lom xa c'ulanex pensar que ta mi to chapanuc ja sc'ujol ja cristiano. Jel ja ma' chapan xa sc'ujole ba oj xa sc'uuque ja Dios mas ligero. Quechan huas sc'ana que al tanto xta oj ajyanic ja huenlexi. ³⁶ Ta huan c'a sc'uane ja Dios yuj ja huenlexi, ay ni jas oja c'uluquex recibira ba oj maconuc ja ba vida jau ba mi ni nunca oj ch'acuqui. Cho jel gusto oj ajyuc ja ma' mero bajtan yala ja yabal ja Diosi. Ja yenlei mi yilahue sat ja yatelei pero ja huenlexi, oj to ahuillex sat pero jun xta mismo ja hua gustoex oj ajyanic cuando huaxa c'ulanex recibir ja hua majtanexi. ³⁷ Jach ni aya. Tuc ja ma' primero huax yala ja yabal ja Diosi y mi huax c'uaji, jaxa ma' huax jac yal ja tzaani, huan xa nix c'uajia. Lajan soc ja ma' huas stz'unu can jun alaj y tuc xa ja ma' huas sach'a. ³⁸ Y jachuc ja huenlexi. Ti huax jecahuex ja ba chapan xa ja sc'ujol ja cristiano porque tuc ja ma' yalunej xa ni yabye ja cabali. Pero yuj ja huenlexi,

oj xa sc'uuque meran ja Diosi. Pero stz'acatal ja ma' atji primero, jayuj oj xa huilex sat ja yatel ja yenlei. ³⁹ Jach yala yuj ja jel ni ja samariteño ja ma' sc'uan ja Jesús yuj ja jas yala ja ixuqui. Como yala que alji yab spetzanil ja jas ch'ac ta sc'uluqui. ⁴⁰ Jayuj ja cuando ch'ac c'otuque ja samariteño jumasa ja bay ja Jesusi, ti sc'anahue yi lec pavor ba ti oj can soc ja yenlei. Jayuj ja Jesusi ti can chab c'ac'ua. ⁴¹ Cuando ch'ac yabye ja jas huax yala ja Jesusi, jel ni ja ma' sc'uan ja chab c'ac'u jahui. ⁴² Jaxa ma' ch'ac sc'uuqui, ti yalahue yab ja ixuca: —Ja huego huax c'uanticon yuj ja mi quechanuc yuj ja jas ahuala cabticoni. Como cabticon ja mismo ja sti ja yeni. Huan xax naaticon que yena ni meran ja Cristo ja ma' oj sc'ul librar spetzanil ja cristiano, xchi ja samariteño jumasa.

Ja Jesusi ya tojbuc ja yunin ja huinic ac'ubal yi yatel yuj ja gobierno

⁴³ Ja ec' ja chab c'ac'u jahui, ti xa el ja Jesús ja ba Samaria. Ti xa cho stul ja sbeja, como ti ni huajum ja ba Galilea, ⁴⁴ Porque yala nia, jun aluman-Dios mi huax quitzji ja ba mero xchonabili. ⁴⁵ Pero cuando c'ot ja ba Galilea, ja suinquil ja tihui, jel sgustoe porque ti staa c'ot sbaje ja iluj q'uin jau ba syalq'uinal ja ba Jerusaleni. Yilahue spetzanil ja jas sc'ulan ja Jesús ja ba q'uin jahui. ⁴⁶ Ja mas tzaan t'usani ti xa cumxi ba Caná como ti ni ay ba Galilea ja hacienda jahui, ja' ni ja ba ya pax yalel tz'usubil ja jai. Jaxa tihui tey jun huinic ac'ubal yi jun nihuan atel yuj ja gobierno. Ja huinic jahui ay jun yunin ja ba Capernaumi, pero jel bi malo ay. ⁴⁷ Jayuj yajni yab que ti xa ay ba Galilea ja Jesusi - el ta jan ja ba Judea - ti huaj yila. Ti sc'ana yi lec pavor ta oj huajuc ja ba snaji ba oj ya tojbuc ja yunini porque lajan bi soc oj xa cham altiro. ⁴⁸ Ti yala ja Jesusi: —Ja huenlexi, mi ni nunca oja c'uuquex ta

mi xa huilahuex ja milagro. Quechan huaxa c'anahuex oja huilex jun seña, ti to oj jac ac'ujolex que meran ay quipa, xchi ja Jesusi. ⁴⁹—Pero Cajual, cax huego. Repente xcham mas ligero ja cunini, xchi ja huinic jau ja ma' ay yateli. ⁵⁰Ti yala ja Jesusi: —Cax xa ja ba hua naji porque ja hua huunini lec xa ay, x'utji ja huiniqui. Jayuj sc'uan ni ja jas yala ja Jesusi. Ti huaja. ⁵¹Cuando oj xa c'otuc ja ba snaji, ja smozo jumasa ti huaj stae jana. Ti yalahuea: —Ja hua huunini, lec xa ay. ⁵²Entonces ti sobo jas ora och tojbuc ja yunini. Jaxa yenlei ti yalahuea: —Pues eque ta como mojan tz'elan t'usan ja c'ac'u, ti ec' ja sc'ajc'ala, xchiye. ⁵³Yajni yab ja tatal ja jastal iti, ti jac sc'ujol ja' ni mero ora cuando alji yab yuj ja Jesusi que lec xa bi ay ja yunini. Ja huinic jahui, spetzanile ja janec' aye ba yoj snajei, ch'ac ni sc'uuque ja Jesusa. ⁵⁴Ja iti, ja' ni ja ba xchabil vuelta sc'ulan ja milagro ja Jesusi, pero nihuan milagro. Ti ch'ac el jan ja ba Judea. Ti xa ni ay ja ba Galilea cuando sc'ulan ja milagro jahui.

Ja Jesusi ya tojbuc jun huinic tulido ay ja ba Betesda

5

¹Jaxa mas tzaan ja iti, ja judio jumasa sc'ulane jun q'uin jayuj ja Jesusi, ti xa cho cumxi otro vuelta ja ba Jerusaleni. ²Jaxa ba yoj chonab Jerusaleni, ja mojan stz'eel ja puerta ja ba huax ec' ja cheji, ay jun tanque sbaj ja'. Betesda sbiil yujile ja ba sc'umale hebreoi. Ja ba sti ja tanque jahui ay joe ten. ³Jaxa ba yaxubil ja ten jumasa jahui, ti sacbanban ec' jitzan lec ja chamum jumasa. Ay ma' tupel ja sati, soc ay ma' renco ay, soc ay ma' tulido ay ja yoc sc'abi. Ja' huane smajlajel jas ora huax q'ue snic sbaj ja jai ⁴Porque tiempo tiempo ita huax co jan jun ángel ja ba tanque jahui, ti huas snica sbaj ja jai. Jaxa ma' och mero bajtani, tojbi nia, chican jas chamelil yioj ajyi. ⁵Jaxa tihui, tey jun

huinic. Ay xa yioj treinta ocho jabil malo ay. ⁶ Jaxa Jesusi ti yila ti baan ec' ja tihui. Ti jac sc'ujol ay xa jitzan tiempo malo ay ja huinic jahui. Ti yalaa: —¿Mi ma xa c'ana oj tojban ba? xchi ja Jesusi. ⁷ —Pero Cajual, mi ma' huax bob scoltayon oj ochcon cuando huax q'ue snic sbaj ja jai. Cada vuelta cuando huax c'ana oj ochconi, huan tox huaj quile, huas sipa sbaj ja tuqui, xchi ja ma' malo ayi. ⁸ Ti yala ja Jesusi: —Q'uean. Paca hua huaynubi. Cax xa. ⁹ Jaxa huinic jahui, huaj to snaa sbaj, lec xa ni aya. Ti spaca ja suaynubi, ti och bejyuca. Pero como ja' ni ja sc'ac'uil ja jijleli, ¹⁰ Jayuj ja judio jumasa ti yalahue yab ja ma' ch'ac ta tojbuqui: —Pero ja huego ja' sc'ac'uil ja jijleli. ¿Jastal lec atelunej xa ja hua pop ba? xyutaje. ¹¹ Ti yala ja huiniqui: —Pero ja ma' ya tojbuconi, yen yala cab que oj xa jtul ja juaynubi. Oj bi bejyucon. ¹² —¿Jas sbej oja tul ja hua huaynubi? ¡Huaxa huala oj xa bejyan! ¿Machunc'a yala huab ja jastal jahui? xchi ja judio jumasa. ¹³ —Pero mix naa machunc'a ya tojbuconi, xchi ja huiniqui. Jach yala yuj ja jel ni but'el ja cristiano ja tihui, como ja Jesusi, huaj ta nia. ¹⁴ Pero ja mas tzaani ja Jesusi ti staa ba yoj templo ja ma' tojbi nii, ti yal yaba: —Q'uelahuile, lec xa aya. Moc xa lee otro vuelta ja hua muli. Huan c'a xa lea otro vuelta ja hua muli, mas to pegor oj huajan, x'utji ja huiniqui. ¹⁵ Jayuj ja huiniqui ti huaj ja bay ja judio jumasa. Ti yalaa: —Ja' ni ja Jesús ja ma' ya tojbuconi, xchi. ¹⁶ Jayuj ja judio jumasa ti och yixtalauque lec ja Jesusi ja jastal huax ya tojbuca ja cristiano. Mi bi sbejuc jachuc huas sc'ulan ja ba sc'ac'uil ja jijleli. ¹⁷ Ti yala ja Jesusi: —Q'uelahuilex, ja jTati c'ac'u acual huan atel y jach ni ja queni, t'ilan oj cho atjucon. ¹⁸ Jayuj ja judio jumasa, mas to jel sgustoe huas sc'ana oj xch'ay snaajel ja Jesusi porque mi quechanuc huan sc'oquel ja smandare soc ja sc'ac'uil ja sijlelei, huan bi cho stoyo sbaj lom que ja' bi sTat ja Diosi: —¿Yuj ama

huax yala que Dios ja yen ba? xchiye xta ja judio jumasa.

Ja jastal yaa yi yatel ja yunin ja Diosi

¹⁹ Ti yala ja Jesusi: —Huax cala huabyex, pero meran, quena ni yuninon Diosa pero anima, ja jas huax c'ulani, mix bob jc'uluc ja quechan ja queni. Masan to huax naa jastal huas sc'ulan ja jTati, ti huax cho jc'ulan ja queni. Spetzanil ja jas huas sc'ulan ja jTati, jach ni huax cho jc'ulan ja queni, como yuninon nia. ²⁰ Ja jTati, jel yaj huax yabyon jayuj huas sea qui spetzanil ja jas huas sc'ulani. Ay to jas oj see qui mas jel nihuan, jaxa cuando huaxa huilahuexi, jel oj och ja hua pensarexi. ²¹ Ja jTati, hasta huax ya sac-huuc ja ma' cham ta y jach ni ja quen chomajquili, chican machunc'a huax c'ana, oj ni ca sac-huuc. ²² Ja jTati, mi yenuc huas stojbes ja cristiano. Yaunej qui ba jc'ab ja queni, ba quena ni oj tojbes ja cristiano jumasa. Quena ni oj cal jas castigoil oj yii ja cristiano soc quena ni oj cal ta oj huajuque libre. ²³ Jayuj ja mero sbeji, sbaj ni oj yajtajucon ja jastal huax yajtaji ja jTati. Y jach ni, ja ma' mi huas sc'ulanon caso ja queni, mi ni huas sc'ulan caso ja jTati ja ma' seconejon ahuilexi, porque yuninon ni ja quena. ²⁴ Huax cala huabyex ja smeranili, ja ma' huas smacla ja jas huax cala, ta huan c'ax cho sc'uan ja Dios Tatal ja ma' secahuon coni, ja yeni staa ta ni ja svida jau mix ch'aqui. Mi ni oj ch'ayjuc snaajela. Yaa ta can ja vida it oj ni cham ajyi ja yaltzili, jaxa huego, ay xa yioj jun yajc'achil vida. Mi ni nunca oj chamuca. ²⁵ Huax cala huabyex, pero meran, oj c'otuc ja c'ac'u ja ma' cham ta, oj yab ja jc'umali y como yuninon ni ja Diosa, oj ni ch'ac sac-huuc. ²⁶ Porque ja queni, quena ni huax caa ja sac'anil ja cristiano. Ja jTati sac'an ni leca y mi ma' yaa yi ja sac'anili jayuj jachuc ja quen chomajquili. Yuj ni jach ni huas sc'ana ja Diosi. ²⁷ Ti ni coelon jan ja ba

satq'uinali, jayuj yaa qui ba jc'ab ba oj tojbes ja cristiano. Quena ni oj cal ta oj yii castigo ma miyuc. ²⁸⁻²⁹ Oj ni c'otuc ja c'ac'u ja ma' chamel xa, oj yab ja jc'umali ti ni oj eluque ja ba sq'uejnalei. Jaxa ma' toj ecye ja ba svidaei, cuando huas sacuiyei, oj ni staa svida jau jel tzamali, pero ja ma' mi tojuc ecye ja janec' sac'ane to ajyi, eso sí, oj ni sac-huuquea pero ti xa oj aljuc yabye jas castigo oj yie. ¿Jasyuj jel ja hua pensarex ja jas huax cala ba?

Jel ja prueba jastal ac'ubal yi yatel ja Jesusi

³⁰ Ja queni, mi jas huax bob jc'uluc ja jtuch'ili. Meran nia, quena ni oj cal jastal oj to huajuc ja cristiano, pero chican ja jas huax yala cab ja jTati. Pero toj ni ja castigo oj caa yile. Ja queni, mi jauc huax c'ulan ja jas huax c'ana ja queni, ja' ni huax c'ulan ja jas huas sc'ana ja jTat ja ma' secahuon coní. ³¹ Ta quechan c'a quen ti huax el ja ba j'olom ja jas huax calai, entonces mi ni oj bob ac'uuconex ja jastal jahua. ³² Pero ja iti, ay otro jun ja ma' huas staahuon ti' y huan nix naa ja jas huax yala jbaji, ja' ni mero smeranili. ³³ Ja' ni ja Juan it ja ma' yaa bautismo, ja yeni ja jecahuex joboman mach ayon bi ja queni, jaxa jas yala huabyexi, smeranil nia. ³⁴ Pero ja queni, jun xta huax cabi, como huinic ni ja yeni. Jel ni lec ja jas yala jbaji. Yala, pero ba oj scolta ja hua hualtzilexi, jayuj huax cala huabyex ja huego. Pero mi huinicuc ja ma' huas snaa machunquilon merani. ³⁵ Eso sí, ja Juani jel tzamal ja jas sc'ulani. Lajan soc huax ijlabani eq'ue. Jel tzamal ahuilahuex ja yijlabi, pero quechan t'usan tiempo. ³⁶ Jel ni tzamal staahuon ti' ja yen yen, pero ja catel huanon sc'ulajeli, malan soca. Huanex ni yiljel soc mismo asatexi y seguro huax jac ac'ujolex que mi cualquiera ateluc. Mero seña lec que jecubalon yuj ja Dios Tatali, como yena ni huax yala cab jasunc'a oj c'uluqui. ³⁷ Yena ni ja jTati

ja ma' sechahuon coní, yen mismo huax yala que quen ja yuninoni, jayuj jel tzamal huax el ja jas huax c'ulan tac. Pero ja huenlexi, mi ni huaxa huabyex ja jas huax yala ja jTati soc mi nix bob ahuilex ja sat ja yeni. ³⁸ Ja jas huax yala, mi ni huaxa huiajex snihuanila, como mi huaxa c'uanex que jecubalon yuj ja yeni. ³⁹ Eso sí, tola vida huaxa q'uelahuex ja slibro ja Diosi. Jel ja hua gustoexi. Huaxa hualahuex ta huan c'ax aq'uelahuex lec ja slibro ja Diosi, oj ni ataa ja vidaex jau ba mi ni nunca oj ch'acuqui. Ja' ni mero atiex ja jahui. Iday, q'uiq'uinal ayex juntiro porque ja ba libro jahui, ti ni huala taajiyon ti' ja quena. ⁴⁰ Mi ni modo huala jacyex jmoc ba oja taa ja hua vidaex ba jel tzamali. ⁴¹ ¿Yuj ama huaxa hualahuex que huanon sleejel ba oja toyonex? ⁴² Ja quen huan nix naa jastal ay ja hua c'ujolexa. Huax naa que mi yajuc huaxa huabyex ja Diosi. ⁴³ Ti ni ayon ja ili yuj ja seconejon ni con ja jTati pero iday, mi xa quitz'ahuonex. Pero ta ay c'a ma' huax jaqui, mi ni ma' jecubal yuj, eso sí, ja jahui, jel nihuan huaxa huiajex. ⁴⁴ Ja' mero agustoex ja' huaxa toytalaan abajexi, pero ba oj stoyex ja Dios jel nihuaní, mi ni t'usan tey ja hua pensarex soc ja yeni. ¡Jastal oj bob ajyanic toj ja jastal jahui! ¡Mi huaxa c'uanex tac! ⁴⁵ ¡Majlayic! Ja c'ac'u jau oja huaex cuenta ja ba sti sat ja jTati, mi xa hualahuex ta quen oj cal ja hua mulexi. Ja Moisesi, yen to ni bajtan oj yal janec' ja hua mulexa, iday, ja Moisés jahui, ja' mero snihuanil ac'ujolex. ⁴⁶ Pero ta meran c'a huaxa c'uanex ja jas yala ja Moisesi, oj ni cho ac'uuconex ja quena porque ja ba slibro ja Moisesi, quena ni huala taajiyon tia. ⁴⁷ Ja mero smeranili, mi ni huaxa c'uanex ja slibro ja Moisesi, ¡jauc to ma oja c'uuquex ja jas huax cala ja queni!

*Ja Jesusi yaa yi suael joe mil huinic
(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)*

6

¹Ja mas tzaan t'usani, ja Jesusi ti ec' ja ba otro lado ja ja' jau ba Galilea. Ja ja' jahui, ay otro sbiil yujile, Tibérias. ²Jel jitzan ja cristiano ti huajye nochani, como yiluneje jastal huax ya tojbuc ja matic malo ayi. Ja' bi sbaj Dios ja jas huas sc'ulani. ³Ja Jesusi soc ja snebuman jumasa ti xa q'ueye ba jun huitz. Ti ochye culan ja tihui. ⁴Ja ora jahui, jel xa ni mojan ja syalq'uinal huas stalnaye ja judio jumasa. ⁵Huaj to yile, jel jitzan ja cristiano huan jaquel ja bayei. Ja Jesusi ti yal yab ja Felipe: —¿Mi c'a cal cristiano huan jaquell! ¿Ba xa oj huaj mantic ja juaeltic soc ja cristiano jumasa it ba? xchi ja Jesusi. ⁶Jach yala jachuc, pero quechan ba oj yab jas oj yal ja Felipe, como ja Jesusi huan ni snaa jasunc'a oj xa sc'uluqui. ⁷Ti yala ja Felipe: —Mi ni mil peso pan oj yaa ba oj elcotic xentic yaman, xchi. ⁸Entonces ja Andresi, ja' ni june ja snebuman ja Jesusi, yijtz'in ni ja Simón Pedro, ti yalaa: ⁹—Ja ili, tey jun yal quererem. Ay yioj joe pan negro soc chab chay, pero ja jahui, mi janec' oj eluc. ¿Pe jun montón ja cristiano tac! ¹⁰Ti yala ja Jesusi: —Alahuic yab spetzanile a ochuque culan, xchi ja Jesusi. Ja tihui, jel tzamal ja aqui. Ti ochye culana, pero ay ni mojan joe mil huinica. ¹¹Ja Jesusi ti yiaj ja joe yal pani, ti sc'ana yi stz'acatal ja Diosi. Ti xa yaa yi ja snebuman jumasa, jaxa snebuman jumasa, ti spila yile ja matic ti culane eq'ue. Jach ni sc'ulan soc ja chay chomajquili. Ya ec' yile ja cristiano, chican janec' huax butye. ¹²Cuando ch'ac ta but'uque lec ja cristiano, ja Jesusi ti yal yab ja snebuman jumasa: —Ch'acan tzomohuic spetzanil ja sobra ja pani porque mi ni modo oj ch'aytic loma. ¹³Ti stzomohuea. But' lajchahue mooch ja spedazoil ja joe pan negro jahui. ¹⁴Cuando yilahue ja cristiano ja jas sc'ulan ja Jesusi, ti yalahuea: —Ja huinic iti, ja' ni meran ja yaluman-Dios oj ni jacuc ja ba mundo. Malan soc ja jas huantic yiljeli,

xchiye xta. ¹⁵ Ja Jesusi ti yab xchiq'uel que huas sc'ana ja cristiano que fuerza oj yaahue och reyil, jayuj ti spila sbaj soc ja yenlei. Stuch'il ni huaj ja ba huitzi.

Ja Jesusi bejyi ja ba sat ja jai

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

¹⁶ Cuando oj xa och ja acuali, ja snebuman jumasa ja Jesusi ti coye ja ba huitzi. Ti huajye ja ba sti ja jai. ¹⁷ Q'ueye jun barco, ti och ya bejyuquea. Ti huas sc'ana oj huajuque ja ba Capernaumi. Q'uic' xa lec ja q'uinali pero ja Jesusi mi tox cumxi coní. ¹⁸ Ti jac jun tzatzal ic' leca, ti q'ue spuctzuc sbaj tzatz lec ja jaa. ¹⁹ Ja ora iti, bejyiye ta mojan joe ma huaque kilómetro, iday, huaj to yile, ja Jesusi ti xa nochan ja ba spatic ja barco. Huan bejyel ja ba sat ja jai. Jaxa yenlei, jel xiuye juntiro. ²⁰ Pero ja Jesusi ti yalaa: —¡Mi la xiuyex! ¡Quena nia! xchi. ²¹ Jaxa yenlei, jel gustoaxiye juntiro cuando q'ue ja ba yoj barco ja Jesusi. Huaj to yile, elye ta t'an c'ot ja ba sti ja ja' ja ba huajume ni.

Ja cristiano huaj slee ec' ja Jesusi

²² Yajni el ja c'ac'u ja cristiano jumasa ja ma' canye ja ba otro lado sti ja jai, ti jac sc'ujolea, ja snebuman jumasa ja Jesusi, que huajye ta soc ja yal barco ti ni ay ja tihui, como quechan ni jun yal barco aya. Huax yalahue que mi huaj ja Jesús soc ja yenlei. ²³ Cuando jach to huane yaljeli, huaj to yile, c'ot chaboxe yal barco ja ba mojan stz'eel ja ba huaayei, ja huaelal it ba sc'ana stz'acatal ja Cajualtiqui. Jaxa yal barco jumasa jahui, ti elye jan ja ba chonab Tiberiasi. ²⁴ Yajni yilahue que meyuc ja Jesusi, soc mi ni ja snebuman jumasa, ti q'ueye ja barco jumasa jahui. Ti huaj slee ja ba Capernaumi.

Ja Jesusi huax yaa yi sac'anil ja cristiano

²⁵ Yajni c'otye ja ba otro lado sti ja jai, ti staahue ja Jesusi. Ti sobohue yia: —Maestro, ¿jas ora julya ja il ba?

²⁶ Ti yala ja Jesusi: —Oj cala huabyex ja smeranili. Jac ta jc'ujol jas sbej huaxa leahuonex eq'ue. Como butyex ni lec soc ja pan jahui pero mi ni t'un huax jac ac'ujolex ja jas huan sc'ulajel ja Dios ja ili. ²⁷ Ja huenlexi, quechan ja' huajel ac'ujolex sleejel ja sbaal ja hua lucumexi. Eso sí, lec ni yena, pero ja huaelal jahui, ec'um bej ita nia. Ja mero sbej, oja leex jastal mas lec oj ajoyuc ahualtzilex ja ba otro lado porque quena ni huax caa ja sac'anil ja hua huartzilex tac. Jach huax cala porque ja queni ti ni coelon jan ja ba satq'uinali. Ja' ni mero seña que seconejon con ja Dios Tatali. ²⁸ Ti yala ja cristiano jumasa: —¿Jastal oj naaticon jasunc'a huas sc'ana ja Dios oj c'ulticon ba? ²⁹ Ti yala ja Jesusi: —Oj cala huabyex jasunc'a huas sc'ana ja Dios Tatali, huas sc'ana que oja c'uuconex ja queni porque yena ni seconejon con ja Diosi, xchi ja Jesusi. ³⁰ —Pe ¿jastal oj naaticon ta meran ja quenticoni? Quechan lec ta huaxa c'ulan jun nihuan milagro, c'ulan jun nihuan atel ba oj quilticon, ti oj c'uucaticona. ³¹ Q'uelahuil ja ma' ec' pax ta cujtiqui. Ti ajiye ec' ba jun ch'ayan lugar ba mey suinquil pero iday, huaaye lec. Ti co jan ba satq'uinal ja spanei. Jach ni huax yala ja yabal ja Dios tac, xchiye xta ja cristiano. ³² Ti yala ja Jesusi: —Pero ja pan yaa ja Dios ja ba stiempo ja Moisesi lajan soc jastal jun seña. Ti ni co jan ja ba satq'uinali. Sloohue pero mi yaa sac'anil ja yaltzile ja pan jahui. Pero ja huego, ja Dios Tatali secunej con ja ba satq'uinali jun pan ba huax yaa ja sac'anili ³³ Jaxa spetzanil ja cristiano ja ma' huas sloo ja pan jahui, oj ni staa ja svidaea. Ja pan jahui, ti ni coel jan ja ba satq'uinali como Dios ni ja ma' huax yaa. ³⁴ Ti yalahuea: —Pues q'uelahuile tata, ¿mi ma ay modo oja huaa quiticon tola vida ja pan jahui? ³⁵ Ti yala ja Jesusi: —¿Pero quen mismo ja pan

huanon yaljel tac! Jayuj huax cala, ja ma' huax jac jmoqui mi ni nunca oj cham huain. Oj ajyuc sac'anil tola vida. Ja ma' huas sc'uanoni, mi ni nunca oj cho tacjuc sti. ³⁶ Cala ta nia huabyex tac, anima huaxa huilahuonex soc xchabil ja hua satexi, pero mi ni huaxa c'uanonexa. ³⁷ Ta ja' c'a jTat huas seca jan qui ja cristiano, oj ni jacuque jmoca. Spetzanil ja ma' huax jac jmoqui, mi ni modo oj nutz ele. ³⁸ Jayuj ti ni coelon jan ja ba satq'uinal tac, ba oj c'uluc ja jas huas sc'ana ja ma' seconejoni. Mi jaquelucon quechan oj c'uluc ja jas huax c'ana ja quen mismo. ³⁹ Ja yen ja ma' secahuon coni mi huas sc'ana oj ch'ay ja ma' yaunej xa ni quii. Mi ni bi june oj ch'ayuc. Oj bi ca sac-huuc ja último c'ac'u jahui. ⁴⁰ Oj bi staa ja svida ba mi ni nunca oj ch'acuc. Jach ni huas sc'ana ja jTati ja spetzanil ja ma' huax yaa sbaj jmoqui, ja' ni ja ma' huas sc'uanon merani porque yuninon ni ja Diosa. Ja yenlei, oj ni ca sac-huuc ja último c'ac'u jahui, xchi ja Jesusi. ⁴¹ Jaxa judio jumasa, cuando ch'ac yabye ja iti, ti och bulbunuc ja ba ja' mi jauqui: —jJastal modo oj yal que pan ja yeni y ti bi cho co jan ja ba satq'uinali! ⁴² ¿Pe mi ma yenuc ni ja yunin ja tan José ba? ¿Pero ja tantic cristiano jahua, jmoj ni jbajtic soca! jJastal lec huan yaljel que ti coel jan ja ba satq'uinali, huax yutalaan sbaje! ⁴³ Ti yala ja Jesusi: —Ch'abananic t'usan. ⁴⁴ Meran ni ja jas huax cala. Ja jTati seconejon nia ba oj ca sac-huuc ja cristiano ja último c'ac'u. Ta mi c'a jauc ja jTat huas seca jan quii, pues mi ni ma' oj jac jmoca. ⁴⁵ Q'uelahuile ja jas huax yala ja ba slibro ja aluman-Dios jumasa. Ja ma' huax jac jmoqui, yuj ni bi huax alji yab yuj ja Diosi. Spetzanil ja ma' huax yab slugaril ja jas huax yala ja Dios Tatali, ja ma' huax yaa sbaje merani, oj ni jac jmoca. ⁴⁶ Pero mi ni huax bob yile satalajel abal ja jTati. Quechan ni quen quilunej, como ti coelon jan ja ba sti sat ja Diosi. ⁴⁷ Jayuj huanon yaljel ahuabyex ja smeranili.

Ja ma' huas sc'uanon ja queni, staa ta ni ja svida ja ba mix ch'aqui. ⁴⁸ Lajan soc sueahue ni ja pan it huax yaa sac'anilei, pero quena ni ja pan jau tac. ⁴⁹ Ja ma' ec' pax ta huujiexi, cuando ti aye ba ch'ayan lugar jahui, sloohue ni ja yal ch'in pan jau co jan ja ba satq'uinali. ⁵⁰ Pero tuc panil ja jas huanon yaljel ja quen it co jan ba satq'uinali. Ja ma' huas suea ja pan huax calai, mi ni oj chamuquea. ⁵¹ Ja pan iti, sac'an ni leca como ti ni co jan ja ba satq'uinali, como quena nia. Jaxa ma' huas suea ja pan iti, oj ni ajyuc sac'anil tola vida. Quena ni oj caa yi ja svidae jahui. Oj caa ja mismo jcuervo ba oj staa ja sac'anil ja cristiano jumasa. Lajan soc oj pax panil ja jcuervo, xchi ja Jesusi. ⁵² Ti och bulbunuque ja judio jumasa: —¡Huax yala oj yaa quitic ja pani! ¡Oj bi hueetic pero huax cho yala que ja' bi ja scuerpo! ¿Sbej ama jas huan yaljel ba? ⁵³ Ti yala ja Jesusi: —Pero meran nia huax cala huabyex, ja queni ti coelon jan ja ba satq'uinali pero anima, oj ni caa ja jcuervo. Oj ni pec' ja jchiquela pero ta mi c'a xa c'ulanex caso, yuj ni ch'ayelex nia, yuj ni mi ataunejuquex ja hua vidaexi. ⁵⁴ Pero ja ma' huas sc'uan soc spetzanil ja sc'ujoli, mi ni t'un lom oj caa ja jcuervo, oj ni jpec' ja jchiqueli yuj ja yeni, ta huan c'a sc'uan meran, oj ni staa svida jau ba mix ch'aqui, jaxa queni, oj ni ca sac-huuc ja último c'ac'ujahui. ⁵⁵ Porque meran, mi lom oj caa ja jcuervo, mi ni lomuc oj pec'uc ja jchiquela. Yuj ni oj caa jba ja oj staa ja svidae ja cristiano tac. ⁵⁶ Ja ma' huas sc'ulan entender jas sbej huax caa ja jcuervo, jas sbej huax pec'a ja jchiqueli, ja yeni soc ja queni, jel mojan oj quii jbajticon soc. ⁵⁷ Ja Dios Tatali, sac'an ni leca. Yena ni seconejon con. Stz'acatal ja yeni, ay sac'anil ja quen chomajquili. Jach ni ja ma' huas sc'uanon ja queni, oj ni staa ja mero sac'anili. ⁵⁸ Ja pan it huax cala ti co jan ja ba satq'uinali, pero ¡quena nia! Ja ma' huas sloo ja pan jahui, mi ni nunca oj chamuc. Tuc

juntiro ja pan jau sloo ja ma' ec' pax ta huuji lex yen porque ja yenlei, chamye nia, xchi ja Jesusi. ⁵⁹ Spetzanil ja jastal iti, ti ch'ac yal ja ba yiglesia ja judio jumasa, ja' ni ja iglesia tey ba Capernaumi.

Ja jas sea ja Jesusi, ja' ni ja vida ba mix ch'aqui

⁶⁰ Ja ma' nochan ec' soc ja Jesusi, ja ch'ac yabye ja jastal iti, ti yalahuea: —¿Jel huocol juntiro oj bob sc'uajel porque mix chijcaji jas sbej ja jas huax yala tac! ¡Mi ni ma' oj yaa caso jun loil jastal jahui! ⁶¹ Ja Jesusi ti jac sc'ujol jastal lom huane bulbunuc ja snebuman jumasa jayuj ti yalaa: —¿Jel ama piero ahuabyex ba? ⁶² ¡Jauc to ma xa huilahuex huala q'ueyon otro vuelta ja ba coyon jani! ¡Saber jasunc'a oja c'uluquex pensar cuando huaxa huilahuexi! ⁶³ Ja jas ch'ac ta cali, huanon staajel ti' ja hua hualtzilexi. Huanon yaljel ja hua vidaex it ba mi ni nunca oj ch'acuqui. Ja poco modoex ba jel piero, lom ni altiroa. ⁶⁴ Pero ja huenlexi, ay to ni ja ma' mi huas sc'uanon ja huuji lex, xchi ja Jesusi. Jach yala yuj ja huan ni snaa desde yora mi tox cujlaji ja satq'uinali ja ma' mi ni oj sc'uuca. Cho snaa ni machunc'a oj ic'unuc spatiqui, jayuj ⁶⁵ Ti yalaa: —Jayuj cala ni ahuabyex tac, mi ni ma' oj bob jac jmoc ja queni ta mi c'a jauc huas seca qui ja jTati, xchi ja Jesusi. ⁶⁶ Ja ora jahui, jitzan ja ma' nochan soc ajyi ja Jesusi, pero cuando yabye ja jas yala, ti xa spiltalaan sbajea. Mi xa ni huajye ec' soc ja yena. ⁶⁷ Cuando yila huajye ja tuqui, ja Jesusi ti sobo yi ja lajchahuane ja snebumani: —Jaxa huenlexi, ¿jas la chiyex? ¿Mi ma huax cho hualahuex oj huajanic? ⁶⁸ Ti yala jan ja Simón Pedro: —Pero Cajual, ¿machunc'a oj huajcoticon soc ba? porque ja jas huaxa huala, ja' ni mero huana yaljel ja vida jau mix ch'ac tac. ⁶⁹ Ja quenticoni, jc'uanticon ta. Huax naaticon, huena ni ja Cristoa, yunina ni ja Dios jel sac'ani, xchi. ⁷⁰ Ja Jesusi ti yalaa: —Meran, ja

huenlexi, lajchahuanex nia. Tzaubalex kuj pero ay june ja huenlexi, ja' ni smoj ja diablo, xchi ja Jesusi. ⁷¹ Pero ja' ni huan staajel ti' ja Judas Iscariote, ja it Simón sbiil ja stati porque ja Judas jahui, yena ni oj yii spatic ja Jesús ja mas tzaani, iday, ja' ni june ja lajchahuane ja snebumani.

Ja yermano ja Jesusi, mi huax c'uaji

7

¹ Tzaan ja iti, ja Jesusi ti ajyi ec' ja ba Galilea porque ja ba Judea ja judio jumasa huane sleejel modo jastal oj bob xch'aye snaajel. ² Jel xa mojan ja q'uin jau ja huas sc'ulan ja judio jumasa ja cuando huas sc'ulane jitzan ja jacali - sq'uin jacal sbiil yujile. ³ Ja yermano jumasa ja Jesusi ti yalahuea: —¿Jastal lec ti aya il ja huen ba? ¿Jaxa mi la huaj ja ba Judea porque ja tihui ti ni jel ja hua huamigo tac. Cax jea yi ja atel huana sc'ulajeli ⁴ Porque mi ni sbejuc oj naxuca. Sbej ni oj naaxuc machunquilucaa. Ja jas huana sc'ulajeli, c'ulan satalajel abal, xchi ja yermano jumasa. ⁵ Jach yalahue porque mi ni ja yermano jumasa mi ni t'usila huax yiaje snihuanil ja sbanquilei. ⁶ Ti yala ja Jesusi: —Pero mi to staa ja jtiempo jas ora oj jee jbjaj satalajel abal. Quechan ja huenlexi, chican jas ora huaxa c'ana huajanic pero ja queni, mi cualquiera orauc oj huajcon. Como ja huenlexi, naca suinquilex ja mundo iti, jayuj mi ni oj bob ahuil abajex condraa. ⁷ Como ja hua mojex, ti ni ay ja hua pensarex ja ba mundo. Mi ni sbejuc oj yijnayexa, pero ja queni, coraja ni huala iljiyona como claro huax cala que jel piero ja smodo ja ma' tey ba mundo. ⁸ Cax ilahuic ja q'uin ja huenlexi. Ja queni, mi to huajcon porque mi to tiempouc oj jee jbjaj satalajel abal. ⁹ Jach ni yala ja Jesusi. Jayuj ti can ja ba Galilea ja chaboxe c'ac'u jahui.

Ja Jesusi huaj ja ba sq'uin jacali

¹⁰ Pero cuando ch'ac huajuque ja ba q'uin ja yermano jumasa, ti cho huaj tzaan ja yeni. Pero mi ni ma' huas snaa como ch'abanti abal huaji. ¹¹ Jaxa ti ba yoj q'uin jahui, ti huan leejel yuj ja smoj judioil jumasa. Ti huax yalahuea: —¿Bay ja tan huinic jau ba? xchiye. ¹² Jaxa cristiano, ja' ni mero huane xta staaajel ti' ja Jesusi. Ay ma' huax yala que lequil huinic, jaxa tuqui huax yalahue que mi lequil huinicuc. —Quechan huan slolajel ec' ja cristiano, xchiye xta. ¹³ Pero ja sloilei, mi ni mero satalajel abaluca, como huane xihuel t'usan yuj ja smoj judioilei. ¹⁴ Ja q'uini, oj xa staa snalan cuando ti xa och c'ot ja ba templo ja Jesusi. Ti och see ja tihui. ¹⁵ Entonces ja judio jumasa jel och juntiro ja spensarei. Ti yalahuea: —¿Pe jasyuj jel huas snaa juntiro ja iti? ¡Porque mi ni jas estudio yioj tac! xchiye. ¹⁶ Ti yala ja Jesusi: —Pero ja jas huanon seejel ja queni, mi jauc quechan ja jas huax el ja ba j'olomi. Ja ma' secahuoni, yena ni huax yala cab jasunc'a oj jei. ¹⁷ Ja huenlexi, ta meran c'a xa c'ana oja c'uluquex ja jas huas sc'ana ja Diosi, oj ni jac ac'ujolex ba huax jac ja jas huanon seejeli. Oja naex ta ja' c'a sbaj ja Diosi ma lom huan elel ja ba j'olom ja queni ¹⁸ Porque ja ma' lom huan yaljel ja jas huax el ja ba s'olomi, quechan huan sleejel ba oj toyjuc. Pero ja ma' meran huan sleejel ba oj iljuc lec yuj ja Diosi, oj ni yal ja smeranili, mi ni modo oj yal ja mentira. ¹⁹ Ja Moisesi, yena ni yaa ja mandar jumasa pero iday, mi ni june huaxa c'uanex ja mandar jumasa jahui. Entonces, ¿sbej ama huanex sleejel modo jastal oja milonex ba? xchi ja Jesusi. ²⁰ —¡Ja hueni, ja' xa ma amoj ja diablo! ¿Machunc'a huax yala oj smila? xchiye xta. ²¹ Ti yala ja Jesusi: —¡Ja huenlex nia! Jel cham ahuaabyex ja t'usan ja jas jc'ulan ja c'ac'u jijleli. ²² ¡Pe jach ja huenlex tac! Anima jauc ja sc'ac'uil ja jijleli, huan ni xa c'ulanex circuncidar

ja yal querehtiqui, como jach ni yala can ja Moisesi. Ja mero smeranili, mi jauc ja Moisés ya q'ueuc ja costumbre jahui. Ti xa ni aya ja stiempo ec' ja yeni ²³ Pero mi ni modo oja c'oquex ja smandar jau ja Moisesi jayuj anima jauc ja sc'ac'uil ja jijleli, huaxa c'ulanex circuncidar. Jaxa queni yuj ja ca tojbuç jun chamumi, jel coraja huaxa huilahuonex. ¿Sbej ama jau ba? ²⁴ Mi lom la c'umaniyex cuando mi xa naahuex jastal ja sbeji. Quechan ta seguro c'a ayex, eso sí, oj bob c'umananic, xchi ja Jesusi.

Ja Jesusi yala ba jaquel ja yeni

²⁵ Ti och sobtalauc sbaje chanjoe cristiano ja ma' ti sbaje ba Jerusaleni: —¿Mi ma yenuc ja it huan leejel ba oj miljuc ba? ²⁶ ¡Jastal lec mi jas huax yalahue ba! Pe satalajel abal ba yoj comon huan c'umal tac. ¿Yuj ama huas sc'uan ja ma' ay yatel que yena ni meran ja Cristo ba? ²⁷ ¡Pero chican lec ba jac ja tan huinic iti! Ja Cristo cuando huax jaqui, mi ni ma' oj snaa ba oj jacuca, xchiye xta ja cristiano jahui. ²⁸ Jayuj ja Jesusi, cuando och see ja ba templo, ti yalaa: —¡Entonces huaxa naahuex jbaj! ¡Huaxa naahuex ba jaquelon ta jachuqui! Pero naahuic que mi quen cala oj jacon. Ja ma' secahuoni, mi ni huaxa naahuex sbaja. Ja yeni puro smeranil ja jas huax yala. ²⁹ Ja queni huax naa sbaj porque ti ajyiyon soca. Yena ni secahuon cona, xchi ja Jesusi. ³⁰ Jayuj ja cristiano huas sc'ana oj syame pero mi ni june ma' bob yujili como mi to ni yorauca. ³¹ Pero jel ni ja ma' sc'uane ja ora jahui, ti yalahuea: —¿Yuj ama mas jel nihuan oj bob sc'ul ja milagro ja Cristo ba? Pero ja huinic iti, jel nihuan juntiro ja jas huan sc'ulajel tac.

Secahue policia ba oj yamjuc ja Jesusi

³² Jaxa fariseo jumasa ti yabye ja jastal q'ueel ja sc'umal ja cristiano, jayuj ti secahue ja policia ja ma' huax atjiye ja ba templo ba oj syame ja Jesusi. Ti cho ch'ican ja pagre

mas nihuaqui. ³³ Ti yala ja Jesusi: —Lec nia pero quechan t'usan tiempo oj ajuucon amoquex, jaxa mas tzaani t'ilan oj cho cumxucon soc ja ma' secahuoni. ³⁴ Oja leonex eq'ue pero mi ni oja taonexa porque mi oj bob huajanic ja bayoni. ³⁵ Cuando yabye ja jahui, ja judio jumasa ti och yal sbajea: —¿Ba oj huajuc ja it ja huan yaljel mi oj bob jtaatiqui? ¿Mi ma ti oj huajuc soc ja jun c'ole jmojtuc judioil ja ma' ti xa aye soc ja tantic griego? Seguro ja' oj cho huaj see yi ja yenle chomajquili. ³⁶ ¿Jas sbej huax yala oj leetic y mi oj taatic porque mi bi oj bob huajtuc ja ba oj ajuuqui, xchiye xta.

Ja loil sbaj ja ja' ba oj yaa sac'anil ja cristiano

³⁷ Ja ba q'uin jahui, ja' ni mas niuhan yioje ja último c'ac'u huax ch'ac ja q'uini. Ja c'ac'u jahui, ja Jesusi ti q'ue tec'ana, ti yala tzatz leca: —Ta ay c'a ma' jel taquin ja stii, a jac jmoc. Oj ni ca yu ja jaa. ³⁸ Ja ma' huas sc'uanon ja queni ja jastal ni huax yala ja ba slibro ja Diosi, ja ba yaltzili, lajan soc oj bojtuc jun satja, pero ja ja' jahui, oj ni yaa sac'anil tola vida, xchi ja Jesusi. ³⁹ Jaxa mero sbej ja jas yala ja Jesusi, ja ma' huas sc'uan ja yeni, oj ni aajuc yi ja Espíritu Santoa, jayuj yala jachuc. Ja ora jahui, mi tox jac ja Espíritu Santo yuj ja mi tox iiji q'ue ja Jesús ba oj sc'ul recibir ja yatel jel nihuani.

Tuctuquil ch'ac huajuc ja spensar ja cristiano

⁴⁰ Ja janec' ay ja cristiano ja tihui, ay ma' huax yala yujile: —Ja huinic iti, yena ni meran ja aluman-Dios ja ma' t'ilan ni oj jacuqui. ⁴¹ Jaxa tuqui: —Yena ni ja Cristoa, xchiye. Pero ja tuqui huax yalahue: —¡Mi ahualhuex ti oj jacuc ba Galilea ja Cristo! ⁴² Ja yabal ja Diosi huax yala que ja Cristo, t'ilan oj manxuc ja yintil ja rey Davidi, pero t'ilan ni bi ti oj manxuc ja ba Beleni, como ja' ni ja xchonabil ja rey Davidi, xchiye. ⁴³ Como tuctuquil xta ja spensarei.

⁴⁴ Ay ma' huas sc'ana oj yaahue och preso pero mi ni jas bob sc'uluquea.

Ja ma' ay yatel mi sc'uane ja Jesusi

⁴⁵ Ja policia jumasa ja ma' jecjiye ba oj syame ja Jesusi ti cumxiye ja bay ja fariseo jumasa soc ja sepeil ja pagre jumasa: —¿Jasyuj mi ahuijex jan ba? x'utjiye. ⁴⁶ Ti yala ja policia jumasa: —Porque mi ni june ma' huax c'umani ja jastal huax c'umani ja huinic jahui. ⁴⁷ Ti yala ja fariseo jumasa: —Iday, ja huenlexi, ¡cho ahuaa bajex lolajel! ⁴⁸ ¿Yuj ama huilahuex ja ma' ay yatel ma ja fariseo jumasa, huan ama sc'uane ja yenle ba? ⁴⁹ Ja tantic cristiano jau ja ma' mi ni huas snaahue ja smandar ja Moisesi, ¡ti ni aye ja ba yojol ja scastigo ja Diosi! xchiye xta. ⁵⁰ Tey ja Nicodemo jau ja ma' huaj yulata acual ja Jesusi. Fariseo ja yen chomajquili. Ti yalaa: ⁵¹ —Pero chican ja jas huax yala ja leyi. Mi ni bi sbejuc oj yii castigo jun huinic ta mi huax maclaxi bajtan jasunc'a ja smuli, xchi ja Nicodemo. ⁵² Entonces ti yalahue ja smoj fariseoili: —¿Yuj ama cho amoj ja huen ja tan galileño jau ba? Q'uelahuil lec ja yabal ja Diosi, ti oja huil que mi ni jun aluman-Dios ti oj jacuc ja ba Galilea, xchi ja fariseo jumasa. ⁵³ Malan soc ja jahui, ti xa spila sbajea. Ch'ac huajuque ja ba snajei.

Ja ixuc ja ma' slea smuli

8

¹ Pero ja Jesusi ti huaj ja ba huitz Olivos. ² Cuando el ja c'ac'u ja Jesusi ti cho huaj ja ba templo, jaxa cristiano ti ch'ac jacuque nolan sbaj ja yen, jayuj ja Jesusi ti och culana. Ti och see yile ja yabal ja Diosi. ³ Huaj to yile, ti jac ja ma' huas sea ja smandar ja Moisesi soc ja fariseo jumasa. Ti macan jan yujile jun ixuc yuj bi staahue soc jun huinic. Ti yaahue ba snalan ja jun montón cristiano jahui.

⁴ Ti yalahue yab ja Jesusi: —Maestro, ¿jas la chi? Ja ixuc iti, ti jtaaticon soc jun huinic ba sti bej ⁵ Pero ja smandar ja Moisesi, ja jastal ja ixuc iti, sbej ni oj ch'ojxuc tona. Jaxa hueni, ¿jas la chi ba? ⁶ Jach sobohue pero quechan ba oj sc'uluque probar ja Jesusi, siquiera tuc ja jas oj yal ja yeni, ti oj stae yi ja smula. Ja Jesusi ti och chubana. Ti och stz'ijba ja luumi soc ja yal sc'abi. ⁷ Pero ja fariseo jumasa soc ja ma' huas sea ja smandar ja Moisesi huane xta ni sobjela. Ja Jesusi ti q'ue tec'ana, ti yalaa: —Chican ja huenlexi, ta ay c'a ma' mey smul ahujilex, a yaa yi bajtan ja toni, x'utjiye. ⁸ Cuando ch'ac yal ja jachuqui, ti cho och chubana. Cho och stz'ijba otro vuelta ja ba luumi. ⁹ Pero ja huinique jumasa jahui, cuando yabye ja jas yala ja Jesusi, ti c'otye jacana. Jac sc'ujole que ay smule ja yenle chomajquili. Ti xa ch'ac eluque jujuntica. Ja' to mero bajtan ch'ac eluc ja ma' mas ay xa sc'ujoli. Cuando ch'ac ta eluquei, stuch'il can ja Jesusi soc ja ixuqui, ¹⁰ Ti q'ue tec'an ja Jesusi. Como yila que quechan xta stuch'il ay soc ja ixuqui, ti yalaa: —Nana, ¿ba ch'ac huajuque ja ma' huan yaljel ja hua mul ba? ¿Mi ni ma june ma' yaa hui ja toni? ¹¹ —Miyuc tata. Mi ni ma' yaa quia, xchi ja ixuqui. Ti yala ja Jesusi: —Jach ni ja queni, mi ni jas oj cala huaba. Quechan cax xa, pero moc xa lee otro vuelta ja hua muli, x'utji.

Ja Jesusi jac ya ijlabanuc ja sbej ja cristiano

¹² Ja Jesusi ti cho och see yi otro vuelta ja cristiano: —Ja queni jac ca ijlabanuc ja sbej ja ma' naca tey ba yoj q'uiq'uinali. Ja ma' huax jac jmoqui ti oj bejyuc ja ba bej jau ja ba jel ja luzi. Mi xa ni nunca oj bejyuc ja ba yoj q'uiq'uinali porque staa ta ja sac'anil ba jel tzamali. ¹³ Ti yala ja fariseo jumasa: —¡Lom altiro huana stoyjel abaj ja hueni! ¡Puro mentira huana! ¹⁴ —Ta mentira c'a xa

huabyex pero mi mentira huanucon ja queni. Anima quen ta mismo huanon yaljel pero huax naa ba jacyona, huax cho jnaa ba oj huajcona pero ja huenlexi mi jas huaxa naahuex ja iti. ¹⁵ Ja jas huaxa hualahuex jbaji, lom nia. Pero como mi huocoluc huax el ahujilex. Ja queni, mi ni ma' jas huax cal yaba, ¹⁶ Pero ta huan c'ax cala ay smul jun cristiano, yuj ni meran que ay smula. Pero mi tiuc lom huax el ja ba j'olomi. Ja ma' secahuon coni, yena ni huax ya jac jc'ujol jastal ay ja sc'ujol ja cristiano. ¹⁷ Ja ba ley jau jel nihuan ahujilexi huax yala ta ay c'a chab testigo, jun xta c'a mismo ja jas huax yalahuei, sbej ni oj c'uaxuca. ¹⁸ Ja queni, ja jas huax cala huabyexi, jun xta ni mismo soc ja jas huax yala jbaj ja jTat chomajquili, xchi ja Jesusi. ¹⁹ Ti yala ja fariseo jumasa: —¿Bay ja hua tat ba? Ti yala ja Jesusi: —Ja huenlexi mi xa naahuex jbaj mach ayona, jjauc to ma jTat oja naex sbaj! Ja lec huan to xa naahuex jbaj mach ayon ja queni, entonces jach ni ja jTati, oj cho anaex sbaja. ²⁰ Jach yala jachuc ja Jesusi cuando ti huan seejel ja ba templo. Ti ni ay ja ba cuarto jau ja bay ja copre ja ba huax yaahue can ja slimosnaei. Pero mi ni ma' bob syam ja Jesús ja ora jahui porque mi to yorauc.

Ja ba oj huajcon ja queni, mi oj bob huajanic ja huenlexi

²¹ Ti cho yala ja Jesusi: —Oj ni huajcona, jaxa huenlexi ti oja leonex ec'a pero ja ba oj huajcon ja queni, ja huenlexi mi ni oj bob huajanic. Oj chamanic, ti oja huiex och ja hua mulexi. ²² Ti yala sbaje yenle ita ja judio jumasa: —¿Jas bi xchi? ¿Mi oj bob huajtic ja ba oj huajuc ja yeni? ¿Jas sbej ja jach huax yala! ¿Yuj ama oj smil sbaj ba? ²³ Ja Jesusi ti yalaa: —Ja huenlexi suinquilex ja mundo iti pero ja queni sbajon ni ja satq'uinala. Ja huenlexi tey ja hua najex ja ili, pero ja queni tuc lugar ja bay ja jnaji. ²⁴ Jayuj huax cala huabyex oj chamanic, ti oja huiex och

ja hua mulexi. Y meran nia, mi c'a xa c'uanonex ja queni, que mi cualquieracon, oj ni acuchex och ja hua mulexa. ²⁵ Ti yalahuea: —¿Mach aya huen ba? —Pero calunej ni ahuabyex desde q'ue jtul ja catel tac. ²⁶ Ja queni, huan c'ax c'ana, jel ja jas oj bob cala bajexi. Oj ni bob cal spetzanil ja hua mulexi. Pero ja iti, tuc ja jas huanon yaljel ec' ja queni. Ja' huanon yaljel ja jas cab yala ja ma' secahuon con porque ja yeni, puro smeranil ja jas huax yala, xchi ja Jesusi. ²⁷ Pero ja judio jumasa mi yabye slugaril ta ja' huan staaajel ti' ja Dios Tatali ²⁸ Jayuj ja Jesusi ti cho yal yabyea: —Oj to anaex machunquilucon ja queni pero masan to huax huaahuonex locan ja ba cruzi, ti oj jac ac'ujolex que ti ni coyon jan ja ba satq'uinali. Ja jas huanon yaljel ja huego, ja ora jahui, oj jac ac'ujolex que mi ti huax el ja ba j'olom ja jas huanon yaljeli, que ja jas cala, ja' ni ja jas sea qui ja Dios Tatali. ²⁹ Ja ma' secahuon con, ti ni ay jmoc tola vidaa. Ja jTati mi ni nunca huax yaahuon can jtuch'il, jaxa queni quechan huax c'ulan ja jas huas sc'ana ja yeni. ³⁰ Yuj ja jas ch'ac yal ja Jesusi, jel jitzan ja ma' sc'ueani.

Ja yuntiquil ja Diosi, naca libre aye

³¹ Ja Jesusi ti yal yab ja judio jumasa jau ja ma' ch'ac ta sc'uuquei: —Ja huenlexi, huan c'a xa c'ulan seguir abajex soc ja jas huax jea, oj ni ochanic mero jnebumanila. ³² Oj ni anaex jasunc'a mero smeranila porque ja smeranili, oj ya huajanic libre, xchi ja Jesusi. ³³ Ti yala ja otro jun c'ole judio jumasa: —Pero ja quenticoni yintiloticon ni ja Abraham tac. Quechan ni altiro Cajualticon ja Dios sac'ani, mi ni ay otro ma' huas sc'ulanoticon mandara. ¿Oj huajanic libre la chi? ¿Jas sbej ja jach huaxa huala? porque libre ni ay ticon ja quenticon tac. ³⁴ Ti yala ja Jesusi: —Pe mi meranuc ja jahui porque spetzanil ja ma' huas slea smuli, mandar ni ay yuj ja mulali. ¿Mi ma meranuc

ba? ³⁵ Porque q'uelahuil jun ajualal. Ay yioj jitzan huinic mandar lec ay yuj pero ja huinique jahui, mi ni nunca oj slaj jastal ja yunin ja ajualali como mozo ni aye ja yenlea. ³⁶ Pero jun c'ac'u ta huan c'ax jac ja yunin ja ajualali, ta huan c'ax yal yab ja smozo jumasa: Libre xa yex, ta xchi c'a, pues libre xa ayex ni merana, como uninal ja ma' yala. ³⁷ Meran nia, yintilex ni ja Abrahami - huan nix naaa. Pero ta ja' c'a meran yintilex ja Abrahami mi corajauc oja huabyex ja jas huax cala. Pero ja iti, huanex sleejel modo jastal oj bob amilonex tac. ³⁸ Ja queni, quechan huax cala ja jas quila ja yora ti to ayon soc ja jTati. Y jachuc ja huenlex chomajquili. Ja jas huaxa c'ulanex, ja' ni ja smandar ja hua tatexi. ³⁹ Ja judio jumasa ti yalahuea: —Pero ja' ni huanticon sc'ulajel ja jas yala can cabticon ja Abrahami, como yintiloticon nia, xchiye. Ti yala ja Jesusi: —Ja huenlexi, jel nihuan ahuijex que ja' yintilex ja Abrahami, pero lom nia. Ja lec jauc to ni merani, ja' ni ahuijex can ja smodo ja yena. ⁴⁰ Porque ja Abrahami, ¿yuj ama xch'aya snaajel ja ma' huan yaljel ja smeranil ja jastal huax alji yab yuj ja mismo Dios ba? Ja Abrahami, mi ni nunca sc'ulan ja jastal huaxa c'ulanex ja huenlexi. ⁴¹ Pero como ja' ni ahuijex ja smodo ja hua tatexi, xchi ja Jesusi. Ti yala ja yenlei: —Pero siquiera ja quenticoni mi tulubalucoticon ba bej. Ay jtaticon manxiticon cho jTaticon ni ja Diosi. ⁴² —Ja lec meranuc sbajex ja Diosi, entonces oj ni ayajtayonexa porque ja queni ti coelon jan ja ba stz'eel ja Dios Tatali. Mi quen cala oj jacon ja ili, yuj ni sechahon ja Dios. ⁴³ ¿Jasyuj mix jac ac'ujolex jas slugaril ja jas huax cala ba? ¿Como jel ni ch'uuy juntiro ja hua c'ujolexi, jayuj! ⁴⁴ Ja mero smeranili, ja huenlexi ja' ni atatex ja tan diablo. Como sbajex nia, jayuj chican jas huax yala huabyexi, huan ni xa c'uanexa. Como desde cujlaji ja satq'uinali, mero ni milhuanuma. Mi huas snaa

jasunc'a merani. Mi ni nunca huax yala ja smeranili. Huax yala ja ba mi meranuqui, como mero ni mentirosoa. Puro mentira huax yala, como smodo nia, como yena ni mero statalil ja mentira. ⁴⁵ Jayuj cuando huax cala huabyex ja smeranili, mi ni modo huaxa c'uanexa. ⁴⁶ Ta ay c'a june ja huenlexi, ta huan c'a xa naahuex que huanon sleetjel ja jmuli, alahuic ba. Pero ta huanon c'a yaljel ja smeranili, ¿jaja mi xa c'uanex ba? ⁴⁷ ¿Huaxa naahuex jasyuj mi xa c'ana ja maclayonex? Como mi ni sbajuquex ja Diosa, porque ja ma' tzaubal yuj ja Diosi, huan ni smacla ja yabal ja Díosa.

Ja Cristo, ti xa ni aya cuando mi tox manxi ja Abrahami

⁴⁸ Ti yala ja judio jumasa: —Jayuj meran ni lec ja jas huax calaticona. Ja hueni ja' ni mero amoj ja tantic polestero. ¡Lajana soc ja tan diablo! ⁴⁹ Ti yala ja Jesusi: —Ja queni caso jau huax mojan ja diablo. Ja jas huanon sc'ulajeli, ja' ni huanon seejel jastal jel nihuan ja jTati, pero ja huenlexi, jel coraja huaxa huilahuonex. ⁵⁰ Mi xa hualahuex ta huanon sleetjel ba oj toyjucon. Eso sí, ay ni ma' huas stoyohuona, como huas snaa que toj ja jas huanon sc'ulajeli. ⁵¹ Huax cala huabyex ja mero smeranili. Ja ma' huas sc'uan ja jas huax cala, mi ni nunca oj chamuc, xchi ja Jesusi. ⁵² Ti yala ja judio jumasa: —¡Ata huabilex tac! Ja huego chican lec que ti ni aya soc ja diablo. Ja Abrahami soc spetzanil ja aluman-Dios jumasa ch'ac ni chamuquea, jaja huen huana yaljel ja ma' huas sc'uan ja hua huabal ja hueni, mi ni nunca oj chamuc la chi. ⁵³ ¿Yuj ama huaxa huala ta mas nihuan ja huen soc ja Abraham ja ma' ec' pax ta cujtíc ba? Ja yeni, cham nia. Jach ni ja aluman-Dios jumasa, jaja hueni, ¿mach aya huaxa huala huen ba? ⁵⁴ Ja Jesusi ti yalaa: —Ta quen c'a mismo huax toyo huilex jbaj, entonces lom nia. Pero ja ma' huas

stoyohuoni, ja' ni ja jTati, ja' ni ja ma' huaxa hualahuex que ja' ni ja hua Diosex ni. ⁵⁵ Pero mi ni huaxa naahuex sbaja. Ja queni huan nix naa sbaja, pero ta huan c'ax cala que mix naa sbaj, entonces oj laj ja hua mentirosoilex ja huenlexa. Pero ja mero smeranili, huan nix naa sbaja. Ja' ni huax c'uan ja yabal ja yen tac. ⁵⁶ Ja Abraham ja ma' ec' pax ta cujtiqui, jel sgusto oj yil ja tiempo oj jaconi. Snaa lec que oj ni jacona jayuj chaani ec' yuj ja sgusto, xchi ja Jesusi. ⁵⁷ Ja judio jumasa ti yalahue yab ja Jesusi: —Ja hueni, huana yaljel que ahuilunej ja Abrahami. Lom huana c'umal ja hueni. ¡Mi to ni cincuenta jabil ahuijoj tac! ⁵⁸ Ti yala ja Jesusi: —Oj cala huabyex ja smeranili. Ja yora mi to nix manxi ja Abrahami, ti ni ayon ja queni. ⁵⁹ Jaxa yajni ch'ac yal jastal iti, ti stuluhue ja toni ba oj yaahue yi ja Jesusi pero ja Jesusi snac'a sbaj jaxa mas tzaani ti el ja ba templo.

Ja Jesusi ya tojbuc jun huinic tupel sat manxi

9

¹ Ja Jesusi cuando huan eq'uel ja ba jun lugari, ti yila jun huinic tupel ja sati, como jach ni manxia. ² Ti sobo ja snebuman jumasa: —Cajual, ¿jastal lec manxi tupel ja sat ja huinic iti? ¿Yuj ama ja' smul ja snan stati, ma smul yena? ³ Ti yala ja Jesusi: —Miyuc. Mi jauc smul ja snan stati soc mi smuluc ja yen. Manxi jachuc ba oj yil ja cristiano jastal ja jel juntiro ja yip ja Diosi. ⁴ Y ora xa huego oj c'ultic ja yatel ja ma' secahuon coni. Oj ni jacuc ja c'ac'u mi ni ma' oj bob atjuc. ⁵ Pero como ti xa ni ayon ja ba mundo oj ni ca ijlabanuc ja ma' tey ba mundo. ⁶ Jach huan yaljel cuando stzujba ja luumi, ti xa slubu ja lococ it sc'ulan soc ja stzujubi, ti ya pac'an ja ba sat ja ma' tupel ja sati. ⁷ Ti yalaa: —Caax. Cax ja ba tanque tey ba Siloé, ti xa sac'a lec ja hua sati. (Ja sbiil ja tanque jahui, Jecubal

huax el ja ba sc'umal ja judio jumasa.) Ti huaj ja huiniqui. Huaj sac' ja sati, jaxa cuando cumxi, huan xax yila q'uinal. ⁸ Cham yabye juntiro ja svecino jumasa soc ja ma' huan ni snaa sbaj que tupel ja sat ajyi. Ti yalahuea: —¿Mi ma yenuc ja huinic it huax och culan tola vida huas sc'ana limosna ba? ⁹ Jaxa tuqui: —Yena nia. Jaxa tuqui: —Lajan soc pe seguro mi yenuc. Jaxa huiniqui, yen mismo yala: —¿Pero quena ni taca! ¹⁰ Ti sobohuea: —¿Jastal lec huan xax bob ahuil q'uinal ba? ¹¹ Ti yala ja yeni: —Ja huinic ja ma' Jesús sbiili, quechan stzujba ba luumi ti slubua, ti saxa qui ja ba jsati. Ti yala cab que oj huaj sac' ja jsat ja ba tanque ba Siloé. Ti huajyona, jaxa yajni ch'ac jsac' ja jsati, ti jamxi ja jsata. ¹² —¿Bay ja huinic jau ba? xchiye. —Mi naben, xchi ja ma' tupel ja sat ajyi.

C'anji sc'ujol ja huinic ja ma' tojbi

¹³ Ja cristiano ti yiaje och ja ba sti sat ja fariseo jumasa. ¹⁴ Ja huiniqui ti ch'ac xchol ja jas c'ulaji yi. Pero ja yora tojbi ja sati, ja' ni ja sc'ac'uil ja jijleli. ¹⁵ Pero yuj ja sc'ulan ja lococ ja c'ac'u jau ja Jesusi, jayuj ja fariseo jumasa ti cho sobohue otro vuelta jastal bob yil q'uinal. Ti yala ja huiniqui: —Saxa qui t'un lococ ja ba jsati, ti huaj jsac'a, jayuj huan xax quila q'uinal ja huego. ¹⁶ Ti yala chaboxe ja fariseo jumasa: —Pero ja huinic ja ma' sc'ulan ja iti, mi ni modo oja hual que sbajuc ja Diosa porque mi huas stalna ja sc'ac'uil ja jijleltic tac, xchiye. Pero jaxa tuqui ti yalahuea: —Ta meran c'a ay ja smuli, ¡ba oj bob sc'ul milagro ja jastal iti! Jayuj mi ni modo huax lajxi yujilea. ¹⁷ Ti cho huaj sobe yi otro vuelta ja ma' tupel ajyi ja sati: —Jaxa hueni, ¿jas la chi soc ja huinic it ma' ya tojbuc ja hua sati? —Ja queni huax cala que jun aluman-Dios, xchi ja huiniqui. ¹⁸ Pero ja judio jumasa mi ni modo huas sc'ana oj sc'uuque ta meran ja tupel ja sat ajyi, jaxa huego huax bob yil q'uinal, jayuj

ti sechahue spayjel ja snan stat ja huiniqui. ¹⁹ Ti sobohue yi ja stati: —¿Ja' ma ja hua huunin ja iti? ¿Meran ama tupel ni ja sat manxi? ¿Jastal lec huax bob yil q'uinal ja huego ba? ²⁰ Ti yala ja stati: —Meran nia. Ja cunin iti tupel ni ja sat manxia. Jaxa snani ti yalaa: —Meran nia tata, tupel ni ja sat manxi ja cala ala. ²¹ Ti cho yala ja stati: —Pero mix naaticon jastal huan xax bob yil q'uinal ja huego. Mi huax cho jnaaticon sbaj machunc'a ya tojbuc ja sati. Jobohuic yi ja yeni - ay xa ni sc'ujol ja cunin tac. Yen mismo oj bob yala huabyex, xchi ja tatali. ²² Ja nanal tatali jach yalahue jachuc porque huane xihuel. Ja judio jumasa lajti abal xa ay yujile lec, ta ay c'a ma' huax yala que Cristo ni ja Jesusa, ja' ni ja ma' oj jecjuc con yuj ja Diosi, oj bi snutze el ja ba yiglesiaei. ²³ Jayuj ja nanal tatali ti yalahue que oj bi sobe yen mismo ja huiniqui, como ay xa ni bi sc'ujola. ²⁴ Ja judio jumasa ti cho spaya jan ja ma' tupel ajyi ja sati, ti yalahuea: —Ala cabticon ja mero smeranili. Ta mi c'a, huax yilahua ja Dios que huana ni mentiraa porque ja quenticoni huan nix naaticon que ja tan huinic jahui, mulanum nia. ²⁵ Ti yala ja huinique: —Ja queni, mix naa ta mulanum ma miyuc pero huax naa que tupel ja jsat ajyi, pero ja huego, huan xax quila q'uinal. ²⁶ Ti yala ja fariseo jumasa: —Pero ¿jasunc'a sc'ulan yi ja hua sat ja bob ya huil q'uinal ba? ²⁷ Ti yala ja yeni: —Pe cala ta huabyex jas sc'ulan qui pero como mi huaxa c'uanex, ¿jas sbej otro vuelta oj cala huabyexi? ¿Yuj ama huax cho c'ana ochanic snebumanil ba? ²⁸ Cuando yabye ch'ac yal ja jastal iti, snicjel ita ch'ac huajuque, ti yalahuea: —Ja hueni, nocho ta huaxa c'ana ja tan huinic jahui, pero ja quenticoni, ti ni oj ajyucoticon ja ba sparte ja Moisesi. ²⁹ Ja quenticoni huax naaticon que c'umaji yuj ja Dios ja Moisesi pero ja tan huinic jahui, mi ni t'usan huax naaticon ba jaquela. ³⁰ Ti yala ja huiniqui: —¡Jel tuc juntiro! ¡Jastal modo

mi oja naex ba jaquela! Ja queni ya quil q'uinal. ¡Malan soca! ³¹ Como huan nix naatic, ja Diosi mi huas smacla ja mulanum jumasa. Quechan huas smacla ja ma' huax xiu yujil soc ja ma' huas sc'uan ja yabali. ³² Masan cujlaji ja satq'uinali mi ni nunca huax abxi ta ay ma' oj bob ya yil q'uinal ja ma' huax manxi tupel ja sati. ³³ Ja huinic iti, ta mi c'a sbajuc Dios, mi ni oj bob sc'uluc ja jastal ita, xchi ja ma' tupel ja sat ajyi. ³⁴ Ti yala ja fariseo jumasa: —¡Ja hueni, mi ni tojuc manxeluc, iday, jaxa huego, huan xa xa c'ana oj ochan jmaestroilticon! ¡Elan ja huen ja ilil xchiye xta, pero ahuanel.

Ja jastal ay ja ma' tey ba q'uiq'uinali

³⁵ Ja Jesusi yajni yab que nutzji ja ma' tupel ja sati, cuando staa, ti yal yaba: —¿Huan ma xa c'uan que ay ma' coel jan ja ba satq'uinal ba? ³⁶ —Cajual, ala cab machunc'a ba, ti oj c'uuca, xchi ja huiniqui. ³⁷ Ti yala ja Jesusi: —Pero ahuilta ta ni taca. Quena nia. ¡Huana ni loil soc ja yen ja ma' jecubal ni con yuj ja Diosi! ³⁸ Ja huiniqui ti co mec'an ja ba sti sat ja Jesusi, ti yalaa: —Cajual, huan xa nix c'uanaa. ³⁹ Ti yala ja Jesusi: —Jayuj jacyon ja ba mundo tac, ba oj ch'ac quii cuenta ja ma' jel huas stoyo sbaj que jel jaman ja sati. Pero oj ni ch'ac tupuc ja sate ja yenlei. Jaxa ma' mutz'an juntiro ja satei, oj ca jamxuc, xchi ja Jesusi. ⁴⁰ Tey chaboxe fariseo mojan ja tihui. Yajni yabye ja jas yala ja Jesusi, ti yalahuea: —¡Entonces quenticon ja lajan soc mutz'an ja jsaticon ta jachuqui! xchiye. ⁴¹ —Mas to lec ja lec tupeluc juntiro ja hua satexi, ay modo mi oja taa ja hua mulexi. Pero ja iti, quechan huaxa toyo bajex que jel huaxa naahuex, ti huaxa taa juntiro ja hua mulexi, xchi ja Jesusi.

Ja loil sbaj ja snajtzil ja cheji

10

¹ Ti cho yala ja Jesusi: —Meran huax cala huabyex, ja ma' mix och ja ba spuertail ja snajtzil ja cheji, yuj ni lagrona. Ja lagroni, tuc lado ni huas sotoa, porque elc'anel ni huana. ² Pero ja ma' huax och ja ba puerta, yuj ni ja' talnacheja. ³ Cuando ti xa jacum jan ja ma' huas stalna ja cheji, ti huax el jan ja ma' huas sama ja puerta ba oj bob ochuc ja talnacheji. Ja talnacheji, como naca ay sbiil yuj ja xchej jumasa, ti xa huas spaytalaan cada jujune. Jach huas sc'ulan cuando huax el ja ba snaji. ⁴ Cuando huax ch'ac el spetzanil ja xcheji, jaxa talnanumi, bajtan huax eq'ui, ti huax huaj tzalan ja chej jumasa como naubal lec yujil ja sc'umali. ⁵ Mi ni huas snochohue jun cualquiera cristianoa. Ta mi c'a jauc ja ma' tola vida huas stalna, entonces ja cheji, oj ch'ac eluque ajnel. Como mi ni c'ajyeluc soc ja sc'umal ja otro cristiano, xchi ja Jesusi. ⁶ Ja loil iti yala ja Jesusi porque huas sc'ana ay jas oj ya sneb ja cristiano pero mi ni t'un yabye slugarila.

Ja Jesusi lajan soc jun lequil talnachej

⁷ Jayuj ja Jesusi ti cho yala otro loila: —Ja huego ay jas oj cala huabyexi pero ja' ni mero smeranili. Ta mi c'a quenuc, ¿jastal oj bob ochuc ja ba snaj ja cheji? Ja queni, lajan soc quena ni ja puertaon ja ba huax och ja cheji. ⁸ Jaxa spetzanil ja ma' ti ni ay ja il ja yora mi to la jacyon ja queni, puro ni lagron ayea. Toj elc'anel ja sgustoei, jayuj mi c'ulajiye caso yuj ja jchej jumasa. ⁹ Ja queni, lajan soc quena ni ja puertaon ja ba huax och ja cheji. Ja ma' huax och ja ba puerta jahui, oj ni staa ja scoltajela. Como jastal ja yal cheji huax och ja ba snaji, ti huax huaj slee ja suaeli, jach oj ajyuc ja ma' huax och ja ba puerta jahui. ¹⁰ Jayuj jacyon ja queni ba oj staa ja svida ja cristiano pero ja vida jahui, jel tzamal juntiro.

Tuc juntiro ja spensar ja lagroni. Quechan huax jac ch'ac yii ja ba mi sbajuqui. Huax jac som spetzanil. Huax jac milhuanuque. ¹¹ Pero q'uelahuile. Jun lequil talnachej, hasta que oj yaa ja svida yuj ja xcheji. ¡Pero quena ni ja talnachej jau taqui! ¹² Pero ta jun talnachej quechan huan pensar soc ja stz'acoli, entonces huan c'ax jac jun oq'uil, oj yaa can endregal ja xcheji, jaxa yeni oj spac ajnel. ¡Ba miyuca, como mi ni sbajuc ja cheja! Quechan huan ganar. Ta jach c'a, ¡jel ajul ja sbaj ja cheji! Oj ni yamjuc yuj ja oq'uili, jaxa tuqui, sactantan oj ch'ac huajuque. ¹³ Jach ni oj huajuca porque ja tan huinic jahui, quechan ni huan smajlajel ja stz'acoli. Ja cheji, tix yila sbaj ja ora jahui, como mi ni sbajuca. ¹⁴ Mi ni nunca oj slaj ja ma' mero sbaj ja cheji. Huas snaatalaan sbaj ja xcheji, jaxa cheji huas snaa sbaj ja yajuali. ¡Pero quena ni suinquilon ja chej jumasa tac! ¹⁵ Puesto ni ayona oj caa ja jvida yuj ja jchej jumasa. Q'uelahuile ja ¡Tati. Huan ni snaa ¡baj. Jach ni ja queni, huan nix cho jnaa sbaja. Jayuj jachuc ja jchej chomajquili, huan nix cho snaa ¡baja. ¹⁶ Pero ay to jitzan jchej najat to aye. Mi tox och ja ba snaj ja ba quioj ja tuc jumasa ja iti. Y t'ilan ni oj ch'ac huaj quii jana. Oj ni snae ja jc'umal cuando huax payahue jani. Entonces jun ita ni nole oj ajuque spetzanile. Quechan june ja talnumani, pero quena nia. ¹⁷ Ja ¡Tati, ¡jel ni huas sc'anahuona porque oj ni caa ja jvida, pero ja mas tzaani oj ni cho sac-huucona. ¹⁸ Mi ni ma' oj ya el qui ja jvida porque jach ni huax c'ana oj caa ¡baja. Como jach ni alubal cab que oj ni bi caa ¡baja pero oj ni bi cho sac-huucona. Jach ni yala cab ja ¡Tati, xchi ja Jesusi. ¹⁹ Yajni yabye ja jas yala ja Jesusi, ti q'ue juntiro ja c'umali pero mi ni modo huax lajxi yujile ja judio jumasa: ²⁰ —¡Loco ja tan huinic iti! ¡Ja' ni mero smoj ja diablo! ¡Jas sbej ja oj c'ultic caso ja jas huax yala! xchi ja jun c'olei. ²¹ Jaxa otro c'olei: —Pero ta ja' c'a smoj ja diablo, ¿jastal

oj bob c'umanuc tzamal ja jastal huan c'umal ba? Porque ja diablo mi ni oj bob ya yil q'uinal ja ma' tupel ja sati, xchiye.

Ja judio mix bob yile ja Jesusi

²² Ja ora jahui, ja' ni mero stiempo chee ja ba Jerusaleni, jaxa cristiano, ja' ni mero tiempo huas sc'ulan ja sq'uinil ja stemploei, como jach ni culan yujilea. ²³ Ja Jesusi ti huan bejyel ja ba yoj sten ja Salomoni, ²⁴ Jaxa judio jumasa ti huajye nolan sbaja. Ti yalahuea: —Ja quenticoni jel ja jpensarticoni. Tola vida t'aban xta jc'ujolticon jas ora oja hual cabticon que ta huena c'a ja Cristo ja ma' secunej ni con ja Diosi. Huax c'ana ja quenticon oja hual cabticon juntiro. ²⁵ Ti yala ja Jesusi: —Ja huenlexi, pe mi na' jaye vuelta cala ta huabyex tac, y mi xa c'uanonex. Malan soc ja jas huanon sc'ulajeli, huax ilxi que ja' ni quip yaunej qui ja jTati ²⁶ Pero ja huenlexi, mi ni modo huaxa c'uanex. Yuj ni mi jchejuquex ja huenlexa ²⁷ Porque ja jchej ja queni, huan ni snaahue lec sbaj ja jc'umali. Huas stzajlayone, jaxa queni huan nix naahue sbaja. ²⁸ Jayuj huax caa yile ja sac'anil jau mi ni nunca huax ch'aqui, mi ni oj chamuquea. Ja mero jcheji, mi ni ma' oj bob ya el qui ja ba jc'aba. ²⁹ Yena ni ja jTat ja ma' yaa quii, jaxa jTati, quechan yen mas nihuan que spetzanil. Mi ni jun ma' oj ya el yi ja ba sc'ab ja cala cheji. ³⁰ Porque ja queni soc ja jTati, jun ita ni ayticon, xchi ja Jesusi. ³¹ Jaxa judio jumasa ti cho stuluhue otro vuelta ja ton ba oj yaahue yi. ³² Ti yala ja Jesusi: —Jitzan lec ja jas ahuilunejex jc'ulunej ja ba jel tzamali pero puro yatel ja jTati. ¿Yuj ama ay jas jc'ulan ja ba mi lecuc ba, jayuj oja ch'ojonex ton ja huego? ³³ —Mi jauc yuj oj ch'ojaticon ton yuj ja jas ac'ulunej ja ba lequi. Oj caaticon ahui yuj ja jastal huaxa taa ti' ja Diosi. ¡Cristianoa nia, iday, huaxa toyo baj que Diosa! xchi ja judio jumasa.

³⁴⁻³⁵ Ti yala ja Jesusi: —Pero q'uelahuilex. Ja najatei ja ma' sc'uan ja yabal ja Diosi, ti alji yabye yuj ja Diosi que lajane bi soc jastal ja Diosi. ¿Mi ma jach ni tz'ijbanubal ja ba yabal ja Dios ba? Huax naatic que ja jas tz'ijbanubal ja ba yabal ja Diosi, mi loiltajneluc, ³⁶ ¡Jauc to ma queni! Tzaubalon yuj ja Diosi. Secahuon ja ba mundo iti. ¿Jastal modo coraja oj yilon ja Diosi yuj ja huax cala que yuninon ja yeni? ³⁷ Ta mi c'a huanucon sc'ulajel ja yatel ja jTati, mi ni sbejuc oja c'uuconexa. ³⁸ Pero ja iti, ja' ni huanon sc'ulajela. Ta mi xa c'ana oja c'uuconex ja queni, siquiera oj jac t'un ac'ujolex ja atel huanon sc'ulajeli, mi cualquierauc. Jayuj naahuic ja jTati ti ni ay jmoca, jachuc ja queni, ti ni ayon soca, xchi ja Jesusi. ³⁹ Jayuj ti xa huas sc'ana oj syamea pero mi ni bob yujilea. Yoj sc'abe xa ni ela. ⁴⁰ Ti huaj ja ba mojan ja nihuanja Jordani, ja ba lado ja ba huax el q'uen ja c'ac'u, ja' ni ja mismo lugar ja ba huax ya yii ja' ja cristiano ajyi ja Juani. Ti tejc'aji ja tihui. ⁴¹ Ti huaj iljuc yuj jitzan ja cristiano. Ti yalahuea: —Eso sí, ja Juani mi ni jun milagro quilatic sc'ulana, pero spetzanil ja jas yala sbaj ja huinic iti, meran nia. ⁴² Jayuj jel c'uaji ja Jesús ja ba lugar jahui.

Ja jastal cham ja Lázaro

11

¹ Ay jun huinic ti culan ba Betania, Lázaro sbiil, pero maloaxi ja yeni. Ti cho culan soc ja Marta ja suatzí soc ja yijtz'in María. Naca smoj'alijel ni sbaje soc ja Lázaro. ² Jaxa María ja yijtz'in ja Lázaro, yena ni ja María jau ja spec'a yi perpume ja yoc ja Cajualtiqui, ti cho scusu soc ja s'olomi. ³ Jayuj ja Marta soc ja María ti secahue jun jecabanum ja bay ja Jesusi. Ti yalahue yaba: —Alahuic yabi: Cajual, ja hua huamigo ja ma' jel yaj xa huabi, jel xa yioj, utajic. ⁴ Yajni yab ja Jesús ja jastal jahui, ti yalaa: —Pero mi oj chamuc soc ja chamel jahui. Eso sí, malo

ay, pero majlayic. Oj iljuc ja yip ja Dios yuj ja chamel iti. Jachuc, oj iljuc jastal jel tzatzon ja queni, como yuninon ni ja Diosa, xchi ja Jesusi. ⁵ Ja Jesusi, eso sí, jel yaj huax yab ja Marta soc ja yijtz'ini soc ja Lázaro, ⁶ Pero iday, cuando alji yab que jel xa yioj ja Lázaro, jaxa yeni can to mas chab c'ac'u ja ba lugar jau ba huan ateli. ⁷ Cuando ec' ja chab c'ac'u jahui, ti yal yab ja snebuman jumasa: —Huajtic otro vuelta ja ba Judea, xchi. ⁸ Ti yala ja snebuman jumasa: —Pero Cajual, mi to aayuc c'ac'u eq'uel, ja judio jumasa huane xchapjel ja huabalil que oj xch'oja ton, iday, ¡huan xax cho c'ana huajan otro vuelta ja tihui! xchiye. ⁹⁻¹⁰ Ti yala ja Jesusi: —Pero ¿mi ma xa naahuex que ora xa oj bejyucotic? Sat c'ac'u xa tac. Mi ni jas oj c'ultica. Ja ba mundo iti, mi c'a la bejyi sat c'ac'u, ti oj pumuljanan ec'a porque jel ni piero bejyel ja ba q'uiq'uinali. ¹¹ Ja mas tzaani ti yalaa: —Ja camigotic Lázaro huan xa huayel, pero oj huaj yujques cani. ¹² —Pero Cajual, ta huan xa c'a huayel, yuj ni mas lec xa ay t'usana, xchiye ja snebumani. ¹³ Pero ja Jesusi, ja mero sbej ja jas yala, ja Lázaro cham ta nia, xchi, pero ja snebuman jumasa huax yalahue que huan ni huayel merana. ¹⁴ Jayuj ja Jesusi ti yala claraa: —Ja Lázaro, cham ta nia. ¹⁵ Pero jel lec huax cabi yuj ja mi ni ti ayucon ja tihui. Ja jastal iti, ja' ni ja ba hua lequil ja huenlexi ba oja c'uuquex meran. Pero la xa huaj quiltic, xchi ja Jesusi. ¹⁶ Entonces ja Tomás it huax aaji sbiiluc gemeloili, ti yal cabticon, como jmoj ni jabajticon nebumanila: —¡Huajtic ja quentic chomajquili, ti la chamtic soc lajana!

Ja Jesusi oj ya sac-huuc ja cristiano

¹⁷ Cuando c'otye ja tiu ja Jesusi, chane xa bi c'ac'u mucan ja Lázaro. ¹⁸ Como jel mojan yioj sbaj ja Betania soc ja Jerusaleni - bob ta mi ni jun lehue yioj - ¹⁹ Jayuj

jitzan ja judio jumasa huaj yulataye ja Marta soc ja María ba oj ya cujlajuc t'usan ja sc'ujolei, como cham ta ni ja yermanoea. ²⁰ Pero ja Marta, cuando yab yabalil que oj xa c'otuc ja Jesusi, jayuj ti huaj staa. Jaxa María ti can ja ba yoj snajei. ²¹ Ja Marta ti yal yab ja Jesusa: —Cajual, ja lec jacan to, seguro mi ni cham ja quiitz'ina, ²² Pero huan nix naa que oj ni yaa hui ja Dios ja jas huaxa c'ana yii. ²³ Ti yala ja Jesusi: —Ja hua huijtz'ini oj ni sac-huuc. ²⁴ —Meran nia. Huan nix naa que oj ni sac-huuc ja último c'ac'u jau cuando huax ch'ac sac-huuc spetzanil ja chamhuinic jumasa, xchi ja Marta. ²⁵ Ti yala ja Jesusi: —Pero quena ni oj ca sac-huuc ja cristiano jumasa. Quena ni oj cho caa yi ja sac'anilei. Ja ma' huas sc'uanon ja queni, anima huax chami, pero oj ni cho sac-huuc, ²⁶ Jaxa ma sac'an to ja ora jahui, ta huan c'a sc'uanoni, mi ni nunca oj chamuc ja yenlei. ¿Huan ma xa c'uan ja iti? ²⁷ —Huan, Cajual. Huax naa que huena ni ja Cristoa, yunin ja Diosai. Ja huena ni ja ma' huax majlaticon ajiyi oj jacuc ja ba mundo, xchi.

Ja jastal oc' ja Jesús ja ba sq'uejnal ja Lázaro

²⁸ Cuando ch'ac yal ja jastal jau ja Marta, ti huaj spay jan ja yijtz'in María. Ti yal yab tacal ja yijtz'ini: —Ja Cajualtiqui, ti xa ay ja ili. Huas spayahua, xchi. ²⁹ Quechan ch'ac yab ja María ja iti, ti q'ue tec'ana. Ti huaj yila ³⁰ Pero ja Jesusi mi tox och ja ba yoj hacienda. Ti to ni ay ja ba staa ja Marta. ³¹ Jaxa judio jumasa ja ma' jac ya culan sc'ujolei, cuando yilahue xachachi xta q'ue tec'an ja María, ti huajye nochana. Huax yalahue ta ti huajum oq'uel ja ba sq'uejnal ja snui. ³² Ja María cuando c'ot ja bay ja Jesusi, ti co mec'an ja ba sti sati, ti yalaa: —Cajual, ja lec tiuc to ayuca ili, seguro mi cham ja jnua. ³³ Huan oq'uel ja María cho huane oq'uel ja judio jumasa ja ma' jac soc lajan ja María. Yajni yila ja Jesusi, ti syatz'a sbaj ja yaltzil ja

yeni. Lajan soc oj cho oc'uc. ³⁴ Ti yalaa: —¿Ba amucuhuex ba? —Huaj quiltic ahuil baya Cajual, xchiye. ³⁵ Ja Jesusi ti bojti yoq'uela. ³⁶ Ti yala ja judio jumasa: —Q'uelahuile, jyel yaj xyab juntiro! ³⁷ Pero ay chaboxe ja ma' yala: —Pero q'uelahuilex. Ja yeni ya yil q'uinal ja ma' tupel ja sat ajyi, iday, ja Lázaro, mi ni jas sc'ulan yia. ¿Mi ma sbejuc ni mi oj ya cham ajyi ba?

Ja Lázaro aaji sac-huuc

³⁸ Ja Lázaro ti mucji ba jun q'ueen ba jun huitz, jaxa ba sti ja sq'uejnali ti smacahue soc jun nihuan tona. Pero ja Jesusi yaau juntiro ja sc'ujoli. Ti huaj ja ba stz'eel ja q'ueeni. ³⁹ Ti yalaa: —A eluquex ja toni. Ti yala ja Marta ja suatz ja chamhuiniqui: —Pero Cajual, seguro ay xa yiq'uil porque ay xa chane c'ac'u mucan. ⁴⁰ Ti yala ja Jesusi: —¿Mi ma cala huabi ta huaxa c'uani, oj ni ahuil ja yip ja Diosa? ⁴¹ Jayuj ti yaahue eluc ja toni. Ja Jesusi ti sq'uela q'ue ja ba satq'uinali, ti yalaa: —Tatey, tz'acatal porque huaxa macla ja jas huax calai. ⁴² Huan nix naa que tola vida huaxa maclayon pero huax cala huabi, ja' ni ba slequil ja cristiano jumasa iti ba oj sc'uuque que huena ni ajeconejona. ⁴³ Ti c'umani tzatz leca: —Lázaro, jelan xa jan ja tihui! ⁴⁴ Jaxa Lázaro ja ma' chamel xa ni ajyi, ti el jana. Pero yuch'ubal ni lec ja yoc sc'aba soc jun c'uutz, jaxa sati, macan soc jun mojchilal. Ti yala ja Jesusi: —Tucuhuic. A huajuc libre, xchi.

Ja jastal xchapahue ba oj syame ja Jesusi

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)

⁴⁵ Yuj ja iti, sc'uane jitzan ja judio jumasa ja ma' ti aye soc ja María porque yilahue ja jas sc'ulan ja Jesús ja ora jahui. ⁴⁶ Pero ay chaboxe ja yenlei ti huaj yale yab ja fariseo jumasa. Ch'ac xchole spetzanil ja jas yilahue sc'ulan ja Jesusi, ⁴⁷ Jayuj ja fariseo jumasa soc ja sepeil ja

pagre jumasa ti stzomo sbajea. Yaahue junta. Ti yalahuea: —¿Jasunc'a lec oj c'ultic ba? Ja tan huinic jahui huan sc'ulajel ec' jitzan milagro. ⁴⁸ Ta huax caatic can jachuc, spetzanil ja cristiano oj c'uajuc ja yeni. Huan tox huaj naa jbjatic, ti xa ay jul ja tantic ma' ay yatel ja ba Roma. Oj jac seme el ja jtemplotiqui, jaxa jlugartiqui, oj ni ch'ay snaajela, xchiye xta. ⁴⁹ Pero june ja yenlei, ja' ni ja mero sepeil ja pagre jumasa ja jabil jahui, Caifás sbiil, ti yalaa: —Ja huenlexi mi ni t'un huaxa naahuexa. ⁵⁰ Pero mas ni lec ja ba jlequil ja quentiqui ta huan c'ax cham quechan jun huinic que no que soc oj ch'ay jnaajeltic jpetzaniltic ja janec' suinquilotic ja jlugartiqui, xchi ja Caifasi. ⁵¹ Pero ja jas ch'ac el sti ja Caifás jahui, mi s'olomuc yena. Iiji majan ja sti yuj ja Diosi como ja jabil jahui, yena ni mero sepeil ja pagre jumasa. Ja sbej ja jas yalai, ja' ni huan yaljel que ja Jesusi oj ni yaa ja svida yuj ja judio jumasa ⁵² Pero mi quechanuc ja yenlei. Spetzanil ja cristiano ja ma' oj to bob och yuntiquilil ja Diosi, anima najticuc lec yioj sbaje, pero mero ni yermano oj yil sbajea. ⁵³ Jayuj ja c'ac'u jahui spetzanil ja judio ja matic ay yateli ti och xchape yabalil ja Jesusi. ⁵⁴ Jayuj ja Jesusi mi xa ni huax bejyi satalajel abala ja ba yojol ja smoj judioili. Ti el ja ba Judea. Ti huaj ja ba jun lugar ba mojan stz'eel jun ch'ayan lugar, Efraín sbiil ja lugar jahui. Ti tejc'ajiticon ja tihui soc jpetzanilticon ja janec' ja snebumanoticoni. ⁵⁵ Jel xa mojan ay ja syalq'uinal ja judio jumasa, jaxa ba cada yal hacienda, jel jitzan ja cristiano ti huax huajye ja ba Jerusaleni. Huajye cuando ay to sc'ana chaboxe c'ac'u ja q'uini ba oj sc'uluque jastal ja scostumbre siquiera ba chapan oj ajyuquea ti oj bob ochuque ja ba sq'uinei. ⁵⁶ Jaxa cristiano jahui huane sleejel ec' ja Jesusi. Cuando ch'ac staa sbaje ja ba templo, ti yalahuea: —¿Jas la chiyex? ¿Oj ma jac yil ja q'uini, ma miyuc? ⁵⁷ Porque ja fariseo jumasa

soc ja sepeil ja pagre jumasa yauneje orden, chican ma' huas snaa bay ja Jesusi, a aljuc yabye ba oj bob syame. Oj bi yaahue ochuc preso.

Jun ixuc spec'a yi perpume ja Jesusi
(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

12

¹ Ay to sc'ana huaque c'ac'u ja syaljquinalticon ja janec' judiooticoni, jaxa Jesusi ti huaj ja ba Betania. Ja tihui ti ni culan ja Lázaro it ja ma' cham ta ajyi, ja' ni ja ma' ya sac-huuc ja Jesusi. ² Ja Lázaro soc ja yermana jumasa sc'ulane jun nihuan huaelal yuj ja ti ni ay ja Jesusi. Ja Marta, yen ya ec' ja huaelali, jaxa Lázaro, ja' ni smoj huael ja Jesusi. ³ Jaxa María ti yiaj jan jun litro perpume c'ulubal soc jun nichim nardo. Jel aay ja stz'acol ja perpume jahui. Ti huaj spec' ja ba yoc ja Jesusi, ti scusu soc ja s'oloma. Jaxa yoj naitzi, ch'ac spuc sbaj ja yiq'uil ja perpume jahui. ⁴ Ti yala ja Judas Iscariote, ja' it ma' Simón ja stati. Ja Judas jahui ja' ni june ja janec' snebumanoticon ja Jesusi, pero yena ni ja ma' yiaj ni spatic ja mas tzaani. Ti yala jachuca: ⁵ —Mas lec xchonuc to ja perpume iti. Oj ni xchon mojan milquiniento peso, jaxa taq'uin jahui, oj bob coltaxuc ja pobre jumasa, xchi ja Judasi. ⁶ Pero ja Judasi, eso sí, yala jachuqui, pero mi jauc ba huas stalna syaujulal ja pobre. Como yen huas snolo ja sbolsail ja jtaq'uinticoni. Tola vida huan nix yelc'an can t'usan ja taq'uin jahua, como toj elc'anel ni huajel sc'ujola. ⁷ Ti yala ja Jesusi: —¡Acta can ja hueni! Ja perpume caneli tix maconi cuando huala mucjiyoni. ⁸ Ja pobre jumasa, tola vida ti ni oj ajyuquea, chican jas ora huaxa c'ana coltayexi, pero ja queni, quechan xta t'usan tiempo ti ayon amoquex ja ili, xchi ja Jesusi.

Chapji yabalil ja Lázaro

⁹Jayuj ja judio jumasa, yajni yabye yabalil que ti xa ay ba Betania ja Jesusi, ti huaj yilea. Pero mi quechanuc huajye ba oj yile ja Jesusi. Yabye yabalil jastal cham ta ajyi ja Lázaro, pero ja Jesusi cho ya sac-huuc, jayuj ti huaj yile ja Lázaro chomajquili. ¹⁰Jaxa sepeil ja pagre jumasa ti sc'uman sbaje leca. Huas sc'ana oj cho smile ja Lázaro ¹¹Porque smul bi yena, jayujil jel jitzan ja smoj judioili ja' xa huajel sc'ujole oj sc'uuque ja Jesusi, jaxa yenlei, mi xa ni huax c'uaji yile ja jas huax yalahuei.

Ja jastal och c'ot ja Jesús ja ba Jerusaleni

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)

¹²Jaxa otro c'ac'u jel jitzan ja cristiano huajye ja ba Jerusalén ba oj yile ja q'uin jau ja sbaj syalq'uinali. Huan ni snaahue que oj xa c'otuc ja Jesusi ¹³Jayuj ti huaj sc'utze ja spoohuil ja xaani. Ti huaj stae jana. Ti och ahuanuquea: —¡Stz'acatal lec ja Diosi! ¡Jel lec huax yila ja yen ja ma' jac yuj ja sbil ja Cajualtiqui! ¡Lec xta yuj ja rey ba Israeli! xchiye xta, pero ahuanel huane. ¹⁴Ja Jesusi ti staa bej jun yal burro, ti q'uea. Como jach ni tz'ijbanubal can ja najate ja ba yabal ja Diosi:

¹⁵Ja huenlex ja janec' ti ayex ja ba Sioni, q'uelahuilex. ¡Ti huax jac cajan jun yal burro ja hua reyexi! xchi ni ja ba yabal ja Diosi. ¹⁶Ja mero ora it jach huanei, jaxa quenticon ja janec' snebumanoticoni, mi ni jac jc'ujolticon jas sbej ja jach huane yaljel ja cristianoa, pero yajni cumxi ja ba satq'uinal ja Jesusi ba oj sc'ul recibir ja yateli, ti to jac jc'ujolticon spetzanil ja jastal huax taaji ti' ja ba yabal ja Diosi. Meran nia, ja jastal ni tz'ijbanubali, jach ni c'ot smeranila. ¹⁷Jaxa cristiano ja matic smoj ja Jesús ja yora sc'uman ja chamhuinic Lázaro ja ba yoj sq'uejnali, y yaa ni sac-huuca, ja' ni huane yaljel ja jas

yilahuei. ¹⁸ Jayuj jel ja ma' ti huaj stae ja Jesusi, como yabye yabalil ja milagro jel nihuan sc'uluneji. ¹⁹ Ti yalahue ja fariseo jumasa: —¡Oja huilex, mi jas oj bob jc'ultic ja quentiqui! Spetzanil ja cristiano ti xa huajum soc ja yen tac.

Ja Jesusi leeji yuj ja griego jumasa

²⁰ Ja ba q'uin jahui, ja cristiano jumasa huax huaj sc'umuque ja Dios ja ba templo. Ti ni cho och jun nole cristiano ja ma' sc'umale griego. ²¹ Ja cristiano jumasa jahui ti huaj c'umajuc ja Felipe ja jmojticon nebumanil it ja ma' jaquel ba Betsaida sbaj Galilea. Ti yalahuea: —Tata, huax c'anaticon ta ay c'a modo, oj bob quilticon ja Jesusi. ²² Jayuj ja Felipe ti huaj yal yab ja Andresi, jaxa xchahuanile, ti huaj yale yab ja Jesusi. ²³ Ti yala ja Jesusi: —Mi oj bob cuj porque jel xa mojan ja ora oj huaj c'ul recibir ja catel it jel nihuani. Ja ba coyon jani ti oj cho huajcon otro vuelta. ²⁴⁻²⁵ Pero huax cala huabyex ja smeranili. Ja ma' quechan yen huas syajta sbaj yen mismo, oj ni ch'ayuc ja yaltzila. Lajan soc jastal jun sat ixim huas tz'unji, pero ti huax c'aa. Ja sat ixim jahui, lom ni ja yaltzila porque mi ni huax pojxi masa. Pero ja ma' mi huas syajta sbaj ja ba mundo iti, seguro ni oj staa ja svida jau ba mi ni nunca oj ch'acuqui. Ja' ni smoj ja sat ixim ja ba huas tz'unxi. Eso sí, ja sat ixim jahui, lajan soc huax c'ai, pero ja yaltzili, mi na' jaye sat ixim huax ya pojxuc ja jun sat ixim jahui. ²⁶ Ja ma' huas sc'ana oj yateltayon merani, pero t'ilan oj stul ja jmodo ja queni, jaxa jmozo jumasa jahui, ti ni oj huajuque ja bayon ja queni. Spetzanil ja ma' huax yateltayon ja queni, toyobal oj ajyuque yuj ja jTati.

Ja Jesusi yala jastal oj chamuc

²⁷ Ja queni jel xa tuc ayon - lajan soc ajnel jomel xta ayon eq'ue. ¿Jasunc'a mas lec oj c'uluc ba? ¿Oj ma cal

yab ja jTati que oj jac ya elcon ja ba yojol ja huocol iti? Pero miyuc porque ja' ni yuj jaquelon ja ili. Sbej ni oj cuch ja huocoli, xchi ja Jesusi. ²⁸ Yajni ch'ac yal ja jachuqui, ti och sc'umuc ja Diosi: —Tatey, anima mi ajtaben ja huocol huax quiaji, siquiera jel nihuan oj iljan ja hueni. Cuando ch'ac yal ja jastal iti, ti abji jun c'umal ja ba satq'uinali: —Ay ni ma' jel nihuan huax yilahuon ja huego. Oj to ni yilone mas nihuan. Jach xchi ja sc'umal ja Dios Tatali. ²⁹ Jaxa cristiano ja ma' yabeyi, huax yalahue que chahuuc, jaxa tuqui huax yalahue que c'umani con jun ángel ba oj yab ja Jesusi. ³⁰ Pero ja Jesusi ti yalaa: —Miyuc. Mi quenuc. C'umani ja Diosi ba oja huabyex ja huenlexi. ³¹ C'ot ta ora ja huego, ja Diosi huan yiljel ja c'ujolali. Huan yaajel cuenta jastal huax yilahuone spetzanil ja cristiano, jaxa tan ajualal ja ba mundo, oj xa can ibilajel porque t'usan altiro huas sc'ana, mi na' ta ay jas oja hualex jbaj ja último ora jahui. Chican ja jas oja hualex jbaji, ma lequilalex, ma ch'ayelalex, pero ja ora jahui, ja yajualalil ja luum iti, oj ni can patelajela. ³² Pero ja cuando huax aaji locanucon ja ba cruzi, ti xa oj bob jpay jan spetzanil ja cristiano ba oj jacuque juntiro jmoc, xchi ja Jesusi. ³³ Jach yala jachuc ba oj bob cabticon jas mero sbej oj chamuqui. ³⁴ Ti yala june ja ma' tey tihui: —Pero ja yabal ja Diosi ja ba libro ba huax taxi ja smandar ja Moisesi, ti huax taxi ti' ja Cristo, iday, joj bi ajyuc sac'an tola vida! Ti coelon jan ja ba satq'uinali, la chi, jaxa huego huana yaljel oj aajan locan ja ba cruzi. ¡Mi ni jun sbej ja jastal huax och bulbunan ja hueni! xchi ja huinic jahui. ³⁵ Ti cho yala ja Jesusi: —Oj xa och altiro ja acuali. Sbej huala bejyiyex t'usan mas ja huego ja janec' ti to ay ja luzi. Mi c'a, oj to huaj ahuillex, och ta huujillex ja acuali y mi oja naex bay ja beji. ³⁶ Ora xa huego oj bejyanic ja ba quiylabi. Quena ni huax ca ijlabanuc ja hua bejexi. Leca ti to ayon amoquex ja huego.

Huan c'a xa c'uanonex, oj ni bejyanic tola vida ja ba jex lijpi, xchi ja Jesusi. Yajni ch'ac yal ja jachuc ja Jesusi, ti ela. Gana huaj ba mi oj taajuc yuj ja cristiano.

Ja Jesusi yala jas sbej ja mi sc'uan ja judio jumasa

³⁷ Ja Jesusi jel ja jas sc'ulunej ja ba sti sat ja cristiano jumasa jahui ba oj yile ja yip ja Diosi pero mi ni modo sc'uanea. ³⁸ Jayuj c'ot ni smeranil ja jas stz'ijba can ja aluman-Dios Isaías ja najatei:

Cajual, mi ni modo huas sc'uane ja jas huax calatic tac. Yiluneje ja hua huip Cajual, pero lajan soc mutz'an ja satei.

Jach huax yala ja ba slibro ja Isaiasi. ³⁹ Y meran nia, mi ni huas sc'uane taca. Pero mi quechanuc ja iti, ay ni mas jas stz'ijbunej can ja Isaiasi:

⁴⁰ Lajan soc mutz'an ni ja sate ja cristiano y jel ch'uuy ja sc'ujolei. Mix yilahue q'uinal soc ja satei y mix yabye slugaril. Jayuj ja Diosi el ja sgana, jayuj ti yaa can ja jastal ni ja xch'uuyil ja sc'ujolei. Ti alji yabye yuj ja Diosi: ¡Moc lom jacanic jmoc! Jachuc mi ni oj ca tojbanica, x'utjiye yuj ja Diosi.

⁴¹ Ja Isaiasi jach stz'ijba can, como aaji jac sc'ujol jastal jel nihuan juntiro oj jacuc ja Jesusi. Jayuj jach ni staa ti' ja ba slibro. ⁴² Pero anima, jitzan ni ja judio sc'uane ja Jesusa hasta ay ma' sc'uane ja ma' ay yatel yujilei. Pero mix yalahue satalajel abal yuj ja huax xiuye yuj ja fariseo jumasa. Mix yalahue porque lom oj aaji eluque ja ba yiglesiaei. ⁴³ Jex c'anc'oni oj iljuque nihuan yuj ja smoj cristianoili, jaxa ba oj iljuque lec yuj ja Diosi, mi t'ilanuc huax yabye.

Oj aajuc yi castigo ja cristiano yuj ja mi sc'uan ja jas yala ja Jesusi

⁴⁴ Ja Jesusi ti och c'umanuc tzatz leca: —Ja ma' huas sc'uanon ja queni, mi quechanuc quen huas sc'uanon. Yuj ni huax cho sc'uane ja jTat ja ma' secahuon coní. ⁴⁵ Cuando huax yilahuone ja queni, oj cho yile ja jTat ja ma' secahuon coní. ⁴⁶ Ja queni jaquelon ja ba mundo ba oj caa yijlab ja sbej ja ma' huas sc'uanon ja queni, jayuj mi ni oj canuque ja ba q'uiq'uinali. ⁴⁷ Pero ja ma' huas smacla ja cabali y mi huas sc'ulan caso, mi xa ni quen tey bajc'aba. Pílan ja ma' yiaj ta cuenta jastal oj yaa castigo. Ja queni mi jaquelucon ba xch'ayelal ja cristiano. Jaquelon ba oj coltaye. ⁴⁸ ¡Jel ch'in huax yilahuone! Ja jas huax cala, tzeejil huax yiaje. ¡A smajlaye! Ay ma' huan yijjel cuenta, jaxa spetzanil ja jas caluneji, mi ni jas oj ch'ayuc ja ora jahui, jayuj ti oj yile jas castigoil oj aajuc yile ja último c'ac'u jahui. ⁴⁹ Ja jas huax cala, mi lom huax el ja ba j'olom ja quen mismo. Ja jTat ja ma' secahuon coní, yena ni huax yala cab jasunc'a oj cali soc jasunc'a oj jei. ⁵⁰ Ja queni huax naa ja smandar ja jTati. Ta huan c'ax c'uaji, oj ni staa ja svida ba jel tzamal ja ma' huan ni sc'uani. Jayuj spetzanil ja jas huax cala ja queni, yuj ni alubal cab yuj ja Dios Tatali, xchi ja Jesusi.

Ja Jesusi sac'a ja yoc ja snebumani

13

¹ Quechan xta jaman ja c'ac'u jahui, jastal jechel xa ni oj q'ueuc ja q'uin sbaj syalq'uinal ja judio jumasa. Ja Jesusi, como huan ni snaa oj xa yaa can ja mundo iti, oj xa ni huaj soc ja sTata. Pero ja ba mundo iti, jel ni yaj huax yab juntiro spetzanil ja ma' ti xa ni ay ba sc'ab ja yeni. Jaxa huego, huas slea jun modo jastal oj bob iljuc janec' spetzanil ja syajal ja sc'ujoli. ²⁻⁴ Pero ja Judas Iscariote ja ma' Simón sbiil ja stati, ja ora jahui yaa ta sbaj soc juntiro ja diablo. Ti xa ay ba sc'ujol jastal oj yii spatic ja Jesusi.

Pero ja Jesusi snaonej xa que oj xa cumxuc soc ja Diosi, como ti ni el con soc ja Diosa. Huan ni snaa que ac'ubal ni ba sc'ab spetzanil, como jach ni huas sc'ana ja Tatal Diosi. Ja Jesusi soc ja quenticon ja janec' snebumanoticoni cuando huanticon xa huael, ti q'ue ja Jesusi. Sopo jun lame ja sc'u ba satalajeli. Ti syuch'u jun toalla ja ba snalani. ⁵ Ti sbut'u yalel jun vasija. Ti och sac' quiticon ja cocticoni. Yajni ch'ac sac' ja cocticoni, ti scusu soc ja toalla ti yuch'an ja ba snalani. ⁶ Cuando huaj sac' yi ja yoc ja Simón Pedro, ti yalaa: —Pero Cajual, ¿jasyuj huen huaxa sac'a qui ja coqui? ⁷ —Ja huego mix jac ac'ujol ja jas huanon sc'ulajeli, pero ja mas tzaani oj jac ac'ujol, xchi ja Jesusi. ⁸ —Ja queni, mi ni oj caa hui ba oja sac' qui ja coqui, xchi ja Pedro. —Pero ta mi c'a huas sac'a hui, yuj ni mi xa teyuca ba jparte ja queni, xchi ja Jesusi. ⁹ —Ta jach c'a Cajual, ¿sac'a qui ja jc'abi soc ja j'olomi, mi quechanuc ja coqui! xchi ja Pedro. ¹⁰ Ti yala ja Jesusi: —Pero q'uelahuile. Ja ma' atni ta con todo scuerpo, malan soc ja yoc oj cho sacxuc yi ja huego, porque sac'ubale xa nia. Ja huenlexi, sac xa ni ayexa, pero mi apetzaniluquex. Ay ma' mi ni t'un sac ay ja yaltzili, xchi ja Jesusi. ¹¹ Jach yala que mi jpetzanilticon sac ayticon yuj ja huan ni snaa machunc'a oj ic'unuc spatiqui. ¹² Yajni ch'ac sac' quiticon ja cocticoni, ti xa cho slapa ja sc'u ba satalajela. Ti cho och culan ja ba mesa. Ti yalaa: —¿Huan max jac ac'ujolex jas sbej ja ch'ac jsac' ja hua huoquexi? ¹³ Huax hua ochconex maestriol. Huaxa huajualanonex. Sbej ni ja jas huaxa hualahuex caba, como jach ni ayona. ¹⁴ Ja maestronex nia y ahualalonex nia pero anima, quena ni jsac'a hua huoquexa. Jach ni ja huenlexi, t'ílan oja sac' abajex ja hua huoquexi. ¹⁵ Ja huego ch'ac ta jea huilex ja jas lec oja c'uluquexi y sbej ni jach oj cho ac'uluc ja huenlexa. ¹⁶ Q'uelahuilex, ja queni ja huajualanonex. Huax c'ulanex

mandar, iday, huas sac'a huilex ja hua huoquexi, jjauc to ma huenlexi! Quena huax jecahuex jastal jun jecabanum. Mi oja lajonex pero anima, huas sac'a ja hua huoquexi. ¡Ba mi oj bobuc ja huenlexi! ¹⁷ Ta huan c'a xa huabyex slugaril ja jas huax jea huilexi, huan c'a xa c'ulanex, jel ni gusto oj ajyanica. ¹⁸ Pero ay june ja huenlexi mi sbajuc ja jas huanon yaljel ahuabyexi. Huax naa sbaj ja ma' jtzaunej ni. Pero t'ilan oj c'ot smeranil ja jas tz'ijbanubal ja ba yabal ja Diosi, que ja ma' lajan huax huaa jmoqui, yena ni bi oj yii jpatica. Jach ni huax yala ja yabal ja Dios tac. ¹⁹ Pero bajtan xa huanon yaljel ahuabyex cosaque cuando huax c'ot smeranili ti oja naex que quena nia huala tajiyon ti' ja ba yabal ja Diosi. ²⁰ Meran huax cala huabyex, ja ma' huas sc'ulan recibir ja ma' huax jeca ja queni, quena ni huas sc'ulanone recibira, jaxa ma' huas sc'ulanon recibir ja queni, huan ni sc'ulan recibir ja ma' seconejon coní.

Ja Jesusi yala jastal oj iijuc spatic yuj ja Judasi

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

²¹ Yajni ch'ac yal jachuc ja Jesusi, jel syatz'a sbaj juntiro ja yaltzili. Ti xa yala claro leca: —Meran huax cala huabyexi, june ja huenlexi oj xa huiey jpatic. ²² Jaxa snebman jumasa ti och sq'uelotalauc sbajea porque mi snaahue machunc'a huan tajel ti'. ²³ Jaxa ba mero stz'eel ja Jesusi ti huanon huael ja queni. Jel yaj huax yabyon juntiro ja Jesusi. ²⁴ Jaxa Simón Pedro ti sea qui seña ba oj job yi ja Jesús machunc'a huan stajel ti'. ²⁵ Jayuj ti ochyon mas c'uban ja ba stz'eel ja Jesusi. Ti calaa: —Cajual, ¿machunc'a huana stajel ti' ba? ²⁶ Ti yala ja Jesusi: —Q'uelahuile. Oja huile. Oj ca pooxuc jun pedazo pan, jaxa ma' oj caa yi ja pan jahui, yena nia, xchi ja Jesusi. Ti yiaj jun pedazo ja pani. Ya pooxuc, ti yaa yi ja Judas Iscariote ja ma' Simón sbiil ja stati. ²⁷ Jaxa Judasi, yajni

yiaj ja pan jahui, juntiro tzatzbi ele soc ja tan Satanasi. Ti alji yab yuj ja Jesusi: —Ja jas oja c'uluqui, c'ulan xa mas ligero, x'utji. ²⁸ Pero mi ni june ja janec' huanticon huaeli cabticon slugaril ja jastal iti. ²⁹ Ja Judasi, como tey ba sc'ab ja bolsa ja bay ja jtaq'uinticoni jayuj huax yalahue yuj ja jas yala ja Jesusi que oj huaj sman ja jas huax c'ulanticon necesitar ja ba q'uini ma bob ta ay jas oj yaa yi ja pobre jumasa xchiye. ³⁰ Yajni ch'ac sloo ja pan ja Judasi, ti huaja, pero huaaxa t'un acual.

Ja Jesusi yaa jun mandar yajc'achil

³¹ Yajni el ja Judasi, ti yala ja Jesusi: —Ja queni ti coelon jan ja ba satq'uinali, jaxa yaani oj xa huilex jastal jel nihuan juntiro oj huajcon. Oja huilex jastal jel nihuan ja yip ja Diosi pero yuj ni jc'ulan ta ja jastal sc'ana ja yeni. ³² Ta huan c'ax ilji jastal ja yip ja Dios yuj ja jc'ulan ta ja jas yala cabi, jachuc ja huenlexi, oj cho sea huilex jastal jel nihuan ja yeni porque yuninon nia. Ti ni coyon jan ja ba satq'uinali pero mi xa ni najatuc ay ja ora oj jeexcuc ja jastal ja quijlabticon soc ja jTati. ³³ Ay chotic cuntiquil, quechan xta t'usan tiempo teyon amoquexa. Eso sí, jel oj ch'aych'unuc juntiro ja hua c'ujolexi yuj ja mi xa teyuconi. Pero lajan soc ja jas cal yab ja jmojtic judioili, jach oj cho cala huabyex ja huego ja huenlexi: Mi to oj bob huajanic ja ba oj huajcon ja queni. ³⁴ Pero oj cho caa huilex jun mandar yajc'achil. Yaj xa huab abajex ja huenlexi. Ja jastal yaj huax quilahuex ja queni, sbej ni oja yajta bajex ja huenlexi. ³⁵ Ta yaj c'a huaxa huab abajex, entonces ti oj aljuca: Ja jau jumasa, seguro ja' snebuman ja Cristo porque jel juntiro yaj huax yab sbaje, oj chiuque ja cristiano.

Ja Jesusi yala jastal oj nacjuc yuj ja Pedro
(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

³⁶ Ti yala ja Simón Pedro: —Pero Cajual, ¿ba oj huajan ba? Ti yala ja Jesusi: —Ja ba oj huajconi, mi oj bob anochon ja huego, pero ja mas tzaani, oj ni bob huajan ja huenlex chomajquili. ³⁷ Ti yala ja Pedro: —Pero Cajual, ¿jasyuj mi oj bob jnocha ja huego? ¡Ja queni puesto ayon oj caa ja jvida yuj ja hueni! ³⁸ Ti yala ja Jesusi: —¿Meran ama puesto aya oja huaa hua vida yuj ja queni? Ja mero smeranili, oxe vuelta oja hual que mi xa naa jbaj cuando mi tox oc' ja gallo, x'utji ja Pedro.

Ja Jesusi sea jastal ja sbej ja Diosi

14

¹ Mi lom jex cham ja hua c'ujolexi. Huan ni xa c'uanex ja Diosi, cho c'uanonic ja quen chomajquili. ² Ja ba snaj ja jTati jel ja lugar ja ba oj bob ajyaniqui. Ta mi c'a meranuc, ¿jas yatel lom oj cala huabyex? Pero ja iti, jayuj oj xa huaj chap ahuillex jun alugarexi. ³ Oj ni huaj chap alugarexi, ti oj cho jacon otro vuelta ba oj jac quiex ba oj ajyucotic jun xta mismo lugar ja bayon ja queni. ⁴ Ja huenlexi huaxa naahuex lec ba oj huajconi, huax cho anaahuex ja bej chomajquili, xchi ja Jesusi. ⁵ —Cajual, ¿jastal oj naaticon ba oj huajana! ¿Jastal oj cho jnaaticon bay ja beji? xchi ja Tomasi. ⁶ Ti yala ja Jesusi: —Ja bej jahui, quena nia. Puro smeranil ja jas huax cala huabyexi. Quena ni huax caa ja hua sac'anilexi. Ta ay c'a ma' oj c'otuc ja bay ja jTati, yuj ni oj yii ja bej jahui, y quena nia. ⁷ Ta huan c'a xa naahuex jbaj ja queni, yuj ni huaxa naahuex sbaj ja jTata. Huan ni xa naahuex sbaja como ahuilunejex nia, xchi ja Jesusi. ⁸ Ti yala ja Felipe: —Cajual, jea quiticon bay ja Tatal ba. Malan soc ja jahui, oj naaticon merana. ⁹ Ti yala ja Jesusi: —Felipe, ay xa t'usan tiempo ti ayex jmoc, iday, ¡mi to ni xa naa jbaja! Porque ja ma' huax yilahuon ja quen, huan nix yila ja Tatala. Iday, huana sc'anjel que oj

jea hui ja jTati. ¡Jastal ay ja jau ba! ¹⁰ ¿Mi ma xa c'uan que ti ayon soc ja jTati, jaxa jTati ti ni ay jmoca? Ja jas huax cala huabyexi, mi ti huax el ja ba j'olomi. Huax yala cab ja jTati como ti ni ay jmoca. Yen huax yala cab jasunc'a oj c'uluqui. ¹¹ C'uanic ba que ti ayon soc ja jTati, jaxa jTati, ti ni ay jmoc ja quen chomajquili. Mi c'a, siquiera c'uanic ja huaxa huilahuex ja jas huanon sc'ulajeli. ¹² Huax cala huabyex ja smeranili, ja ma' huas sc'uanoni, oj cho bob sc'uluc ja jas huax c'ulan ja queni. Ay jas mas to nihuan oj bob sc'uluc como oj xa huajcon soc ja jTat ja queni ¹³ Jaxa spetzanil ja jas huaxa c'anahuex yuj ja jbiil ja queni, oj ni caa huilexa. Como yuninon nia, huax lea ba oj toyjuc ja jTati. ¹⁴ Chican jasunc'a huaxa c'anahuex qui yuj ja jbiili, oj ni caa huilexa.

Ja Jesusi yala que oj sec ja Espiritu Santo

¹⁵ Ta yaj c'a huaxa huabyonex, oja c'uuquex ja mandar huax caa huilexi. ¹⁶ Oj ni jc'an yi ja jTati ba oj sec ahuilex ja ma' oj scoltayex. Oj yaa snihuanil ja hua c'ujolex. Tola vida ti oj ajoyuc amoquex. ¹⁷ Ja yeni, yena ni ja Espiritu Santo. Oj sea huilex ja jas merani. Ja suinquil ja mundo iti mix bob oj sc'uluque recibir ja Espiritu Santo. Mix bob yile, mi ni huas snaahue sbaja. Pero ja huenlexi huaxa naahuex sbaj como ti ni ay amoquexa. Mi ni nunca oj yaex cani. ¹⁸ Miyuc cuntiquil, mi oj caex can atuch'ilex. Oj cumxucon ba ti oj ajoyucon amoquexa. ¹⁹ T'usan sc'ana, mi xa oj to yilon mas ja mundo. Quechan ja huenlexi, eso sí, oja huilonex. Oj ajoyucon sac'an ja queni. Jachuc ja huenlexi, oj cho ajyanic sac'an. ²⁰ Ja tiempo jahui, oja huilex que ti ayon soc ja jTati y ti ni oj cho ajyanic jmoc ja huenlexi. ²¹ Ja ma' huas sc'uan ja jmandari, huax ilji que meran ni yaj huax yabyona. Ja jTati yaj huax cho yab ja ma' yaj huax yabyon ja queni. Jach ni ja quen chomajquili,

yaj oj cho cabi. Oj cho jee yi ja quipi. ²² Ti yala ja Judasi, pero mi jauc ja Iscariotei: —Cajual, ¿jasyuj ja quechan ja quenticon oja jee quiticon ja hua huip ba? ¿Jaxa cristiano jumasa ja ba mundo ba? ²³ Ti yala ja Jesusi: —Pero ja ma' yaj huax yabyoni, huas sc'uan ja cabali, ja yenlei jel yaj huax abji yuj ja jTati. Jaxa jTati soc ja queni, ti oj ajyucoticon tola vida soc ja yenlei. ²⁴ Pero ja cristiano ba mundo mi yajuc huax yabyone jayuj mi squitz'ahue ja cabali. Ja jas huax cala huabyexi, mi ti huax el ja ba j'olomi. Ja jTat ja ma' seconejon con, yen yala cabi. ²⁵ Yuj ja ti xa ayon amoquexi, jayuj huanon yaljel ahuabyex ja iti. ²⁶ Pero cuando la huajyon ja queni, oj jecjuc ahuilex ja Espíritu Santo. Oj scoltayex ja yeni. Oj yaa ja snihuanil ac'ujolex. Oj sea huilex spetzanil soc oj ya jul ac'ujolex ja jas calunej ahuabyexi. Jecubal oj jacuc yuj ja jTati ba oj och jloc'ol ja queni. ²⁷ Oj xa huajcon ja queni, pero laman la ajiyex ja huenlexi. Ja jastal laman ja jc'ujol ja queni, jach laman oj ajyanic ja huenlexi. Mi ni nunca oj slaj ja jastal ja ba mundo. Mix cham ac'ujolex. Moc lom xihuanic. ²⁸ Ja huabyex cala que oj xa huajcon, pero oj to jacon otro vuelta. Ta ay c'a meran ja syajal ac'ujolex jmoqui, sbej que gusto ni oja huabyexa cuando huaxa huabyex que oj xa huajcon soc ja jTati porque ja yeni, mas nihuan que yuj ja queni. ²⁹ Huanon yaljel ahuabyex ja huego que oj xa huajcon. Cuando mi xa ti ayucon amoquexi, ti oja huilex que meran nia. ³⁰ Ja yajualil ja mundo iti, jacum xa. Mi xa oj bob ochcotic loil mas. Pero ja yeni, mi jas yioj jmoc. ³¹ Ja queni quechan huanon sc'ulajel ja jas huax yala cab ja jTati ba oj snaa ja mundo que yaj huax cab ja yeni. Q'ueanic xa. Huajtiquic xa, xchi ja Jesusi.

Ja loil sbaj jun ibe cajpe

15

¹ Ja queni ja' jmoj jastal jun ibe cajpe, jaxa jTati, yen ja ma' huas stalna ja steil ja cajpe jahui. ² Q'uelahuil ja cajpe tac. Ta ay c'a jun sc'ab huax yila que meyuc ja sati, huas sc'utzu ele, jaxa sc'ab ba ay ja sati, huas sc'ulan can lec podar y huax yaa can tzamal ba oj ajyuc mas ja sati. ³ Jachuc ja huenlexi, como sac'ubal xa ni ay ja hua c'ujolexi porque ac'uunejex ja jas jea huilexi. ⁴ Q'uelahuilex jun sc'ab cajpe. Ta huan c'ax jechji ele, mi xa ni modo oj to satinuca. Ja ba huax yaa sati, sbej ni noc'an soc ja steila. Ja' mero amojex ja huenlexi. Ta mi c'a ti ayuquex mojan ja ba jtz'eeli, mi ni nunca oj bob jas oja huilex sata. Pero huan c'a xa leahuonex, oj ni jacon amoquexa. ⁵ Meran nia, jach ni ayon jastal ja jun ibe cajpe jahui, jaxa huenlexi, lajan soc jc'abex. Ta ti c'a huala ajiyex tola vida mojan ja ba jtz'eeli, jel ja jas oja huilex sati. Pero ta najat ahuiajonex, mi ni jas oj bobuc ahuujilexa. ⁶ Ja hua vidaexi oj jomuc. Lajan soc oj jipjanic el ja ba fuera porque jach ni huax jipxi jun sc'ab te' cuando huax tacji. Huax tzomxi spetzanil ja ba taquini, ti huax jipxi ba yoj c'ac'. ⁷ Pero ta tola vida huanex sleejel jastal mojan oj ajyanic jmoc, mi c'a huax ch'ay ac'ujolex ja cabali, entonces c'anahuic qui ja jas huaxa c'anahuexi y oj ni caa huilexa. ⁸ Ja cristiano cuando huax yilahue que jel tzamal ja hua modoexi, jel ni oj yaahue yi stz'acatal ja jTat ja ba satq'uinali. Oj chicnajuc lec que mero jnebumanex nia. ⁹ Ja jastal yaj huax yabyon ja jTati, jach ni yaj huax cabyex ja huenlexa. C'ulan seguir abajex. Naahuic tola vida que jel yaj huax cabyex ¹⁰ Porque ta jach c'a huanex, yuj ni huanex ni sc'uajel ja jmandari. Jach ni ayon soc ja jTat ja quen. Tola vida huax c'uan ja smandari, jayuj huax naa lec que jel ja syajal sc'ujol jmoqui. ¹¹ Ja jas huax cala huabyexi, yuj ni ba oja huabyex ja gusto ja ba jc'ujol ja queni. Huax c'ana que jel alegre juntiro oj

huajuc ja hua hualtzilexi. ¹² Ja jastal yaj huax cabyex ja huenlexi, jach ni yaj oja huab abajex apetzanilex. Ja iti, ja' ni ja jmandar huax caa huilexi. ¹³ Ta ay c'a ma' huax yaa ja svida yuj ja yamigo, yuj ni jel yaj huax yaba. ¡Jas mas oj bob sc'ul yi! ¹⁴ Jayuj naahuic, camigoex nia ta huaxa c'uanex ja jmandari. ¹⁵ Ja huenlexi, mi xa huan tox cala que jmozoex porque jun mozo mi huas snaa jas huas sc'ulan ja yajuali. Pero lec yuj ja camigo xa jbajtiqui, jayuj caa ta naex spetzanil ja jas cab yala ja jTati. ¹⁶ Ja huenlexi, mi huenuc atzaunejonex. Quena ni jtzaahuexa, jayuj huax cala huabyex, caaxic xa. Aa xa iljuc sat ja hua huatelexi, jaxa atel jahui mi ni nunca oj ch'ayuc. Jayuj ja jTati, chican ja jas huaxa c'anahuex yi, oj ni yaa huilexa porque huan xa la ochyex ba sti sati yuj ja jbiil ja queni. ¹⁷ Jayuj huax cala huabyex lec tac, yaj xa huab abajex. Ja' ni mero jmandar ja iti.

Ja ma' sbaj ja mundo mix bob iljuc ja Jesusi soc ja yuntiquili

¹⁸ Ta coraja c'a huax yilahuex ja cristiano, a jac ja hua c'ujolex que jach ni coraja yilahuone ja quen tac. ¹⁹ Porque ta sbajex c'a ja mundo ja huenlexi, gusto ni oj iljanica porque ja ma' tey ba mundo, yaj ni huax yab sbajea. Eso sí, ti ayex ja ba mundo aji, pero jtzaahuex nia, jayuj ja ma' ti to ay ba mundo, jel xa coraja huax yilahuex porque mi xa sbajuquex ja mundo. ²⁰ A jac ac'ujolex ja jas calunej ahuabyexi. Mi ni jun mozo oj slaj ja yajuali. Ja queni, ja huajualonex, pero iday, ixta ni huax yilahuonea, jjauc to ma huenlex mi ixta ni oj iljanica! Pero ay ni ma' sc'uan ja jas cala. Jach ni ja huenlex chomajquili. Ay ma' oj sc'uuquex. ²¹ Pero t'ilan ni oj ixtalajanica yuj ja huan ni xa c'uanonexi, como mi ni huas snaahue sbaj ja ma' secahuon coni. ²² Ja cristiano, moc to jacon ja queni, eso sí, mi ni jun smule ayea. Pero ja huego, como jac jee yile,

jayuj mi xa ay perdón. ²³ Ja mero smeranili, ja ma' coraja huax yilahuon ja queni, jach ni, coraja ni huax cho yila ja jTata. ²⁴ Jitzan atel jc'ulunej ja ba sat ja yenlei. Mi ni nunca ma' sc'ulan ja jastal iti. Ja lec mey xyilahuei, mi ni ay smulea. Pero ja iti, yiluneje jitzan cosa, pero anima, coraja ni huax yilahuonea. Y jach ni ja jTati, coraja huax cho yilahue. ²⁵ Pero jach ni oj sc'uluquea porque jach ni huax yala ja ba yabal ja Diosi. Coraja bi oj yilone pero mi ni jun sbej. Jach ni huax yala ja ba slibro ja Dios huas sq'uelahue tac. ²⁶ Pero ay ma' oj to jacuc, jaxa yeni oj ya jac ac'ujolex machunquilon ja queni. Ti oj el jan ja ba mero stz'eel ja jTati ba oj jac yaa snihuanil ac'ujolexi. Oj cho ya naex spetzanil ja jas merani porque quena ni oj jec con ahuilexa. ²⁷ Jachuc ja huenlexi, sbej huaxa loiltayex ec' ja cabali porque huenlex nia ti ni ajyiyex ec' jmoc desde yora q'ue ja cateli.

16

¹ Jayuj huax cala huabyex spetzanil ja iti. Moc lom jomuc ja hua pensarexi. Mi jauc ja oja huaex can jun lado ja Diosi. ² Eso sí, ja jmojtic judioili oj snutzex ja ba hua huiglesiaexi. Oj c'ot ja c'ac'u ta ay ma' huas smilahuex june ja huenlexi, oj stoy sbaje que huane ni yateltajel ja Dios ja jastal jahui. ³ Jach oj sc'uluque porque mi ni nunca snaahue sbaj ja jTati soc mi ni ja queni. ⁴ Jayuj huax cala huabyex spetzanil ja iti porque cuando huax c'ot ja c'ac'u jau que ay ma' oj miljuc ahujilexi ti oj jac ac'ujolex ja jas huanon yaljel ahubyex ja huegoi.

Ja jastal ja yatel ja Espiritu Santo

Como meran nia, mi cala huabyex ja cuando och jtul t'an ja cateli, como ti ni ayon amoquexa. ⁵ Pero ja huego, como oj xa huajcon soc ja ma' secahuon coni, jayuj huan xax cala huabyex. Iday, ja huenlexi, mi ni ma' huax

yaa sbaj ahuujilex ba oj sob qui ba huala huajyona. ⁶ Ja mero smeranili, jel triste ayex juntiro yuj ja jas huax cala huabyexi. ⁷ Pero mas lec huax cala huabyex oj huajconi como meran nia, porque mi c'a la huajyon ja queni, mi oj jacuc amoquex ja ma' oj yaa snihuanil ac'ujolexi. Ja yeni oj scoltayex lec. Pero como oj ni huajcona, jayuj oj jeca huilex ja Espíritu Santo. ⁸ Yajni huax jac ja yeni, oj ya jac sc'ujol spetzanil ja cristiano que mi quenuc ay jmuli - yenle nia, soc oj cho aaji jac sc'ujole que oj yae cuenta ja smule ja ba sti sat ja Diosi. ⁹ Ti ni cuchan yujile ja smulei yuj ja mi huas sc'uanone ja queni. ¹⁰ Oj xa ni huajcon ja bay ja jTati. Ja huenlexi mi xa oj to ahuilonex mas, jaxa cristiano ti oj jac sc'ujolea que mey jmul ja queni. ¹¹ Oj snae que jel nihuan juntiro jastal oj ch'ac yii cuenta ja Diosi porque ja yen ja ma' huas sc'ulan mandar ja ba mundo iti oj ni jipjuc el ba jun ladoa. ¹² Ay to jitzan ja jas huax c'ana cala huabyexi pero mi to ni oj bob ch'ac ahuabyexa. ¹³ Pero cuando huax jac ja Espíritu Santo, ja yeni oj ya naex ja jas merani porque mi tiuc oj eluc ba s'olom ja jas oj yali. Ja' ni oj yal spetzanil ja jas huax yab huax yala ja Dios Tatali. Oj ya jac ac'ujolex spetzanil ja jas oj to ec'uqui. ¹⁴ Oj sea huilex jastal ayon ja queni. Jel tzamal oj staa ti' ja jbiili. ¹⁵ Spetzanil ja jas yioj ja jTati, jbjaj ni quena jayuj huax cala huabyex que ja Espíritu Santo oj sea huilex spetzanil ja iti.

Ja tristeili oj pax puro gusto

¹⁶ T'usan sc'ana, mi xa oj to ahuilonex, pero majlayic. A cho ec' t'usan mas ja c'ac'u, ti oj cho huilonex otro vueltaa porque oj xa huajcon ja bay ja jTati, xchi ja Jesusi. ¹⁷ Ti och sobtalauc sbaje chaboxe ja snebuman jumasa: —¿Pero jas sbej ja jahui? Huax yala que t'usan c'ac'u sc'ana, mi xa oj to quiltic, y huax cho yala que oj ec' t'usan ja c'ac'u, ti oj

cho quiltica porque ti bi oj huajuc ja bay ja sTati. ¹⁸ ¿Jas sbej ja huax yala t'usan sc'ana? Mix c'ulantic entender ja jas huan yaljeli, xchiye. ¹⁹ Ja Jesusi ti yab xchiq'uel que ay jas huas sc'ana sobe ja snebuman jumasa, ti yalaa: —Cala ta huabyex que t'usan sc'ana mi xa oj to ahuilonex pero a cho ec' t'usan ja c'ac'u, ti oj cho huilonex otro vueltaa. ¿Ja' ma jel ja hua pensarex yuj ja huabyex jach cala jastal iti? ²⁰ Ja mero smeranili, oj to oc'anic lec. Jel triste oj huajanic pero ja cristiano, jel gusto juntiro oj huajuque. Meran nia, jel triste oj huajanic ja huenlexi pero huan tox huaj anaa bajex, jel xa gusto ayex juntiro. ²¹ Lajan soc jastal jun ixuc cuando oj xa tojbuc can soc ja yal alatzi. Jel ja spensari porque q'ue ta ni suocoli pero cuando ti xa ay ja yal alatzi, spetzanil ja ba yaj huax yab ajyi, mi xa jauc to huas snaa. Ja' xa jel ja sgusto yuj ja ti xa huan sq'ueljel ja sat ja yali. ²² Jachuc ja huenlexi, oj xa q'ueuc ja hua huocolexi, pero cuando huax cho jac quilex otro vuelta, jel juntiro oj gustoaxuc ja hua hualtzilexi, jaxa hua gustoex jahui, mi ni ma' oj bob ya eluc ahuillexa. ²³ Ja c'ac'u jahui, mi xa quen to oja jobex qui. Huax cala huabyex ja smeranili, ja' xa mismo jTat oj yaa huilex spetzanil ja jas huaxa c'anahuex yi, como ay ni ahuijex ja jbiil ja queni. ²⁴ Masan ora mi to xa nebahuex jastal oja hualex yab ja Diosi: Yuj ja sbiil ja Cajualticoni aa quiticon ja jas huax c'anaticoni. Pero ja yaani, c'anahuic xa y oj aajuc ahuillex y soc ja jahui, oj xa ni ayanic lec gustoa.

Ja Jesucristo sc'ulan ganar ja yajualil ja mundo

²⁵ Spetzanil ja loil ch'ac ta cala huabyexi, huax lea jun modo siquiera ba oja c'uluquex entender. Pero ja yaani claro lec oj ch'ac el jti jastal ay ja Tatal Diosi. Mi xa oj to ca najatbuc ja jloili. ²⁶ Ja yaani, como ay xa huiojex ja jbiili, mi xa t'ilanuc quen mismo oj c'an yi ja jTat

ja jas huaxa c'anahuexi ²⁷ Porque ja Tatali, yen mismo jel yaj huax yabyex. T'ilan oj yaa huilex ja jas huaxa c'anahuex yi. Jel yaj huax yabyex porque huas snaa que yaj huaxa huabyonex ja huenlexi y huaxa c'uanex que quen jecubalon yuj ja Diosi. ²⁸ Ja queni caa can ja jTati ba oj jacon ja ba mundo iti pero ja huego, oj xa caa can ja mundo. Oj xa cho huajcon soc otro vuelta ja jTati, xchi ja Jesusi. ²⁹ Ti yala ja snebuman jumasa: —Ja huego, claro lec ja jas huana yaljeli y huan xax cabticon sbej. ³⁰ Huan xax naaticon ja huego que mi jas mi huaxa naa ja hueni. Mi xa t'ilanuc oj jobticon ahui. Jayuj huan xax c'uanticon que jecubala yuj ja Diosi, xchiye. ³¹ Ti yala ja Jesusi: —Entonces ¿jun ta ora huaxa c'uanex? ³² ¡Pero lástima porque ja' xa ni ora iti oj huajanic sactantan ja huenlexi! Oja huaonex can jtuch'il. Pero mi jtuch'iluc porque ja jTati, ti ni ay jmoca. ³³ Huax cala huabyex spetzanil ja iti ba oj bob ajyuc laman ja hua c'ujolex yuj ja huaxa c'uanonex ja queni. Ja ba mundo iti jel ni oja huiexa pero c'ulanic ahuantar. Tzatz la ajiyex porque lec xa ay. Jc'ulan ta ganar. Can ta baan ja yajualil ja mundo.

Ja Jesusi sc'uman ja Dios sbaj ja snebumani

17

¹ Yajni ch'ac yal spetzanil ja jastal iti, ja Jesusi ti sq'uela q'ue ja ba satq'uinali. Ti yalaa: —Tatey, c'ot ta ni ja cora. Ja huuninon nia. A iljuc ja jastal jel lec huaxa huilahuoni y jach ni ja queni, oj ni ca nihuanbuc ja hua biila. ² Ja yaani tey ba jc'ab spetzanil ja matic ahuaunej qui. Ja' jchol ahuaonejon ba oj caa yile sac'anile ba tola vida. ³ Ja sac'anil jahui ja' ba oj naajuc abaj ja hueni porque ja hueni, quechan único Dios mas nihuana. Sac'ana lec. Oj cho naajucon ja quen chomajquili. Ti oj yalea: Entonces ja Jesús jahui, ja' ni ja Cristo ja it seconej quitic ja Diosi, oj

chihuahue ja cristiano. ⁴Ja ba mundo iti, ch'ac ta ca chijcajuc jastal jel tzatz juntiro ja hua huipi. Ja huego, ch'ac ta jc'uluc ja atel ahuaa quii. ⁵Ja yaan Tatey, lec xa ay. Oj xa c'otcon ja ba sti ja hua sati. Tz'acatal lec porque oj xa hua lijpucon otro vuelta ja jastal ayon ahuuaj aji, ja yora mi to la jacyon ja ba luumi. ⁶Jaxa ma' apilunej jan qui ja ba mundo, ch'ac ta ca snae jastal aya ja hueni. Ja yenlei como ja baj ni ja huena pero ahuaunej qui. Sc'uane ta hua huabali. ⁷Ja yaani huan xa snaahue spetzanil ja jas quioji, huena ni ahuaunej quia. ⁸Cala ta yabye spetzanil ja jas ahualaunej cabi, jaxa yenlei, sc'uane ta nia. Jac ta sc'ujole que meran huena ni ajeconejona. Huan xa ni snaahue que ti elyon con ja bay ja hueni. ⁹Jayuj huax c'ana hui pavor yuj ja yenlei. Mi jauc oj c'ana hui yuj ja ma' tey ba mundo. Ja' ni huanon sc'anjel ahui yuj ja ma' ahuaunej ni quii, como abaj ni ahuenaa. ¹⁰Spetzanil ja jas quioj ja queni, ja baj ni ahuenaa, jaxa jas ahuij ja hueni, j baj ni quen chomajquila. Jaxa quijlabi huan xax yijlabane ja yenlei. ¹¹Ja queni mi xa ti oj ayyucon ja ba mundo como oj xa huajcon ba ti oj ayyucon amoc ja hueni pero ja yenlei ti ni oj canuque ja ba mundoa. Tatey, ja hueni jel santoa jayuj talna qui soc spetzanil ja hua huipi ja ma' ahuaunej quii ba oj bob yil sbaje como jastal smoj'aljijel sbaje como jastal ayon amoqui. ¹²Porque cuando ti ajyiyon soc ja yenle ja ba mundo, ahuaa qui ja huipi, jayuj bob jtalnaye ja ma' ahuaunej ni quii. Tola vida coltanubale ni kujila. Mi ni june ja yenlei ch'aye kujil. Eso sí, ja jun ma' ch'ayel xa nii, ch'ay nia. C'ot ni smeranil ja jastal tz'ijbanubal ja ba hua huabali. ¹³Pero oj xa ni huajcon ja bay ja hueni, pero leca ti to ayon ja ba luumi, ja jas huanon yaljel ahuaabi, huax cala siquiera oj bob yab ja yenlei cosaque gusto ni oj ayyuquea porque ja queni, jel gusto ayon juntiro. ¹⁴Cala ta yabye ja hua huabali. Jel coraja huax iljiye porque

mi sbajuque ja mundo ja yenlei ja jastal mi sbajucon ja mundo ja queni. ¹⁵ Mi huax c'ana hui ba oj hua eluque ja ba mundo. Quechan huax c'ana hui ba mi oj c'ulajuque ganar yuj ja diablo porque toj malo ja yeni. ¹⁶ Ja queni mi sbajucon ja mundo y jachuc ja yenlei, mi sbajuque ja mundo. ¹⁷ A snae mas y mas ja huabali porque puro smeranil. Jachuc, oj bob ajuque mas toj. ¹⁸ Ja jastal ajecahuon ja quen ja ba mundo, jach oj cho jeque ja ba mundo ja yenlei. ¹⁹ Huax c'ana que oj caa j'abaj ahui juntiro cosaque jachuc ja yenlei, oj bob yaa sbaj ahui, pero meran. ²⁰ Pero mi quechanuc huax c'ana hui yuj ja yenlei. Huax cho c'ana hui yuj ja ma' oj to sc'uuc ja mas tzaan cuando huax yabye oj aljuc yabye ja cabal yuj ja yenlei. ²¹ Tatey, huax c'ana hui lec pavor que spetzanil ja ma' huas sc'uanei, soc ja ma' oj to sc'uuque ja mas tzaani, que oj quil j'bjatic como jastal mero j'joj'alijel j'bjatic j'petzaniltic. Ja hueni, j'bjaja, j'axa queni, ja bajon nia, j'axa yenlei, jun ita ni oj cho ajyucotic soca. Ta jach c'a merani, ja cristiano oj snaa que meran huena ni ajeconejon cona. ²² Ja jastal jel tzamal juntiro ja jas ac'ulunej qui, jach jc'ulunej yi ja yenlei ba jun xta yabal oj yil sbaje ja jastal ja quentic jun xta huax quila j'bjatiqui. ²³ Ja queni, jun xta ayon soque, j'axa hueni, jun xta ayon amoc, siquiera huax c'ot ja c'ac'u jahui que tzatz oj ajyuque j'moctic cosaque ja cristiano ja ba mundo oj snae que huena ni ajeconejona. Oj snae que huan ni xa yajtayea como jastal huaxa yajtayon ja queni. ²⁴ Tatey, huena ni ahuaa qui ja cristiano jumasa iti. Huax c'ana que ti oj ajyuque j'moc ja ba oj huajconi ba oj bob yile jastal ja quiqlab ahuaunej quii porque cuando mi tox cujlaji ja satq'uinali, jel ni yaj huaxa huabyona. ²⁵ Tatey, jel toj juntiro ja hua pensari pero ja cristiano mi huas snaa baj. Pero ja queni huax naa baj soc jach ni ja it jumasa. Huan xa ni snaahue que huena ni ajecahuon cona. ²⁶ Caa ta snae

mach ayaa y oj to ca snae mas. Oj ca jac sc'ujole jastal jel yaj huaxa huabyoni, ti ni oj ajyuc lec ja syajal sc'ujole ja yenle chomajquili, jaxa yenlei, oj ni snae que ti ni ayon soque ja quena.

Yamji ja Jesusi

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

18

¹ Yajni ch'ac yal ja jastal it ja Jesusi, ti huajticonona. Ec' jc'utziticon jun uc'um, Cedrón sbiil, jaxa tihui tey jun huerta. Ja janec' snebumanoticoni ti huajticon soc ja Jesusi. ² Jaxa ja Judas ja ma' huan xa ni yijjel spatic ja Jesusi, huas snaa bay ja huerta jahui porque jitzan vuelta ni huajticon lajan soc ja Jesús ja tihui. ³ Jayuj ja Judas jahui ti yiaj och jun nole soldado soc chaboxe policía ja ma' huas stalna ja templo. Jecubal huajye yuj ja sepeil ja nihuac pagre jumasa soc ja fariseo jumasa. Listo xta aye soc ja svaraei. Ay yioje ja sc'aq'ue soc ja stajei. ⁴ Pero ja Jesusi, como huan xa ni snaa jastal oj ch'ac ec'uca, jayuj yajni yila jacyei, ti huaj staea, ti sobo yia: —¿Machunc'a huaxa leahuexi? xchi. ⁵ —Ja' huax leaticon ja tan Jesús nazareño, xchiye. —Pero quena nia, xchi ja Jesusi. —Jaxa Judas ja ma' huan yijjel spatic ja Jesusi ti ni ay ba snalan ja cristiano jumasa jahui. ⁶ Pero iday, quechan pavor ch'ac yal ja Jesús que yena, jaxa cristiano jumasa, ti ch'ac couque sacjaujau man luuma. ⁷ Ti cho sobo otro vuelta ja Jesusi: —¿Mach bi junuc huaxa leahuexi? —Ja' huax leaticon ja tan Jesús nazareño, xchiye. ⁸ —Pero ch'ac ta cala huabyex que quena ni taca. Ta quen c'a huaxa leahuonexi, pero ja jmoj jumasa, a huajuque libre, xchi ja Jesusi. ⁹ Ch'ac ni eluque librea, como jach ni yala ja Jesús que mi ni june oj ch'ayuc ja yenle ja ma' ac'ubal yi yuj ja Tatali. ¹⁰ Entonces ja Simón Pedro, como ay yioj ja

smachiti, ti stasaa. Ti sc'utzu el yi ja stojol xchiquin jun huinic Malco sbiil, jaxa huinic jahui, ja' ni mero smozo ja pagre mas nihuani. ¹¹ Pero ja Jesusi ti yal yab ja Pedro: —Ch'ica ba snaj ja hua machit ja hueni. ¿Yuj ama huaxa huala que ta mi jauc ja jTat huax yala que oj ni qui ja huocol it ba?

*Ja Jesusi ti iiji ja ba sti sat ja nihuac pagre jumasa
(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)*

¹² Entonces ja jun nole soldado soc ja scomdanteei soc ja jpoliciaticon ja janec' jmoj jbjaiticon judioili ti syamahue ja Jesusi. Ti syuch'uhuea. ¹³ Ti yiaje och ja ba snaj ja Anasi. Ja Anás jahui, ja' ni snial ja Ciafasi, jaxa jabil jahui, ja Caifasi, yena ni ochel pagreil mas nihuan ja ba spetzanil ja pagre jumasa. ¹⁴ Jaxa Caifás jahui, yena ni ja ma' yalunej ni yab ja judio jumasa que mas bi lec quechan jun huinic oj yaa svida que soc ja oj cham spetzanil ja suinquil ja slugarei. Jach ni yaluneja.

*Ja Pedro snac'a ja Jesusi
(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)*

¹⁵ Jaxa Simón Pedro soc ja queni, como jmoj ni jbjaiticon nebumanila, ti nochanoticon och soc ja Jesusi. Ja queni, como camigo jbj soc ja pagre mas nihuani, jayuj ti aaji ochcoticon soc ja Jesús ja ba spatioil ja snaji. ¹⁶ Pero ja Pedro ti can ja ba calle mojan ja ba sti ja puerta. Jayuj ja queni ti huaj jc'umuc ja aq'uix ja ma' huas stalna ja puerta, jayuj ti cho och ja Pedro chomajquili. ¹⁷ Entonces ja aq'uix jau ja ma' huan stalnajel ja puerta ti sobo yi ja Pedro: —Jaxa hueni, ¿mi ma huenuc ni june ja snebuman ja tan huinic jahui? —¡Miyuc! xchi ja Pedro. ¹⁸ Como jel ja chee, ja atjum jumasa ja ba naitz jahui soc ja policía jumasa, jayuj ti stzomoneje jun montón c'ac'. Chacjinjin xta yujile. Jaxa ba sti ja c'aq'ui ti sactec'tec' ec' huane

sq'uixnajel ja yoquei. Cho ti ni ay ja Pedro soc ja yenlei. Ti huane c'atnel lajan ja ba sti ja c'aq'ui.

Jel ja jas sc'anahue yi sc'ujol ja Jesusi

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)

¹⁹ Jaxa pagre mas nihuani ti och sob yi ja Jesusi: —Ala cabi, ¿machtic junuc ja hua nebumani? xyutaj ja Jesusi. ¿Jasunc'a huana seejel eq'ue? ²⁰ Ti yala ja Jesusi: —Ja jas huax cala eq'ui, satalajel abal juntiro. Pe jeunej ni ja ba hua huiglesiaex tac, soc ja ba templo ja ba huaxa tzomo bajex apetzanilex ja janec' jmoj jbjaitic judioili. Ja jas ch'ac cali, mi ni nac'ul abaluca. ²¹ Pero mi sbejuc huaxa jobo qui ja queni. Jobo yi ja matic ch'ac yabye ja jas huax jeai. A yal yenle ja jas caluneji. Huan ni snaahue lec taca, xchi ja Jesusi. ²² Yajni ch'ac yal jachuc ja Jesusi, june ja policia ja ba templo ja ma' tey ja tihui, ti snocho yi jun vuelta ja ba sat ja Jesusi. Ti yalaa: —¿Jas sbej ja jach huaxa hual yab ja jpagretic ba? ²³ —¿Yuj ama ay jas cala malo ba? Ala jasunc'a mi lecuc calai. Porque ta sbej ja jas cala, ¿jas sbej ja lom huaxa mac'ahuoni? xchi ja Jesusi. ²⁴ Jayuj ja Anasi ti yala que oj mochjuca, ti bi oj iiji och ja ba sti sat ja Caifasi, jaxa Caifasi, ja' ni ja pagre mas nihuan yujile ja jabil jahui.

Ja Pedro cho snac'a ja Jesusi

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

²⁵ Cuando ti to ay ja ba sti sat ja Anás ja Jesusi, jaxa Pedro ti ni tec'an ec' ja ba sti ja c'aq'ui. Ti huan c'atnela. Ti jobji yia: —¿Mi ma huenuc june ja snebuman ja tan huinic jahui? —Mi quenuc, xchi ja Pedro. ²⁶ Ti sobo yi june ja smozo ja pagre mas nihuani. Ja mozo jahui, yermano sbaje soc ja mozo ja ma' sc'utzu yi ja xchiquin ja Pedro. —¿Yuj ama huaxa huala que mi quilahua ja ba huerta soc ja tan

huinic jahui? xchi. ²⁷ Ja Pedro ti cho yala otro vuelta que miyuc. Quechan pavor ch'ac yale, ti oc' huego ja galloa.

Ja Jesusi iiji och ba sti sat ja Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)

²⁸ Jaxa ma' tey ba yoj snaj ja Caifasi, ti xa elyea. Ti yiaje och ja Jesús ja ba spalacio ja gobierno, pero huan xa sacbel ja q'uinali. Jaxa judio jumasa mi ochye ja ba palacio, ja' bi ba mi oj staa ja smulei. Huan c'a bix ochye, mi bi oj bob huauque ja ba suael ja sq'uinei. ²⁹ Jayuj ja gobierno Pilato, yen el jan ja ba yoj palacio ba oj sc'umuc ja judio jumasa: —¿Jasunc'a ja smul ahujilex ja huinic iti? xchi. ³⁰ —Ta mi c'a ay smul, mi oj quiiticon jan ahui ja huen Señor Gobernador, xchi ja cristiano. ³¹ Ja Pilato ti yalaa: —Entonces ¡tojbesic ja huenlex ta jachuqui! C'ulanic yi ja jastal ja hua ley ja huenlexi. —Pero ja quenticoni, judiooticon nia. Mi ni sbejuc oj milticon jun cristiano, xchi ja yenlei. ³² Jayuj c'ot smeranil ja jas yala ja Jesús ja jas oj c'ulajuc yi. Oj bi miljuc ja ba cruzi pero mi bi jauc ja smoj judioil oj miljuc yuji. ³³ Ja Pilato ti cho och ja ba yoj palacio. Ti spaya jan ja Jesusi. Ti sobo yia: —¡Ata huab tac! ¿Huena ma srey ja judio jumasa? ³⁴ Ti yala ja Jesusi: —¿Huana ma sobjel quechan ja huen atuch'il, ma ay ma' yalunej ahuaab ja iti? xchi ja Jesusi. ³⁵ Ti yala ja Pilato: —¿Yuj ama judioon ja quen ba? Ja hua moj judioili soc ja sepeil ja hua pagreex jumasa, yen sc'ulana qui endregal ja ba jc'abi. ¿Jasunc'a hua c'ulunej yile ba? xchi ja Pilato. ³⁶ Ti yala ja Jesusi: —Ja ba huax c'ulan mandar ja queni, mi jauc ja ba mundo iti. Ja lec jauc to, entonces ja camigo jumasa oj ochuque pleito ba mi oj aajucon endregal ja ba sc'ab ja jmoj judioili. Pero ja iti, como mi sbajuc oj c'ul mandar ja ili. ³⁷ Ja Pilato ti yalaa: —Entonces slugar huena reya ta jachuqui. Ti yala ja Jesusi: —Reyon nia, como huen

huaxa huala. Moc to jac manxucon ja ba mundo iti, mi ni ma' oj snaa ja jas merani. Jaxa spetzanil ja ma' huas sc'ana oj sc'uuc ja smeranili, huan ni smaclaye ja jas huax cala, xchi ja Jesusi. ³⁸—Pero ¿jasunc'a ja smeranil ba? xchi ja Pilato.

Ja Jesusi alji sbaj que t'ilan oj chamuc

(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25)

Yajni jach yala ja Pilato, ti cho el otro vuelta ba oj sc'umuc ja judio jumasa. —Ja queni, mi ni jun smul huax quila ja huinic iti. ³⁹ Pero como culan ni ahuuji lex huax sijpan ahui lex jun presoanum ja q'uin it syalq'uinali, ¿huana ma xa c'anahuex oj ca huaj libre ja hua reyexi? xchi ja gobierno Pilato. ⁴⁰ Ti ahuanিয়ে t'atz lec ja cristiano: —¡Ja jahui, miyuc! ¡Ja' huax c'anaticon oj huaj libre ja tan Barrabasi! xchiye. Iday, jaxa Barrabás jahui, mero ni lagrona.

19

¹ Entonces ja Pilato ti yiaj ja Jesusi. Ti yaa orden ba oj mac'juc. ² Ja soldado jumasa ti sc'ulane jun corona puro q'uiix, ti yaahue cajan ja ba s'olom ja Jesusi. Ti yaahue slap jun sc'u morado, como morado ni ja sc'u huas slapa ja reyi. ³ Ti ochye c'ubana: —¡Viva ja sreyil ja judio jumasa! xchi ja soldado jumasa, como huane ni burlaa. Ti smac'ahue ja ba sati. ⁴ Jaxa Pilato ti cho el otro vuelta ja bay ja cristiano jumasa. Ti yalaa: —Q'uelahuilex. Quiaj jani ba oja naex que ja queni mi ni jun smul huax taa yi. ⁵ Ti el jan ja Jesusi, jaxa ba s'olomi ti lapan yuj ja corona q'uiixi, jaxa sc'ui, ja' ni ja morado jastal huas slapa ja reyi. Ti yala ja Pilato: —¡It bay jul ja huinic it yen! xchi. ⁶ Yajni yilahue ja sepeil ja pagre jumasa soc ja policia jumasa ti och ahuanuquea: —¡A cham ba cruz! ¡A cham ba cruz! xchiye xta. Ti yala ja Pilato: —Ta jach c'a, pues iajic. A

q'ueuquex locan ba cruz ja huenlexi porque ja queni, mi ni jun smul huax taa yia. ⁷ Ti yalahue jan ja judio jumasa: —Ja quenticoni ay jun jleyticon, jaxa ley jahui huax yala que sbej oj chamuc porque huas stoyo sbaj que yunin Dios bi. ⁸ Ja Pilato cuando ch'ac yab ja jas yalahuei, ti och mas ja xihueli. ⁹ Ti och och otro vuelta ja ba yoj palacio. Ti sobo yi ja Jesusi: —¿Ba jacya ja hueni? xchi. Pero ja Jesusi mi ni jun palabra c'umania. ¹⁰ Ti yala ja Pilato: —C'umanon ba porque ¿mi ma huaxa naa quen ay catel? Huan c'ax c'ana, oj caa orden oj chaman ja ba cruzi ma oj cho caa orden que oj huajan libre. ¹¹ Ti yala ja Jesusi: —Eso sí, meran, huen ay ahuatel pero lec moc to jauc ja Diosi, entonces mi ni jas oj bobuc ahuuj soc ja quena. Jayuj ja ma' jac sc'ulucon endregar ahuii, mas jel nihuan juntiro ja smule que yuj ja hueni, xchi ja Jesusi. ¹² Ja ora jahui, ja Pilato och slee modo jastal oj bob yaa can libre ja Jesusi pero ja judio jumasa, ti cho och ahuanuquea. —Pero ta huan c'a xa huaa can libre, yuj ni mi amigo ayuca soc ja mero jepe ja ba Roma. Porque ja tan Jesús iti huan stoyjel sbaj que oj och reyil. Entonces ja' mero scondra ja jepetic Cesari, xchiye xta. ¹³ Jayuj ja Pilato, cuando ch'ac yab ja jastal iti, ti yala que oj ya eluque ja Jesusi, jaxa yeni ti huaj culan ja ba huax ajyi arreglo. Ja lugar jahui, Gabata sbiil yujile ja judio ja ma' huax c'umaniye hebreo, jaxa palabra jahui, ja mero sbeji, Empiedrado Ay. ¹⁴ Mojan culan lec ja c'ac'u, jaxa c'ac'u jahui, quechan xta ni ja c'ac'u jamana, jaxa ni jastal jecheli ja' ni ja syalq'uinala. Ja Pilato ti yal yab ja judio jumasa: —¡Oj xa caa ba hua c'abex ja hua reyexi! ¡Ch'abananic xa! ¹⁵ Pero ja yenlei ti cho q'ue ahuanuquea: —¡A chamuc! ¡A chamuc! ¡A q'ue locan ba cruz! xchiye xta. Ti yala ja Pilato: —Pe ¿huan ama xa c'anahuex oj ca q'ue locan ba cruz ja hua reyex ba? Ti yala jan ja sepeil ja pagre jumasa: —Ja quenticoni, mey otro jreyticon. Quechan ni jreyticon

ja ma' tey ba Roma, ja' ni ja Cesari, xchiye. ¹⁶ Yajni yab ja jastal it ja Pilato, ti sc'ulan yile endregal ja ba sc'abe ja Jesusi ba oj ya q'ueque locan ja ba cruzi. Jaxa yenlei, ti yiajea.

Ja Jesusi aaji locan ja ba cruzi

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)

¹⁷ Ti aaji sq'uech ja scruzi. Ti huaj ja ba lugar Gólgota sbiil yujile ja ba sc'umale hebreoi, porque ja palabra jahui huax yala que splanta sbaquel ja s'olom ja chamhuiniqui. ¹⁸ Ja tihui, ti yaahue locan ja ba cruzi. Ti cho aaji q'ue locan otro chahuane huinic smoja, jaxa Jesusi, ti och ba nalanajel. ¹⁹ Jaxa Pilato ti yaa orden que oj c'ulaxuc jun letrero, jaxa letrero jahui, oj bi aajuc pac'an ja ba s'olom ja scruz ja Jesusi: JESUS SBAJ NAZARET, SREYIL JA JUDIO JUMASA xchi ja letrero sc'ulani. ²⁰ Jitzan lec ja judio sq'uela ja letrero jahui porque ja lugar jau ba aaji locan ba cruz ja Jesusi, mojan yioj sbaj soc ja chonabi, jaxa jas tz'ijbanubal ja ba letrero jahui, oxe c'umal ni tz'ijbanubala, ja' ni ja hebrero soc ja griego, soc ja latini. ²¹ Jayuj ja ma' jepe ay ja ba spagre ja judio jumasa, ti yalahue yab ja Pilato: —Mi lom xa tz'ijba que sreyil ja judio jumasa. Mas lec tz'ijba que ja ma' huax yala sbaj que sreyil ja judio jumasa, xchi ja pagre. ²² —Ja jastal jtz'ijba ta, jacha ni oj canuca, xchi ja Pilato. ²³ Yajni ch'ac ta ya q'ueque locan ja ba cruz ja Jesusi, ti xa stuluhue ja sc'ui. Cada jujune ja xchanhuane soldado jahui yiaje jujune ja sc'u ja Jesusi. Pero ay jun sc'u toj eq'uel jalubal man ba scuerpo soc man ba yoc. ²⁴ Ti yalahue ja soldado jumasa: —Mas lec mi huax ch'iatic ja sc'u iti. Mas lec la jc'ultic ripar. Oj quiltic machunc'a oj yii, xchiye. Cuando jach sc'ulane ja jastal jahui, ti c'ot smeranil ja jastal ni tz'ijbanubal ja ba yabal ja Diosi:
Spila sbaje ja jc'ui. Sc'ulane ripar,

xchi ja yabal ja Diosi. ²⁵ Y meran nia, jach ni sc'ulane ja soldado jumasa ja c'ac'u jahui. Jaxa ba stz'eel ja scruz ja Jesusi, ti tec'an ec' ja snani. Cho ti ni ay ja suatz ja snani soc tey ja María jau xcheum ja Cleofasi, soc ja María jau sbaj Magdala. ²⁶ Jaxa Jesusi, cuando yila ti tec'an ec' ja snani soc ja queni, como jel ni yaj huax yabyona, ti yal yab ja snani: —Naney, ja yaani, ja' xa oj xa ochuc ahualil ja Juani. ²⁷ Ti yala cab ja queni: —Jaxa hueni, ila jastal mero ja hua nan ja jnani, xyutajon. Jaxa ora jahui, ja snan ja Jesusi ti xa quiaj och ja ba jnaji como snebumanon nia.

Ja jastal cham ja Jesusi

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

²⁸ Yajni ch'ac ta yal jachuqui, ja Jesusi, como huan ni snaa ch'ac ta sc'uluc spetzanil ja yatel oj ni sc'uluqui, soc ba oj c'ot smeranil ja jastal ni tz'ijbanubal ja ba yabal ja Diosi, jayuj ti yalaa: —Jel taquin ja jtii, xchi. ²⁹ Ti culan ec' jun jarra ja tihui but'el ja yalel tz'usubi, pero jelxi ta spajali. Ti yiaje jun yojol c'aem, ti sbut'uhue ja yalel tz'usub jahui. Ti stz'acbaye soc otro te', jaxa te' jahui, hisopo sbiil cujticon. Ti ya q'ueque man ba stia. ³⁰ Ja Jesusi ti xchuan ja yalel tz'usub jahui. Ti yalaa: —Ja yaani, ch'ac ta jc'uluc spetzanil ja cateli, xchi. Ti tz'uyuyi xta huaj ja s'olomi, ti chama.

Lapji cuchilu ja ba scostilla ja Jesusi

³¹ Como ja c'ac'u jahui quechan xta ni jamana. Jastal jechel xa ni ja syalq'uinali. Jaxa jmojticon judioili mi huas sc'anahue que ti oj ajyuc locan ja scuerpoe ja ma' ti locan ba cruz ja sc'ac'uil ja sijlele jahui, como q'uin nia y mas jel nihuan yioje ja mero sc'ac'uil jahui, jayuj ti huaj sc'ane yi ja Pilato que oj yaa orden que oj huaj sc'oque yi ja sat yoc ja matic ti locan ja ba cruzi. ³² Jayuj ti huaj ja soldado jumasa. Huaj sc'oque yi ja sat yoc ja juni, y jach ni ja otro

ja ma' ti locan ja ba stz'eel ja Jesusi. ³³ Jaxa yajni ti xa aye ba stz'eel ja Jesusi, ti yilahue que chamel xaa, jayuj mi xa ni sc'ocohue ja sat yoc ja yena. ³⁴ Pero june ja soldado jahui ti stasa ja scuchilu, ti xch'ubu yi ja ba scostilla ja Jesusi. Jaxa xch'iq'uel eli, socan soc ja'. ³⁵ Quena ni huanon yaljel ja iti porque quila soc ja jsati. Ja jas huax cala, yuj ni merana. Yuj ni huax naa que meran ja jas huanon yaljeli ba oj bob ac'uuc ja huenlexi. ³⁶ Spetzanil ja jastal ec' yujil ja ora jahui, como jach ni tz'ijbanubal ja ba yabal ja Diosi. Mi ni bi june ja sbaquel oj sc'oque yii. ³⁷ Cho ay otro ja ba tz'ijbanubal ja ba yabal ja Diosi. Huax yala que ja cristiano oj syajbese, jaxa mas tzaani, ti oj sq'uele jastal yaahue yajbuc leca. Jach ni huax yala ja yabal ja Dios tac.

Ja Jesusi mucji

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

³⁸ Ay jun huinic José sbiil, yamigo ni sbaje aji soc ja Jesusi, pero nac'ul abal yamigo sbaje porque ja Josei, jel huax xiu yuj ja jmojticon judioili. Ja xchonabil ja yeni, Arimatea sbiil. Yena ni ja José jahui huaj sc'an yi permiso ja Pilato ba oj bob yii con ja scuerpo ja Jesusi. Ja Pilato ti yaa permisoa jayuj ja José ti yiaj ja scuerpo. ³⁹ Ti cho c'ot ja Nicodemo ja ma' huaj loil soc jun actual ja Jesusi. Yiaj jan jun polvo ba jex ajbani ja yiq'uili ba oj sax yi ja scuerpo ja Jesusi. Ay socan soc jun c'ul mirra sbiil, soc áloes. Ay mojan como treinta kilo ja yalal ja yajnal jahui. ⁴⁰ Ja José soc ja Nicodemo ti yiaje ja scuerpo ja Jesusi. Ti sbech'ahue soc c'uutz, jaxa c'uutz jahui balubal ni lec soc ja perpumea, como jach ni ja jcostumbreticon ja janec' judiooticon cuando huax mucuticon ja chamhuiniqui. ⁴¹ Mojan ja ba stz'eel ja lugar jau ja bay ja cruz ja ba aaji q'ue locan ja Jesusi, ay jun huerta. Jaxa ba yoj huerta jahui ay jun nihuan patac' yajc'achil to jotobal. Mi to ni ma' huax mucji ja tihua. ⁴² Jaxa tihui ti yaahue och ja scuerpo

ja Jesusi, como mas mojan ay ja q'ueen jahui. Jach sc'ulane yuj ja oj xa q'ue altiro ja sc'ac'uil ja sijlele ja jmojticon judio jumasa.

Ja jastal sacui ja Jesusi

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

20

¹Ja sbajtanil c'ac'u ja semana, ja' ni ja domingo, ja María jau sbaj Magdala ti huaj ja ba q'ueeni pero jel saj juntiro huaji. Q'uic' to ja q'uinali. Huaj to yile, mi xa teyuc ja ton jau macan soc ja sti ja q'ueen ajyi. ²Ja María ti huaj ajnel ja bay ja Simón Pedro soc ja queni, como jel ni yaj yabyon ja Jesusi. Ti yala ja María: —¡Yaahue ta eluc ja ba q'ueen ja scuerpo ja Cajualtiqui! ¡Saber ba yaahuea! ³Jaxa Pedro soc ja queni ti huajticon ja ba q'ueeni. ⁴Lajan elticon pero ja queni mas jel carreda huajyon jayuj bajtan c'otyon ja ba q'ueen que yuj ja Pedro. ⁵Ti coyon cotan jq'uela lec ja ba yoj q'ueeni. Huaj to quile, quechan ti pacan ec' ja c'uutzi, pero mi ochyon. ⁶Yajni c'ot ja Simón Pedro, como tzaan xa c'oti, ti och och ja ba yoj q'ueeni. Jach ni ja yeni, cho yila ti pacan ec' ja c'uutz jahui, ⁷Cho yila ja c'uutz it ti bechji ja ba s'olom ja Jesús ajyi, pilan pacan. ⁸Ja queni bajtan c'otyon ja ba q'ueeni pero tzaan ochyon ja ba yojoli. Ti jac jc'ujol jastal aya. Ti jc'uan juntiroa. ⁹Cuando mi tox quilaticon ja jastal iti, lajan soc mi ni huax c'ulanticon entender ja jastal ay ja ba yabal ja Diosi, que ja Jesusi oj ni bi chamuca, pero t'ilan ni bi oj sac-huuc. ¹⁰Yajni ch'ac quilticon, ti xa cumxiticon ja ba jnajticoni.

Ja Jesusi sea sbaj yi ja María sbaj Magdala

(Mr. 16:9-11)

¹¹ Pero ja María ti can ja ba sti ja q'ueeni. Ti huan oq'uela. Huan lec oq'uel cuando co nujan sq'uel ja ba

yoj q'ueeni. ¹² Ti yila chab ángel sac juntiro ja sc'uei. Ti culane ec' ja ba baan ja scuerpo ja Jesús ajyi. Ja juni, tey ba s'olom, jaxa juni, tey ba lado ajyi ja yoqui. ¹³ Ti yala ja angeli: —Nana, ¿jasyuj huana oq'ueli? Ti yala ja María: —Porque ay ma' yiaj quiticon ja scuerpo ja Cajualticoni y mi naben ba yaahue ja ma' yiaji. ¹⁴ Quechan pavor ch'ac yal ja jachuqui, ti sutu sbaja. Ti yila ja Jesusi pero mi huas snaa ta yena ni ja Jesusi. Ti tec'an ec' ja ba stz'eeli. ¹⁵ Ti yala ja Jesusi: —Nana, ¿jasyuj huana oq'ueli? ¿Machunc'a huaxa leai? Pero ja María huax yala que ja' ma' huan stalnajel ja huerta. Ti yalaa: —Tata, ta huen c'a hua eluc, ala cab ba ahuaa ba oj bob huaj quii jani. ¹⁶ Ti yala ja Jesusi: —¡María! Ti sutu sbaj ja María, ti yala soc ja sc'umal hebreo: —¡Raboni! Maestro huax yala ja palabra jahui. ¹⁷ Ti yala ja Jesusi: —Moc ayamon porque mi to la q'ueyon ja bay ja jTati. Pero caax. Cax al yab ja quermanotic jumasa que oj xa q'uecon ja bay ja jTati. Ja Tat ni ja huenlex chomajquili. Oj xa q'uecon ja bay ja jDiosi pero jDiostic ni lajana. ¹⁸ Ja María jau sbaj Magdala ti huaj yal cabticon ja janec' nebumanoticon que yila ta bi ja Cajualtiqui, ti ch'ac xchol cabticon spetzanil ja jastic alji yabi.

Ja Jesusi sea sbaj yi ja snebuman jumasa

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)

¹⁹ Ja mismo c'ac'u jahui, ja cuando och ja acuali, ja' ni mero sbajtanil c'ac'u ja semana, ti jtzomonej jbjaticon pero ja puerta jumasa lutan cujticon yuj ja jel huanticon xihuel yuj ja cristiano jumasa. Ja Jesusi ti ocha. Huaj to quilticon, ti xa tec'an ec' ja ba jnalanticon. Ti yaa quiticon Diosa. Ti yalaa: —Laman la ajiyex, xchi ja Jesusi. ²⁰ Yajni ch'ac ta yal ja jastal iti, ti xa sea quiticon ja sc'abi soc ja scostilla, como snebumanoticon nia. Jel gusto

juntiro quilaticon ja Cajualticoni. ²¹ Ti cho yala ja Jesusi: —Laman la ajiyex. Ja jastal secahuon ja jTati, jach huax cho jecahuex ja huenlexi. ²² Ja Jesusi ti suuhuoticon. Yajni ch'ac ta suoticon, ti yalaa: —C'ulanic xa recibir ja Espíritu Santo, xyutajoticon. ²³ Ta ay c'a ma' huas sc'ana oj c'ulajuc perdonar ja smuli, oj ni jc'ultic perdonara. Pero ta ay c'a ma' jel tzatz ay soc ja smuli, pues ti scuchu cana. Jach yala cabticon. ²⁴ Pero ja Tomás jau ja ma' huax calaticon sbaj gemeloili, ja' ni june ja quenticon ja janec' snebumanoticon nii, ja yeni mi teyuc ja yora jac ja Jesús soc ja quenticoni. ²⁵ Cuando cumxi ja Tomasi, ti calaticon yab jastal quilaticon ja Cajualtiqui. Ti yala ja Tomasi: —Pero ja queni, ti oj c'uuc ta huan c'ax quila ja sc'ab ba och ja clavo. Oj ch'ic ja yal jc'ab ja ba sotoli, jaxa ba scostilla oj cho jch'ic ja jc'abi, ti oj c'uuca, xchi xta. ²⁶ Ti ec' otro huaxaque c'ac'ua. Ti cho jtzomonej jbjatiticon otro vuelta ba jun naitz ja janec' snebumanoticoni. Ja ora iti, ti xa ni ay ja Tomasi. Eso sí, ja puerta jumasa lutan lec cujticon pero anima, huaj to cho quilticon, tey ba jtz'eelticon ja Jesusi. Ti cho yaa quiticon Diosa: —Laman la ajiyex, xyutajoticon. ²⁷ Ti yal yab ja Tomasi: —La ahuil Tomás. La ch'ica quitic ja yal ac'ab ja ba och ja clavo. Q'uelahuil ja jc'abi. Iaj jan quitic ja hua c'abi. Ch'ica och ja ba jcostilla. Mi lom x'ec ac'ujol que mi quenucon. ¡C'uan xa t'unuc Tomás! x'utji. ²⁸ Ti yala ja Tomasi: —¡Dios Cajual! ²⁹ Ti yala ja Jesusi: —Ja huego Tomás, huaxa c'uan yuj ja huilahuon ta. Pero mas lec huax yilahue ja ma' huas sc'uan y mi ni huax yilahuonea.

Ja jas sbej tz'ijbaxi ja libro iti

³⁰ Ja Jesusi mi quechan sc'ulan can ja jas ti tz'ijbanubal ja ba libro iti. Mas jitzan lec ja jas sc'ulan ba oj ya sna ja cristiano que ja' ni jecubal yuj ja Diosi. Mi ajtaben ja

milagro quilaticon ja janec' snebumanoticoni. ³¹ Pero ja jas tz'ijbanubal can ja ba libro iti, ja' ba oja c'uuquex que meran yena ni ja Cristo, ja yunin ja Dios ja Jesús iti. Ta huan c'a xa c'uanex merani, ti oja taex ja sac'anilex ba tola vida.

Ja Jesusi sea sbaj yi ja jucuanesnebumani

21

¹ Jaxa mas tzaan t'usan ja iti, ja Jesusi ti cho sea sbaj quiticon otro vuelta ja janec' snebumanoticoni. Ti jac ja ba sti ja ja' Tiberias. Jach huaj ja jastal iti: ² Ti jmoj jbjaticon soc ja Simón Pedro soc ja Tomás jau huax alji sbaj gemelo, soc ja Natanael jau ja ma' slugar ajyi ja Caná sbaj Galilea. Cho tey ja chab yuntiquil ja Zebedeo soc ay otro june snebuman ja Jesusi soc ja queni. ³ Ti yala ja Simón Pedro: —Ja quen oj xa huaj yam chay, xchi. Ti calaticon ja quenticoni: —Jach ni ja quenticoni. Oj huajcoticon amoc. Jayuj ti huajticon. Huaj q'ueticon jun barco pero ja acual jahui, mi ni jun chay jyamaticona. ⁴ Cuando huan xax och sacbuc ja q'uinali, huaj to quilticon, tey ja Jesús ja ba sti ja jai pero mi ni huax naaticon ta yena nia. ⁵ Ti sc'umanoticon ja Jesusi: —Queremtic, ¿mi ni ma jas huaxa yamahuex ba? Ti calaticon: —Mi ni jas huax taaticon. ⁶ Ti yala ja Jesusi: —Jipahuic co ja hua huenubexi ja ba lado stojol ja hua c'abexi ti oja huilex ta mi oj ni ayamexa. Jach ni jc'ulanticon. Y meran nia, mi xax bob ca elticon ja quenubticoni yuj ja but'el juntiro ja chayi. ⁷ Ti cal yab ja Pedro: —¡Seguro ja' ja Cajualtiqui! la chiyon. Quechan pavor ch'ac yab ja Pedro que ja' Cajualtiqui, ti slapa huego ja sc'u soponej ajyi. Sipa sbaj ja ba yoj jai. Mix yila ora oj sc'umuc ja Jesusi. ⁸ Jaxa quenticon ja smojoticon nebumanili ti c'oticon ja ba sti ja ja' soc ja jbarcoticoni. Ti jquichunejticon jan ja enub ba

but'el ja chayi, como ja ba tec'an ec' ja jbarcoticon aji, ay yioj mojan cien metro ja ba sti ja jai. ⁹ Cuando coticon ja ba jbarcoticon ja ba sti ja jai ti jtaaticon jun montón ja c'aq'ui pero chac xa lec. Ti xa ay jun chay huan bacbela soc tey ja pan ti pachan ja ba sti ja c'aq'ui. ¹⁰ Ti yala ja Jesusi: —Iajic jan chaboxe ja chay huan tox ch'ac ayamexi. ¹¹ Jaxa Simón Pedro ti cho q'ue ja ba barcoa. Ti squicha el ja ba sti ja ja' ja enub jau but'el ja nihuac chayi. ¡Ay ciento cincuenta tres ja chayi! Jel jitzan juntiro ja chayi pero ja enubi, mi ni c'utza. ¹² Ti yala ja Jesusi: —La xa huaacotic, xchi. Ja quenticoni, mi ni ma' yaa sbaj oj sobe yi machunc'aa, como huan nix naaticon que ja' ni ja Cajualtiqui. ¹³ Ja Jesusi ti huaj ja ba sti ja c'aq'ui. Ti syama ja pani, ti spila quiticon. Jach ni sc'ulan soc ja chay chomajquili. ¹⁴ Ja iti, ja yoxil vuelta sea sbaj quiticon ja janec' snebumanoticoni porque sac'an xa nia. Es meran nia, cham ta ajyia pero ja ora jahui, cho sacui ta.

Ja Jesusi lolani soc ja Simón Pedro

¹⁵ Cuando ch'ac huaacoticoni, ja Jesusi ti yal yab ja ma' Jonas sbiil ja stati, ja' ni ja Simón Pedro: —Simón, ¿quechan ma huen mas jel yaj huaxa huabyon que soc ja it jumasa? —Cajual, huan ni xa naa que jel huax c'anahua, xchi ja Pedro. Ti yala ja Jesusi: —Ta jach c'a, aa yi ja suael ja yal jchej jumasa. ¹⁶ Ti cho sobo yi otro vuelta ja Pedro ja yunin ja Jonasi: —Simón, ¿yaj ama xa huabyon merani? —Pero meran Cajual. Huan ni xa naa que jel huax c'anahua, xchi ja Pedro. Ti yala ja Jesusi: —Entonces talna ja jchej jumasa ba. ¹⁷ Ti cho sobo yi ba yoxil vuelta ja Pedro ja yunin ja Jonasi: —Simón, ¿huan ama xa c'anahuon meran? Jaxa Pedro jel tristeaxi yuj ja jobji yi oxe vuelta ta meran ja yaj huax yabi, ti cho yala ja Pedro: —Cajual, pe huan ni xa naa spetzanil tac. Huan

nix cho huila que jel yaj huax cabya tac. Ti yala ja Jesusi: —Entonces aa yi ja suael ja jchej jumasa. ¹⁸ Huax cala, pero meran, cuando untica to, huaxa lapa ja hua c'ui, tzatz aya lec y huala huaji ba huaxa c'ana huajani. Pero cuando mas viejoa xa, ti oja huil que oj jachjuc ahui ja hua c'abi. Pilan ja ma' oj ya lap ja hua c'ui. Oj quichjan ja ba mi huaxa c'ana huajani, x'tutji ja Pedro yuj ja Jesusi. ¹⁹ Jach yala jastal it ja Jesusi ba oj ya jac sc'ujol jastal oj to chamuc ja Pedro, como oj to ni bi yaa svida ba oj ya nihuanbuc ja sbiil ja Diosi. Ja Jesusi ti cho yal yab ja Pedro: —Pero anima, ja huego, c'uanon nia.

Ja nebuman jau jel yaj huax abji

²⁰ Ti huajticono. Yen mero bajtan ay ja Jesusi soc ja Pedro. Jaxa Pedro ti sutu sbaja. Ti yilahuona. (Ja queni, ja yora último huaaticon soc ja Cajualtiqui, ti ayon ja ba mero stz'eeli. Quena ni jobo yi machunc'a mero oj yii spatiqui.) ²¹ Jaxa Pedro cuando yilahuoni, ti yalaa: —Cajual jaxa huinic iti, ¿jastal oj ec' yuj ba? ²² Ti yala ja Jesusi: —Pero Pedro, mi ahuchelUCA ja yeni. Chican ja jas huax c'ana ja queni, ta oj taa sac'an ma miyuc ja ora oj cho jacon otro vuelta. Ja hueni, ja ba mas t'ilani, c'ulan seguir abaj, quechana. ²³ Yuj ja yala jachuc ja Jesusi, jayuj el ja razon que mi ni bi nunca oj chamcon ja queni. Pero ja Jesusi mi yala que mi oj chamcon. Eso si, yala ta jach huas sc'ana ja yeni, sac'an oj staon cuando huax cumxi. Mi bi yocheluc ja Pedro ja jahui. Jach ni yalaa. ²⁴ Ja queni, quena ni ja nebuman jau staahuon ti' ja Jesusi. Huax cala ja smeranil jastal huaji jayuj jtz'ijba ta can ja ba libro iti. Huax naaxi lec que meran ja jas huax cala. ²⁵ Ja Jesusi ay to jas jel jitzan ja jas sc'ulani. Ja lec huax ch'ac tz'ijbaxuc spetzanil ja jastaltic sc'ulani, pero ja libro jumasa huax

SAN JUAN 21:25

84

SAN JUAN 21:25

cala que mi ni nunca oj taxuc ba oj ch'ac ochuc ja ba mundo iti. Ti ch'aca. Amén.

Ja yajc'achil testamento sbaj ja cajualtic Jesucristo New Testament in Tojolabal (MX:toj:Tojolabal)

copyright © 1972 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tojolabal

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tojolabal [toj], Mexico

Copyright Information

© 1972, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tojolabal

© 1972, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Dec 2021 from source files dated 30 Dec 2021

763315ea-6d79-5e72-b3f1-cc6278e267e7